

Matiyu

Olo Hungkuno Wopingo loso Matiyu Mti'mokumentisofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo *teti* (30) nto uyakolo'mentisopolikeno olo iyoswo loso Jisasiye inomokomoyo aho hufa'u hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwa mta'ango kakoe yofe Matiyu mti'mokumentisofoho. Oso Matiyu huhwo sohwo yofe hufa'unjo hweho. Nom'ne yofeso ole, Lifaiyoho. Matiyu huhwo sohwo simo'mo kako ango Koponeyam sopo a'amu mta'ni hamniyoho mayo syoho imojo hweho. Oso ango hopo sopo Jisas i'mofawento Matiyumo ulimento, Kiko ngkimo tifi nningkape. Jisas ose ulahoningki Matiyu a'amu mta'ni hamniyoho mayo syohoso noho'nasyonto Jisasimo iningkamentisofoho. Tifi Matiyu Jisasiye inomokomoyo imo'nimentisofoho. (Oso hungkuno hiso Matiyu sohe engo 9 honingkano we'e 9. Osopo weho.)

Mak sohwoe iyoswoso simo'mo mti'mokumentisofoho. Tifi Matiyu'nji Luki'nji mti'mokumentisoyefoho. Oso'no Makiye hungkuno pi'ningo fehohnjoso Matiyuye hungkunomo weho. Simo'mo a'amu toho wojo limotofo sohwa ole limentohofi *Mesaiya* ifaweneponoho. Ose limentohofa so'no a'amu Jutaso nohontohumentaningkofi olo iyoswo loso Matiyu Jisas sohwo olo *Mesaiya* oloho hweho. Kako nto ifawo'maho. Ose ulimonto mti'mokumentisofoho.

Olo iyoswo hiloso Matiyu kako a'amu Jutaso iningkamentohofa somo ufo'mayo'ne mti'mokumentisofoho. Olo iyoswo mti'mokiyoso Ngkilik hungkunomo mti'mokumentisofoho. Oso'no olo iyoswo Matiyu mti'mokumentiso hiloso nakumo huno nafohotofo'nefoho. Oso huno nafohotofo hwapingo neso olenoho. Nakwo atofa lihwasihuno syafisyiyoso Matiyu kako olo iyoswo loso tihwamne'no mti'mokumentisoto. Oso'no Matiyu kako a'amu Jutaso atofa likuji Jisasimo iningkafitne'ento mti'mokumentiso kalohi nakwo atofa lihwasihuno Jisasimo uningkohwano.

Jisas Kilaisiye hofiyakwosafe yofeso olenoho.

(Luk 3:23-28)

1 ¹Olo a'amu lohwa Jisas Kilaisiye hofiyakwosafoho. Jisas kako hwe yofe engo'njo Ntefit sohwo'nji Apiloham'njiye temtitofu mta'ango hweho.

²Apiloham sohwo Aisakiye kaningkwowheho.

Aisak sohwo Jekoupiye kaningkwowheho.

Jekoup sohwo Juta'nji homningkwa'wehwosanjiye kaningkwowheho.

³Juta sohwo kako Pelesi'nji Sela'njiye kaningkwowheho. Sikoe kona'wohisi Temafoho.

Peles sohwo Hesilouniye kaningkwowheho.

Hesiloun sohwo Lamiye kaningkwowheho.

⁴Lam sohwo Aminotapiye kaningkwowheho.

Aminotap sohwo Nasouniye kaningkwowheho.

Nasoun sohwo Salimouniye kaningkwowheho.

⁵Salimoun sohwo Mpouasiye kaningkwowheho.

Mpouasiye kona'wohisi Lehapiyoho.

Mpouas sohwo Oupetiye kaningkwowheho. Oupetiye kona'wohisi Lutiyoho.

Oupet sohwo Jesiye kaningkwowheho.

⁶Jesi sohwo hwe yofe engo'njo Ntefitiye kaningkwowheho.

Ntefit sohwo Yulaiyafe ape nomanto Soulomoun tipema'mentisofoho.

⁷Soulomoun sohwo Leyapouamiye kaningkwowheho.

Leyapouam sohwo Apiyafe kaningkwowheho.

Apiya sohwo Asafe kaningkwowheho.

⁸Asa sohwo Jehousofatiye kaningkwowheho.

Jehousofat sohwo Joulamiye kaningkwowheho.

Joulam sohwo Usiyafe kaningkwowheho.

⁹Usiya sohwo Joutamiye kaningkwowheho.

Joutam sohwo Ehasiye kaningkwowheho.

Ehas sohwo Hesekiyafe kaningkwowheho.

¹⁰Hesekiya sohwo Monaseye kaningkwowheho.

Monase sohwo Emouniye kaningkwowheho.

Emoun sohwo Jousaiyafe kaningkwowheho.

¹¹Jousaiya sohwo Jekounaiya'nji homningkwa'wehwosanjiye kaningkwowheho. Hohosohonta a'amu Mpapilounnta'angoso a'amu Isilael somo impe intofontifi ango Mpapiloun ne'no motawo'mentohofoho.

¹²Mpapiloun ne'no motawo'mentohofu sohonta Jekounaiya sohwo Siyalitiyeliye kaningkwowho imo'nimentisofoho.

Siyalitiyel sohwo Selopapeliye kaningkwowheho.

¹³Selepapel sohwo Apiyoutife kaningkwowheho.

Apiyout sohwo Elaiyakimiye kaningkwohweho.

Elaiyakim sohwo Esoufe kaningkwohweho.

¹⁴ Esou sohwo Satoukiye kaningkwohweho.

Satouk sohwo Ekimiye kaningkwohweho.

Ekim sohwo Elaiyatiye kaningkwohweho.

¹⁵ Elaiyat sohwo Eleyasafe kaningkwohweho.

Eleyasa sohwo Mataniye kaningkwohweho.

Matan sohwo Jekoupiye kaningkwohweho.

¹⁶ Jekoup sohwo Jousepiye kaningkwohweho.

Jousep sohwo Maliyafe hwe hweho.

Maliya Jisasimo ma'mentisofoho. Jisas huhwo sohwo hofiko yofe Kilaisiyoho mulimentohofofoho. Hwe huhwo sohomo Anitu uhwosopento nakwoe hwaho lopono uhwatimentisofoho.

¹⁷ Apiloham kakoe imuso hofiko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne sife mta'ni osofosofahu'no mjimo'nimiwahoningkofi Ntefit imo'nimentisofoho. Ntefitiye imuso hofiko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne sife mta'ni osofosofahu'no mjimo'nimiwahoningkofi a'amu Isilael somo ango Mpapiloun ne'no motawo'mentohofofoho. Osohonta hofiko'montohwa aho hufa'u hopi'nono nom'ne sife mta'ni osofosofahu'no mjimo'nimiwahoningkofi Jisas Kilais imo'nimentisofoho.

Maliya Jisas Kilaisimo aswo ma'mentisofoho.

(Luk 2:1-7)

¹⁸ Olo hungkuno Jisas Kilais imo'nimentiso so'noyolohoso ole, Jousep Jisasiye kona'wohi Maliya simo kako'ne ape nto ufohoto'mentohofofoho. I oso'no Jousep Maliyamo momaso sohonta Maliya simeho Anituye Towahuno mta'ango imo'nimentisofoho. ¹⁹ Maliyafe hwehwo Jousep kako hwe wopingo'nohino hweho. Jousep ole syafihu'mento, Maliya wonimango unonoho. Ose syafisyonto olo hungkuno hiloso hiyaso waweno syafihu'mentisofoho. Oso'no ngko hungkuno ape mayo'ne wamtihupo'mo. ²⁰ Oso hiso'no ko syafisyonto wojo honingkanimentisoso a'amu Anitu mta'ango sohwo kakimo u'manto ulimento, Jousep, Ntefitiye imu sohwosi, kiko ape Maliya mayoso'no iyoho kiningkuhwoloho. Upa'nyo. Maliyafe simehomo mehomi nto imo'nimaho. Oso hiso Anituye Towahuno uyimasohweho. ²¹ Maliya hwomu nomahwoso'no kiko yofe ole muso, Jisasiyoho. Yofe hwapingoso ole, olo hwe lohwo kako a'amufe wonyoso wae yaofihwosi asomo utimayo'ne hweho. Ose ulimentisofoho.

²² Hohonta Anitu hwe Aisaiya sohomo hungkuno uyahoningki kako a'amumo ulimojo sohwo kako hungkuno hiso mti'mokumentisofoho. Olo hiloso ne imo'nyo so'no Maliya mehomi'nji imo'nimentisofoho. ²³ Ole mti'mokumento, Upa'nimno. Ape sijo wopingosi hwehwo momasosi kako simeho imo'ningkuhwosi hwomu nomaniyoho.

Hwomu huhwo sohwo ole mulifitnnefo Imaniwel.

Yofe hwapingoso ole, Mpohwo Anitu nakwo'nji humayo'nefoho.

²⁴Jousep oso wojo hiso honingkanonto nolikafonto a'amu Anitu mta'ango sohwoe hungkunomo haloho pento kako Maliyamo ma'mentisofoho. ²⁵I oso'no siko afapo ko humanji afa saho mofosyawosofoho. Ose humamojiyofoho. Oso'no ose humamojiye sohonta Maliya kako hwomu ma'mentisofoho. Nomahoningki Jousep hwomu huhwo sohomo yofe Jisasiyoho mulimentisofoho.

A'amu huno engo'njo Anituye hungkuno mupa'nyo mofehi'nyo si'mofapiso'mjo sohwa Jisasi'mo uhwonimentohofofoho.

2 ¹Hwe yofe engo'njo Helout kako hwaho Jutiya mokosyohumamojo sohonta oso hwaho ango Mpetilehem sopo Maliya Jisasimo aswo ma'mentisofoho. Hwangku sohonta a'amu temtitofo kengo mta'ango fihwa hofiko hwaho mofehi'nyo si'mofapiso mta'ango sohwa hntokwaliyo uhwonontifi huno engo tipema'mentohofoho sohwa Jelusalem si'mofapontifi a'amu sohwo ulimentohofi, ²Mehomi milongo a'amu Jutafe hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo'ne sohwo imo'ningkohoho. Oso huhwo sohwo nti'mo humaho. Kakoe sikuno imo'nyo'ne so'no hntokwaliyo mofehi'nyo si'mofapiso sohohnta'ni ahwomo somo uhwonontani nakwo kakine'no hwomtame ulohofone pihwono. ³Ose ulahoningkofi hwe yofe engo'njo Helout nupa'nonto yomo engo imentisofoho. A'amu Jelusalem humamotofoso nupa'nontifi yomo engo imentohofofoho. ⁴Hwe engo Helout kako a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanjimo joho ulonto ulohonimento, Kilais hwe Anitu uhwosopento nakwoe hwahopono uhwatimentiso sohune'no nakwo a'amu Juta so'nwi uhwontohumayo sohwo ango ntipu u'mofapmmontolo. ⁵Ose ulahoningki ulimentohofi, Hwaho Jutiya ango Mpetilehemnoho. A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwa ole mti'mokumentohofi,

⁶ U, Mpetilehem, sekwo ango we'e soku, sekwo hwaho Jutiya sopo ango yofe we'e pa'nyo'maho.

O'o, hwe yofe engo'njo nje a'amu Isilael somo mokosyohumane sohwo sekwoe angopo imo'nonefoho.

Hohonta ose mti'mokumentohofofoho.

⁷Oso'no Helout a'amu mofehi'nyo si'mofapiso hohnta'ango sohwanne'no joho hiyaso lutimanto Helouti'nji uhu'mokontifi Helout hwe huhwo sohwo hntokwaliyo hiso i'mofapmmentiso sikuno so'no ulohonimentisofoho. ⁸Ulohoningkahoningki hofiko Heloutimo hungkuno asomo ulahoningkofi Helout ulimento, Sekwo ango Mpetilehem sopo nowekuji hafihafe fitipmno. Sekwo notipemafikui hungkuno hiso ngkiyepono waponu. Ngko nupa'ni'mo kakine'no

hwomtame uloho'mne'no selohono. Oso hwasyo hungkuno hiso ulonto Mpetilehemne'no luhwatimentisofoho.

⁹Oseso hofiko Heloutiye hungkuno upa'nontifi umentohofofoho. Nowentaningkofi hntokwaliyoso hofikoe angopo uhwonimentohofoho hiso apa'no i'mofaponto hofikimo simo'mo upeehoningki hofiko tifi iningkamentohofofoho. Oso hntokwaliyoso nowento ango hwomu wentanjo antife sopo limentisofoho. ¹⁰Hofiko hntokwaliyo hiso uhwonontifi yomo yontifi simeho wopingo umo'nimentisofoho. ¹¹Simeho wopingo umo'ningkahoningki hofiko ango homo somo noswontifi hwomu kona'wohi Maliya'nji siko'inta'imo uhwonimentohofofoho. Nuhwonontifi hwomtame ulohofontifi kakoe yofe ho'noma'mentohofofoho. Hofikoe ipofa nofijontifi yo'mayo wonyoangkafo hamniyoho engo mpe iyo so'no uyimentohofofoho. Sojo wonyoangkafo so'nji nom'neso hwamno pa'nyo akino wopingo'ne so'nji hwone mijo wonyohofiyonji uyimentohofofoho. ¹²Oso hohosohonta hofiko wojo honingkanimentohofoso Anitu ulimento, Sekwo Heloutiyepono asomo nukutoho. Ose honingkanontifi hofiko honingkanano nom'nemo ikitokwawentifi hofikoe angopono umentohofofoho.

**Jousepi'ya'u sikoe hwomu'nji hwaho Ijipmne'no
hiyaso motamentisiyefoho.**

¹³Nohumpeehoningkofi Jousep huhwo kako wojo honingkanimentisoso a'amu ahwomo mta'ango Jousepimo u'manto ulimento, Kiko hwomu'nji kona'wohi'nji nomahoji hwaho Ijipmne'no hiyaso motawe. Ijip sopo nohumentaningkiji nom'ne ango sopone'no hano iyo so'no hwangu hungkuno apa'no wakilimonnoho. Hwapingoso Helout jije hwomu sohomo wofonjahumonto tipeelofoho. ¹⁴Ose ulahoningki Jousep oso sikwo'miyo somo kako Maliya'nji kakoe hwomu'nji nomanto Ijipmne'no womentohofofoho. ¹⁵Jousep hwaho Ijip sopo nohumentaningki Helout poyo pe'nimentisofoho. Oseso hungkuno hohontajo hwe fihumo Anitu uyahoningki limojo sohwo mti'mokumentiso hiso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno ole,

Nje hwomu Ijip nohumentaningki lutima'mentohofoho.

Oso hohosohonta oso hungkunoso ne imo'nimentisofoho.

**Helout kakoe a'amu itokuso'njo sohwo hungkuno ulahoningki
hwomu milongo pi'ningo engoso fongkumeeo'mentohofofoho.**

¹⁶A'amu mofehi'nyo si'mofapiso hohnta'ningo sohwa Heloutiye hungkuno mehomi songo imo'ningkiso'eno ngkimo ntohampno, ose ulimentiso somo hwe huhwo sohwa tifi miningkayo'njo yahoningkofi Helout nupa'nonto simeho tohino umnimentisofoho. Simeho tohino umnimentiso so'no kako a'amu itokuso'njo sohwo ango Mpetilehem'nji

ango mofone sophone'no uhwojahoningki hofiko hwomu hopi'nono soswo hufa'u muyakolofe'njo sohwaso fongkumeeo'mentohofofoho. Hwapingoso hwe hntokwaliyo uhwonimentohofoho sohwa ole ulimentohofi, Hntokwaliyo hiso simo'mo imo'ningkahoningki soswo hufa'u uyakolo'mentiso so'no ulimentohofofoho. ¹⁷Helout oso wonyo hiso imentiso sohonta hungkuno hohontajo hwe Jelemaiya sohomo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo mti'mokumentisoso ne imo'nimentisofoho. ¹⁸Hungkuno hiloso ole,

Ango Lama Mpetilehem mofone sopo mampaho ho'nimentisofoho.

Mampaho hiloso humotaho we'e ho'nimentiso'maho.

Jekoupiye ape Lesel kakoe imuso hofikoe mehomi sohwasne'no humotaho lalokwofo.

Hofikoe simeho wopingo apa'no mmo'nonehoho.

Hofikoe mehomi nihu'nahone poyo imo'ningkahoningki humotaho ne'no lalokwofo.

Ose mti'mokumentisofoho.

**Jousepi'ya'u sikoe hwomu'nji hwaho Ijip uliko'mantifi
ango Nasalet sopo asomo i'mofapmentohofofoho.**

¹⁹Hwangku Helout poyo pe'ningkahoningki a'amu Anitu mta'ango sohwo Jousep hwaho Ijip nohumentaningki i'mofaponto Jousepimo wojo'mo ulimento. ²⁰Nolikafohoji kiko hwomu'nji kona'wohi'nji nomahoji hwaho Isilael sophone'no asomo fiwanimno. A'amu hopi'nono mehomi wofonjosyantifi imentohofoho sohwa poyo moi'wonoho. ²¹Ose ulahoningki Jousep nolikafonto hwomu'nji kona'wohi'nji nomanto hwaho Isilael sopo ne'no asomo womentohofofoho.

²²Jousepi'montohwa nowentifi upa'nimentohofoso hwe Akelaus sohwo kaningkwowho Heloutiye yofe engo nto ma'maho. Ose upa'nonto iyoho uningkahoningki olo hwaho lopo mohumamonehono nolonto apa'no wojo honingkanimentisoso Anitu Jousepimo hungkuno nom'ne ulahoningki kako hwaho Ngkaliline'no umentisofoho. ²³Kako hwaho hopo sopo ango Nasalet sopo humamentisofoho. Oso hiso'no hungkuno hohontajo nom'ne hwe sohomo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo mti'mokumentisoso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno hiso ole,

Hwe Nasaletnnta'ango hweho wolantifeho, limentisofoho.

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo hungkuno loma'mentisofoho.

(Mak 1:2-8; Luk 3:1-18; Joun 1:19-28)

3 ¹Oso hohosohonta Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo i'mofaponto hwaho Jutiya a'amu mohumunyo sopo nohumanto hungkuno loma'mentisofoho mohumunyo sopo. ²Ole ulimento, Sekwoe honingkano wonyoso hohuju fikinjaopmno. Simeho fiwolo'mokumno. Anituye sikuno nakumo

yokumpohn'nyo nemokosyohumayo'ne mofoneponoho. Ose lutihwamentisofoho. ³Hwe Aisaiya sohomo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo Jounimne'no olo hungkuno hohonta mti'mokumentisofoho. Hungkuno hiso ole,

Upa'nimno. Hwaho a'amu mohumunyo fi'mo hwe fihwoe mampaho engo ole ho'nimento,

Hwe Engo sohumnne'no honingkano ito'no fesyohumamno.

Kakoe hano emoyo'ne so'no honingkano hiso ito'no mihwatimno.

⁴Jouniye nem'no manji'mofo hwaho fi'nyohwe yahu *kamel* lohwa so'nji mti'mokumentisofoho. Yahu paho ahulohoso loho'nimentisofoho. Kako kusimo'nji wosopayo time mijo'ntnnohini nimojo hweho. ⁵Hohosohonta a'amu pone engo Jelusalem mta'ango so'nji a'amu hwaho Jutiya mta'ango so'nji a'amu hopi'nonohino Mijo Joutan tifo nesoponjo so'nji hofiko Jounimo u'ma'mentohofoho. ⁶A'amu hiso hofikoe wonyo yoloho lijwaofahoningkofi Joun hofikimo Mijo Joutan sohomo kiyoma'mentisofoho.

⁷A'amu Falisi pi'ningo sohwanji a'amu Satiyusi sohwanji hofiko mijo wokiyonemano lontifi nopahoningkofi Joun nuhwononto ulimento, Sekwo homa mehomi soku, tihwo selimasoto. Anitu a'amufe wonyo honingkano somne'no tohino mikunimposu uyo somne'no i'waho fiyimno. Ose tihwo selahoningki ni'mahofu kulo. ⁸Sekwoe honingkano wonyo somne'no hohujo ukinjaofano lifijo'manji e'wano wopingo'nohini utihwa'nyopo fiyimno. ⁹Sekwoe simeho mo'mo ole syafisyikutoho. Nakwo Apilohamiye imu hn'nimo oso tohino engo hiso mone'manehoho. Oseso nohningkutoho. Ngko hungkuno nehopi'nohino waselimonne'no yohono. Olo sojo loso Anitu kako Apilohamiye imuhwa wamti'mokumo loso'manji kako hopeno wamti'mokumontono. ¹⁰Anitu kako iyomo mingo lofo'ne iwa'mingo ikafe'mo mokosyalohofoho. Iyo ipisayo wopingo minto'nyo'njo somo nolofehwosi tohomo wolofae'mtonoho.

¹¹A'amuso hofikoe honingkano wonyomne'no simeho tango umningkahoningki nihu'nahone hohujo ikinjaofu somo ngko sekumo mijo'nohini kiyosemawo'ningkohe hwo'nyoho. I oso'no nje yofe we'e hwaho lopo weho. Hwe tiffinjo sohwo kakoe yofe engo yokintahopo nje yofemo niyakolofonefoho. Kakoe yofe engo mikunimposu so'no ngko sohwo'ni kakimo momayo ulohofiyone hwo'nyoho. Hwangku oso hwe huhwo sohwo kako a'amu sekumo Anituye Towahuno Wopingo sohwo'nji toho'nji wokiyosema'montonoho. ¹²Kako hwahomo mno ijyio'neso mokosyohumunyo hweho. Kako hwahomo mno ijihwosi neso ijmahwosi pahoso wae yaofihwosi wosopayo neso kakoe angomo woho'nahumontono. Pahoso toho masimpe'nyo ne'no sijiwo'ningkiso somo woho'nae'montonoho.

Joun Jisasimo mijo kiyoma'mentisofoho.

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Joun 1:29-34)

¹³Oso hohosohonta Jisas hwaho Ngkalili uliko'manto Mijo Joutan ne'no nowento Joun mijo wokiyonimano lonto Jounimo u'ma'mentisofoho.

¹⁴Nu'mahoningki Joun ulimento, O'o, kiko ngkimo mijo kiyonimayoso hoponoho. Ngkiyepono pipine'no pohino. ¹⁵Ose ulahoningki Jisas ulimento, O'o, kiko mijo kiyonimayo so'no nekwo ole yasoso Anituye honingkano lakisiyo imentohoho somo imokiyoso hoponoho. Oseso Joun kakoe hungkunomo tifi iningkawento mijo kiyoma'mentisofoho.

¹⁶Mijo kiyomahoningki Jisas mijomo kunto'no uliko'manto simentisofoho. Nosahoningki ahwomo mtampo lohofahoningki uhwonimentisoso Anituye Towahuno yihufu ntolofiyo hopa imo'nonto Jisasimo wekehumapmmmentisofoho. ¹⁷Mampaho ahwomo mta'ni ho'nimento, Olo nje Hwomu hweho. Ngko simeho wopingo mikunimposo uyiwo'ningkohe hweho. Kakine'no yo'mayo wopingo iwo'ningkiso so'no nje simeho wopingo nimo'nantofoho.

Seten Jisasimo yamofu uloho'mentisofoho.

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

4 ¹Oso hohosohonta Anituye Towahuno Wopingo Jisasimo hwaho a'amu mohumunyopono ipemotamentisofoho. Osopo Seten Jisasimo honingkano wonyo imokiyone yamofu uloho'mentisofoho. ²Jisas kako Mpohumo jomo ulimo lonto wopayo manyo'njo nohumentaningki mofehi'nyo *fouti* (40) sikuno *fouti* (40) uyakolofahoningki Jisas mijoho engo umentisofoho. ³Jisas mijoho'no nohumentaningki Seten i'mofaponto ulimento, Kiko Anituye Hwomu Nehwosi'manji olo sojo pi'ningo lomo hungkuno ulohojo'no wosopayo umono'no. ⁴Ose ulahoningki Jisas ulimento, Anituye hungkuno ole naliwo'ningki,

A'amu wosopayo'nohini ningkuhwoso sohwo kako ito'no mohumanohoho.

O'o, a'amu Anituye hungkuno hopi'nonohinomne'no syafisyiwo'ningkohofoso oso hofikoe huyo'mango songo humayo'nefoho.

⁵Ose ulahoningki Seten Jisasimo pone wopingo pone'no ipemotasono Anituye tajo ango engo antife yokintahopo uhumajonto ⁶ulimento, Kiko Anituye Hwomu hwosi'manji kiko olopo nta'ni filikofamofu. Ose ulikwato lohofonto ulimento, Anituye hungkuno naliwo'ningki,

Anitu kakoe a'amu ahwomomjo sohwo kikimne'no ulihwoso'no hofiko jije ahomo kumakukuji jije sifemo sojo mentofomatnnehino. Tohino momatnnohino.

⁷Seten ose ulahoningki Jisas ulimento, Nom'ne ifalifaliyo mt'i'mokumentohofoso ole,

Kiko jije Hwe Engo Anitu sohomo yamofu nulohofohotoho.

Kiko jije hunomnohini iningkuso'manji ole syafisyikutoho. Anitu wonimokosyohumamtonoho. Ose syafisyikutoho.

⁸Ose ulahoningki Seten Jisasimo hwofiki'nyo yokintaho engo sopone'no utimotasonto olo hwaho hopi'nonohino a'amu so'nji yo'mayo hwahoponjo yokumpohn'nyo so'ntnno Jisasimo utihwamentisofoho.

⁹Ose utihwanto ulimento, Kiko ngkine'no hwomtame ntohofohoji jije simeho ntapisoso yo'mayo uhwonalokunoso wokijapmmnonho. ¹⁰Ose ulahoningki Jisas ulimento, Kiko i'waho ntohofo. Kengopono fiwano. Anituye hungkuno ole naliwo'ningki,

Kiko jije Hwe Engo Anitu kakine'nohini hwomtame ulohofo.

Kakine'nohini syoho ulohofiyu.

Ose ulimentisofoho.

¹¹Ose ulahoningki Seten Jisasimo uliko'mahoningki a'amu ahwomo mta'angoso nu'mantifi Jisasimo ufo'ma'mentohofohoho.

Jisas kakoe syoho hwaho Ngkalili nta'ni ema'mentisofoho.

(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹²A'amu fihwa hofiko Jounimo impo'angomo intofahumentohoho so'no Jisas kako nupa'nonto kako hwaho Ngkaliline'no umentisofoho. ¹³Kako ango Nasalet uliko'manto ango Koponeyam osopo humamentisofoho. Oso ango hopo sopo Mijo Ngkalili mitimomingoponoho. A'amu Sepiyulan'nji Napitalai'njiye imu sofe hwahoponoho. ¹⁴Hwe Aisaiya sohomo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo hohonta ifalifaliyo mti'mokumentisoso hohosohonta ne imo'nimentisofoho. Ole mti'mokumento,

¹⁵Mijo Joutan nongkihnta'ni mijo ayo momingopo hwaho

Sepiyulan'nji Napitalai'nji hi'njoponoho.

A'amu temtitofu kengo Anituye hungkuno mupa'nimmotofu sofeponoho.

¹⁶Hofiko sikwo'mjoho'mo humafijoso pomponaho engo

uhwonifitnnefoho.

A'amu sikwo'mjoho so'mo we'nenepi nihu'nahone wape'nano

likuji yontaningkuji pomponaho engo wonyoangkafoso

u'mofapmmntonoho.

Ose mti'mokumentisofoho.

¹⁷Oso hohosohonta Jisas kakoe hungkuno loma'mentisofoho. Ole ulimento, Sekwoe honingkano wonyo somta'ni fiwolo'mokumno. Anitu nemokosyohumayo sohwoe sikuno mofoneponoho.

Jisas a'amu inaniku syoho'njo sohwo kakimo tifi

iningkayo'ne joho ulimentisofoho.

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11; Joun 1:35-51)

¹⁸Jisas Mijo Ayo Ngkalili momingo sopo nowento hwe hufa'u inaniku syoho'njo siko'nikwa'imo uhwonimentisofoho. Sikoe yofeso Saimoun'nji

Entilu'njoho. Saimouniye yofe nom'neso Pitafoho. Siko inaniku ho'yo mijomo ho'naofontaningki u'ma'mentisofoho. Inaniku ifamiyoso sikoe hamniyoho syohofoho. ¹⁹Nu'manto ulimento, Siko tifi nningkapinyo. Siko inaniku mawo'ningkisiye pa'ningoso Anitumne'no a'amu mayo'ne wolosetihwamo. ²⁰Ose ulahoningki sikoe inaniku ho'yo komo'no nuliko'manji Jisasi'nji umentohofofoho.

²¹Nowentifi Sepetiye hwomu sohwa'u Jemisi'nji Joun'njimo uhwonimentisoso siko hamningkwowho Sepeti'nji yofayokinomo nohumantifi inaniku ho'yo ito'no esyohumentaningki uhwononto joho ulahoningki ²²siko homningkwowho'nji yofayokino'nji komo'no uliko'manji Jisasi'nji umentohofofoho.

Jisas Anituye hungkuno a'amu somo lutihwanto a'amu mnokino'njo somo wopingo umokumentisofoho.

(Luk 6:17-19)

²³Jisas hwaho Ngkalili ho'mo so'meemo emoyonto hwe moya'mi somo hofikoe tajo ango somo Anituye hungkuno so'nji Anitu wonyoangkafo nemokosyohumayo so'ntnno lutihwamojofoho. Kako nolutihwanto a'amu mnokino kengo kengo'njo a'apaho wonyo umokumajo somo wopingo umokumentisofoho. ²⁴Jisas olo wonyoangkafo hiloso imentiso so'no hwaho Siliya ho'mo so'meemo ho'nimentisofoho. A'amu hiso nupa'nontifi a'amu yo'mayo tango'njo mnokino'njo somo Jisasiyepono ipemotapmmentohofofoho. A'amu towahuno wonyo'njo so'nji a'amu nopiwasyontifi yomo yomo iwo'ningkohofoho so'nji a'amu sife aho pe'nnyo'njo so'nji hopi'nonohino somo ipemotopahoningkofi Jisas wopingo umokumentisofoho. ²⁵Wopingo umokahoningki a'amu pi'ningo engo Jisasimo iningkamentohofofoho. A'amu Ngkalili, Ntekapolis, Jelusalem, Jutiya, Mijo Joutan nongkihnta'ango a'amu pi'ningoso iningkamentohofofoho.

Jisas hwofiki'nyopo a'amumo hungkuno ulimentisofoho.

5 ¹A'amu pi'ningo engo uhu'mokontaningkofi Jisas nuhwononto yafe we'e so'mo nosonto humamentisofoho. Osopo nohumentaningki inomokomoyo sohwa nu'mahoningkofi ²Jisas kakoe hungkuno ole lutihwamento, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olenoho.

Jisas kako a'amu simonyo iyo somne'no hungkuno uyimentisifoho.

(Luk 6:20-23)

³A'amu fiso Anitune'no huno engo muyo'njoso hofiko Anitumne'no huno wopingo wotipemano lifijo'manji hofiko simeho wopingo umo'nono. Anitu hofikimo umokosyohumayo hweho.

⁴A'amu simeho tango'njo humalofoso simeho wopingo umo'nono Anitu kako oso a'amu somo simeho wopingo umokumontonoho.

⁵ A'amu fiso hofikoe yofemo monje yahinontifi Anituye yofe ho'nomalokwofoso simeho wopingo umo'nono. Yo'mayo wopingo Anitu wosejapmmo ulimentisoso hofiko'nefoho.

⁶ A'amu wopayo mijoho pe'nyoso wopayo'no hi umo'nyo hopaso a'amu Anituye honing'kano wopingomne'no hi umo'noso'manji oso hisomo Anitu kakoe hungkuno hisofe simehomo wopayo simeho hopaso uhnnimontonoho. Oseso hofikoe simeho wopingo umo'nono.

⁷ A'amu fiso nom'ne a'amu hofikimo wonyo ulohofiwo'ningkohofoso somne'no hitoho ulofahoningki wopingo'nohini ulohofiwo'ningkohofoso simeho wopingo umo'nono. Oso'no Anitu hofikimo wopingo uloho'montonoho.

⁸ A'amu sife aho timo simeho haloho anga'nohino'njoso hofiko simeho wopingo umo'nono. Oso a'amu hiso Anitumo uhwonantifeho.

⁹ A'amu simano hintotohino'njo somo nihoholofiwo'ningkohofoso simeho pompenjiyo umo'none'entifi iwo'ningkohofoso simeho wopingo umo'nono. Anitu ulimontonoho, Nje mehomi kuyoho.

¹⁰ A'amu Anituye hungkunomo iningkayo'no syoho wopingo yontaningki a'amu nom'neso oso a'amu somo sitofo ujo so'nji wonyo ulohofo so'no kako simeho wopingo umo'nono. Anitu umokosyohumamontonoho.

¹¹ Sekwo a'amu soku ngkimo tifi nningkawowo'ningkohofoso so'no a'amu nom'neso sekumo wonyo hungkuno'nji hwasyo hungkuno'nji sejo so'nji sefotofo selohofikujo'no sekwo simeho wopingo wasemo'nono.

¹² Sekwo simeho wopingo semo'ningkuhwoso'no simonyo fiyimno. Sekwoe yahino wopingo olo hwaho lopo iwo'ningkohofoso lo'nji ngkimo tifi nningkape lo'nji mpe iyo pa'nyoso ho'yango ahwomomo weho. Oso sefotofiwo'ningkohofoso hopaso hofiko hohonta a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki ulimotofo somo ufoto'motofofoho. Oso a'amu hiso hofikoe yahino wopingo so'no mpe iyo hopaso ahwomomo ma'mentohofoso hopaso sekwo womantifeho.

Anituye a'amu neso sa'nji pomponaho'nji pa'nyofoho.

(Mak 9:49-50; 4:21; Luk 14:34-35; 8:16; Joun 8:12)

¹³ Sekwo olo hwaho loponjo sa pa'nyo kuyoho. I oso'no sa fosyo mijo'nohino imo'ningkuhwosi kakoe yokumpohn'nyo nonto wonyo imo'nososo apa'no sa hiso wopingo imo'nyoso pipi uyantanto. Awonoho. Nihu'nahone wonyo umo'nimotonoho. A'amu sa hiso mopijoso me-e miyonehoho.

¹⁴ Sekwo hwahoponjo pomponaho pa'nyo kuyoho. Antime engo hwofiki'nyo saponjo molinyoso oso hiyae'm'maho. O'o, utihwa'nyoponoho. ¹⁵ A'amu sikiloho mongkujontifeso ahwonte'mo kipitofahinyo'maho. O'o, hofiko ijempohopo ho'nahinyofoho. Oso a'amu

ango somo humafijo somo pomponaho ulohofono. ¹⁶Olo hiloso sekwo hmumo'nimno. Sekwoe pomponahoso a'amufe timopo wolasyono. A'amu hofiko sekwoe honingkano wopingomo uhwonifijoso hofiko Mphowo Anitu ahwomomo humaso sohwoe yofe woho'nomantifeho.

Jisas Mousesiye honingkano hungkunomne'no ulimentisofoho.

¹⁷Sekwo ngkine'no huno ole seyihwoloho. Ngko Mousesiye honingkano hungkuno'nji a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwofe hungkuno ntnne'no wae yao'mne'nji pmmontohe hwo'nyoho. O'o ngkine'no huno ose seyihwoloho. Ngko hungkuno hiloso wae ya'mne'enji pmmontohe hwo'ni'maho. O'o, ngko hungkuno hiloso ne utihwayo'ne pmmontohefoho. ¹⁸Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. A'amu fiso oso honingkano hungkuno ifalifaliyo we'e somo wae meeofonehoho. O'o, olo hwaho lo'nji ahwomo lo'nji moi'wo imo'noso sohonta olo hungkuno hopi'nonohino hiloso nowentaningkuhwosi hungkuno hopi'nonohino ne imo'nonefoho. ¹⁹A'amu fihwo Mousesiye honingkano hungkuno'nji a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwofe hungkuno'nji anga'nohinoso mtihupesoso a'amu nom'ne somo oso honingkano mtihupe so'no lutihwaso'manji oso a'amuso Anituye angomo si'mofoso sohonta Anitu ulonefoho. Jije yofe monje innyo hwosoho. A'amu fiso Anituye hungkuno hopi'nonohino loso iningkawesoso a'amu nom'ne somo oso honingkano wopingomo iningkayo'ne lutihwaso'manji oso a'amuso Anituye angomo si'mofoso sohonta Anitu ulonefoho. Kiko yofe engo'njo hwosoho. Ose ulonefoho. ²⁰Sekwo upa'nimno. Sekwoe honingkano wopingoso a'amu Falisi sohwanji a'amu Mousesiye hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwanjiye honingkano wopingomo muyakolofe'manji sekwo Anituye angopo kako yokumpohn'nyo semokosyohumayo'ne mu'mapitnnehofo. O'o, mango mta'nnohini liwo'ningkohoho soku honingkano wopingo somo humayoso hopo'maho.

Hungkuno ito'no mihwajiyo'ne hungkunofoho.

(Mak 11:25; Luk 12:57-59)

²¹Mousesiye honingkano hungkuno ole nto upa'niwo'ningkohoho, A'amumo fonjasiyo'eno. A'amu nom'nehumo fonjasyoso sohwo kakoe hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho. ²²I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. A'amu fihwo kakoe a'amumne'no simeho tohino umnyo'eno. A'amu simeho tohino umnosohwo kako tifi no'mo Anitu'nji hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho. A'amu fihwo kakoe a'amu sohumne'no sitofu ujo'eno. Sitofu uloso sohwo kako Anitu'nji hungkuno ikwolofoneso wo'nnyo hweho. A'amu fihwo nom'nehumo ilo'nnyo hwosoho ujo'eno. O'o, oso a'amu huhwo sohwo kako tikanomo wene hweho.

²³ Kiko tajo angoso somo noswohoji jije wonyo wae yaofone Anitumo jomo ulimo lohoji kiko nomne sohumne'no kikine'no simano hintotohino umnososo'no syafisyohoji ²⁴ u, kiko tajo angoso somo uliko'mahoji oso a'amu huhwo sohwoepono komo'no uhuji hungkuno ito'no mihwajo. Hungkuno ito'no mihwajohosisi simeho pompengo iningkahosisi tajo angoso somo asomo fusyo. Osopo Anitumo jije wonyo wae yaofone jomo uso.

²⁵ A'amu fihwo kikimne'no simeho tohino umnososo'no kiko komo'no simeho wopingo hmninyo. A'amu hungkunomo ito'no efisopihwajiyo sopo nokumotawenoho. Kako a'amu hungkunomo ito'no efisopihwajiyo'njofepono kumotaweso'manji osopo a'amu hwapife tifo'njo sohwa nokitimafikuji impo'angoso intofakohufitnnoho. ²⁶ Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Kiko impo'angoso kunto'no uliko'ma'mne hwosi'maho. O'o, simo'mo kiko jije yahino somne'no yo'mayo hamniyoho hopi'nonohinoso woho'nahumonnoho. Ose ulimentisofoho.

A'mohufo iyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

²⁷ Hungkuno nomne'no nto upa'niwo'ningkohofoso ole, a'mohufo iyo'eno. ²⁸ I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. Hwe fihwo nomne'no a'mu fisimo uhwononto hufo woma'mo lonto a'mu simne'no kakoe simeho fefoyo uyahoningki oso hwe huhwo sohwo a'mu si'nji kakoe hunomo hufo nto iso hweho.

²⁹ Timo aho angahohnta'angoso honingkano wonyo kumokososo yo'mayo somo timo uhwoningkohoji huno wonyo syafihujo'manji oso hiso nihu'no yohotoho. Kiko wonyo iso'no'manji timo anga'no fitihwotofafo. Timo wopingo hufa'u'njo sohwo tikanomo uhnoho. O'o timo anga'nohino'nji honingkano wopingomo fiso. ³⁰ Jije aho angahohnta'ni honingkano wonyo kumokososo aho hiso hntofamo lohohoji foho'nafo. Aho wopingo hufa'u hi'njo hwosi tikanomo uhnoho. O'o, aho anga'nohino'nji honingkano wopingomo fiso.

Jisas ape ho'nasiyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Matiyu 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ Hungkuno nomne'no nupa'niwo'ningkohofoso ole, Hwe fihwo kako kakoe ape woho'nahumo lihwo si'ape ho'nasiyo'neso iyoswo mti'mokuhwo si'uyono. ³² I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. Hwe fihwo kakoe ape honingkano wonyo mmofe'njo simo ho'nasyoso sohwo kakoe apefe honingkano wonyo umokumontonoho. Hwapingoso ape hisi nomne'ne hwe sohomo uma'nososo Anitu kako timo uhwoyoso hwe hufa'u'njiyoho. I nom'niho'no kako ape nom'niho'no ho'nasyoso somo maso sohwo kako huhwo ape ito'no mayo honingkano somo mti'hiposo so'no kako huhwo honingkano wonyo'njo hweho.

Jisas kako hungkuno nehopi yokintahopone'no lohono joso'no limentisofoho.

³³Hungkuno nom'ne upa'niwo'ningkohofoso ole, Hwasyo hungkuno nom'ne'no yokintahopo ne-eso nolikutoho. Hwe fihwo ole lososo, Ngko nehopi hufa'u sihune hwamne'no lohono. Ngko yo'mayo yo'mayo uyimo. Ose loso sohwo kako ito'no uyono. Hwe Engo sohwo olo hiso'no nuhwoningkuhwosi ito'nohini wosyafihu'montonoho. Ose nto upa'niwo'ningkohofoso. ³⁴I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. Sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne so'no hungkuno pi'ningo nolikutoho. O'o, hungkuno ne'njo'nohino filimno. Sekwo a'amu yokintahoponjo sohwanne'no jije hungkuno nehopi imo'nyo'ne nulikutoho. Nihu'no nijwo'eno. O'o, yo'mayo ahwomomjo sohwanne'no nolikutoho. Ahwomoso Anituye epohumayofoho. Osopo yo'mayoso mokosyohumawo'ningkisoponoho. ³⁵Sekwo yo'mayo hwahoponjo somne'no sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne nolikutoho. O'o, hwahoso Anituye epohumayo sife ho'nasiyo'nefoho. Olopo yo'mayoso mokosyohumawo'ningkisoponoho. Sekwo Jerusalemne'no sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne nolikutoho. O'o, Jerusalem sopo Anituye angoponoho. ³⁶Sekwo sekwoe mnokinomne'no sekwoe hungkuno nehopi imo'nyo'ne so'no nolikutoho. O'o, sekwoe mijijo halojo wofokafono. Sikwo'mno wofokafono, lisoso halojo wofoka'montolaho. Sikwo'mno wofoka'montolaho. Awonoho. ³⁷Oso'no sekwo hungkuno ne'njo'nohino ulimno. Eno, eso'nji Awonoho, eso'nji oso'nohinoho. Hungkuno nom'neso hwe wonyo Seten mta'ango linyofoho.

Jisas yahino wonyo a'amumo asomo ulohofono'eno ulimentisofoho.

(Luk 6:29-30)

³⁸Hungkuno nom'ne nto upa'niwo'ningkohofoso ole, Hwe fihwo jije timomo wonyo kumokososo kiko kakoe timo wonyo umojo. Hwe fihwo jije mango fonjokujakumofososo kiko kakoe mangomo fonjokulipijafo. ³⁹I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. Hwe fihwo kikimo wonyo kilohofososo kiko kakimo ilojimofe'eno. O'o, awonoho. Hwe fihwo kako jije manjijohopo kuposososo manjijoho fehohnjo utihwaho. Osopo wakuposono. ⁴⁰Hwe fihwo kikine'no hungkuno hi'njo sohwo jije manji'mofa woma'mo lososo osohumo jije manji'mofa'nji sife manji'mofa ntnne'no uyo. ⁴¹Hwe yofe engo'njo fihwo kako sekwo'nji hano ho'yangonji tifo lopo wemoyano selososo sekwo hano sawemo spono fisimno. ⁴²Hwe fihwo ole seloso, Sekwo yo'mayoso ntapmno. Ose selososo sekwoe yo'mayoso uyimno. Hwe fihwo ole seloso, Sekwoe ho'yangonji yo'mayoso nokiso ntapmno. Ose selososo sekwo hohujo ikinjimofikutoho.

Jisas mango hwamne'no simeho umo'nyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³Hungkuno nom'ne nto upa'niwo'ningkohofoso ole, A'amu sekwo'njo mofone sopo humalofo somo simeho umo'nyo'ne uyimno. I oso'no sekwo

mango hwamo simeho umo'nyo'ne ukutoho. ⁴⁴I oso hiso'no nje hungkuno waselimonne'no yohono. Sekwoe mango hwamo simeho umo'nyo'ne ufijoso a'amu wonyo selohofiwo'ningkohoho somne'no Mpohumo jomo ulimno. ⁴⁵Ose ifijo so'no sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe yahinomo uningkowantifeho. Anitu kakoe mofehi'nyoso a'amu wopingo'nji wonyo'nji humalofo somo ulono lonto uyiwo'ningkiso hweho. A'amu honingkano wopingo'njo honingkano ito'no miningkayo'njo somo ifoyo wosapijono lahoningki syuwo'ningkohoho. ⁴⁶Sekwo a'amu simeho umo'nyo'ne sejapiwo'ningkohoho osomne'nohini simeho umo'nyo'ne uyifijoso Anitu kako wopingo peho'no wosejapmmontolo. Awonoho. A'amu honingkano wonyo'njososo ose iwo'ningkohofofoho. ⁴⁷Sekwo sekwoe a'amu'nohino somo wopingo uwo'ningkohoho so'no sekwoe honingkano nom'ne somo uhwofilofoso pipilo. Awonoho. A'amumo Mpohwo Anitumo miningkayo'njo hi ose iwo'ningkohofofoho. ⁴⁸I oso'no sekwoe Mpohwo Anitu ahwomomo humaso sohwo pa'nyo hmmo'nimno. Sekwo a'amu wopingo'nji wonyo'njo somo wopingo ulohofikujo'no Anitu kako humaso hopa fehumamno.

Jisas a'amumo ufo'mayo'ne hungkuno ulimentisofoho.

6 ¹Sekwo olo yahino loso'no i'waho fiyimno. Sekwo yahino wopingo wopingoso a'amu wonahonife likuji ikutoho. O'o, ose ifijoso sekwoe Mpohwo Anitu ahwomomo humaso sohwo sekumo oso hiso'no wopingo mosejape'njo uyimontonoho.

²Sekwo a'amu umofonyo iwo'ningkohoho somo yo'mayo uyano lifijo'manji e'wano, hiyaso uyimno. A'amu mango'nohinoso wonahonife lontifi Anituye tajo ang'o'njo sopo honingkano utihwa'nyopo iwo'ningkohofofoho. Hofiko hwe moya'mi nakwoe yofe woho'nonemapife lontifi iwo'ningkohofofoho. Upa'nimno. Oso a'amu hiso nom'ne wopingoso Anitu mta'ango momasofoho. O'o, a'amu hwahoponjoso hofikoe yofe ho'noma'nyoso oso mpe hopaso nto mahoho. Hofikoe nom'ne mpe iyo hopaso ahwomomo mauyoho. ³Sekwo a'amu nom'ne somo ufo'mano lifijo'manji e'wano noho ufo'mapmno. I oso'no a'amu nom'neso sekwoe yofe noho'nosemapitnnoho. Masehonifitnnehofo. ⁴O'o, hiyaso fiyimno. Yo'mayo wopingo hiyaso iwo'ningkohoho so'no Mpohwo Anitu kako nosehoningkuhwosi wopingo wosejapmmontonoho.

Jisas Mpohumo jomo ujo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 11:2-4)

⁵Sekwo Mpohumo jomo ulano likuji sekwo a'amu mango'nohinoso yahinomo iningkakutoho. O'o, hofiko a'amu wonepa'nife lontifi Anituye tajo ang'o'njo honingkano momingo engo sopo lohofontifi uliwo'ningkohofofoho. Upa'nimno. Oso hiso'no a'amuso hofikoe yofe

ho'nomayoso mpe pa'nyoso nto mahoho. ⁶I oceso kiko sohwo si Anitumo jomo ulimo lohoji kiko'nohini jije angomo swohoji ango hoku'yoso pijwasyohoji jije Mpohumo jomo uso. Kako oso ango hiyaso so'mo kiko'nji humaho. Jije Mpohwo osopo kohoningkuhwosi yo'mayoso wokijapmmontonoho.

⁷Kiko Mpohumo jomo ulimo lohoji osohonta hungkuno pi'ningo engo liwo'ningkohofoso pa'nyo ujo'eno. A'amu Anitu ne sohune'no huno muyo'njosohofikoe hwasyo anitu sohwo hungkuno pi'ningo engo uliwo'ningkohofofoho. Hofiko huno ole, Nakwo hungkuno pi'ningo engo ulihwasi nakwoe anitu sohwo kako nonepa'ningkuhwosi wonejapmmontonoho. ⁸Oso pa'nyo sekwo ikutoho. O'o, yo'mayo umofonyo yohojo so'no Mpohwo kako huno nto uyohoho.

⁹Sekwo Mpohumo ole ulimno.

Nakwoe Mpohwo sohwo si, kiko ahwomomo humahnno.

Nakwo jije yofe wopingo'nohinoso ne'no nowentihwonefoho.

¹⁰Oso sikuno kiko yo'mayo hopi'nono yokumpohn'nyo nemokosyohumayoso komo'no umo'nono.

Jije hungkunomo a'amu ahwomomjo so'nji yo'mayo so'nji kiningkawowo'ningkohofohopaso nakwo a'amu hwahoponjo hn'nwi ose wokiningkopano.

¹¹Olo sikuno lomne'no nakwoe wosopayo fonejape.

¹²Nom'ne a'amu nakumo wonyo nalohofiwona'ningkohofohofe wonyo wae yao'malohwone hopaso nakwoe wonyoso wae fenamofohofe.

¹³Kiko nakumo yamofohofe nalohofohofe somo nonehumajohotoho.

O'o, Hwe wonyo sohwoe yo'mayoso ne'mahwoso'no yo'mayo wonyo somo uyakolohofone fonejape.

[Enemokosyohumayo hwosoho. Yokumpohn'nyo ne hwapingo hwosoho. Pomponaho ne somo humahnno hwosoho.

Ne'nohinoso nowentihwonefoho. Hungkuno nehopeho.]

¹⁴Upa'nimno. Sekwo a'amu wonyo selohofohofe wonyoso nihu'nahone hohujo hohnta'ne meho'nafikujona'no sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako sekwoe wonyo hiso wae weesemo'mtonoho. ¹⁵I oso'no sekwo a'amu wonyo selohofohofe wonyoso hohujo hohnta'ni momoho'nasiyomanji sekwoe Mpohwo Anitu sohwo kako sekwoe wonyo wae meesemofonehoho.

Jisas wosopayo manyo'njo humayo so'no hungkuno ulimentisofohofe.

¹⁶Sekwo Mpohumo jomo ulano likuji Mpohune'no huno anga'nohino so'no wopayo manyo'njo nohumentaningkuji sekwo a'amu mango'nohinoso simano wonyo ikiniwo'ningkohofohopahumafikutoho. O'o, hofikoe simano wonyo ikinyoso a'amu wonahonifentifi a'amu wopingofohofe wonalife nolontifi iwo'ningkohofohofe. Mpohune'maho. O'o,

hofikoe yofe'nohini ho'nomayo'ne iwo'ningkohofofoho. Oso'no hofikoe yofe nto ho'noma'mentohofoho so'no hofikoe mpe pa'nyofoho. Mpe pa'nyo nom'neso ahwomomo mauyoho. ¹⁷O'o, sekwo Mpohune'no wopayo manyo'njo humafikuji sekwoe mijiyomo hwone mijo ehalo'ningkuji sekwoe simanomo mijo fiyatiku'nimno. ¹⁸Ose ikuji a'amu nom'neso kiko manyo'njo humentaningkijo so'no hofiko huno muyonehoho. O'o, kiko yo'mayo hiyaso'mo iwo'ningkinoso jije Mpohwo a'amu muhwonyo'njo sohwo kako'nohini kohoningkuhwosi mpe hopa wokijapmmntonoho.

Jisas ho'yango hu'meesiyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 12:33-34)

¹⁹Olo hwaho lopo sekwoe yo'mayo yo'mayo ho'yango wopingoso nohu'meesiyikutoho. O'o, olo hwaho loponjo nangkumeho syuhwosi hwaho ifulohofihwosi ho'yangoso wonyo umo'nimontonoho. Oseso a'amu hufo'nohino yiwo'ningkohofoso tojo nowonampekuji hufo uyantifeho. ²⁰Oso'no sekwoe ho'yango ahwomomo fohu'meehumno. Oso hopo sopo nangkumeho maswonehoho. Hwaho mifulohofonehoho. A'amu hufo mifitnnehoho. ²¹Ango jije ho'yango yo'mayo wopingo wojo sopo jije simeho hi oso hopo weho.

Jisas a'apahomjo pomponaho so'no hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 11:34-36)

²²Sekwoe timoso sekwoe huyo'mangofe pomponaho pa'nyofoho. Timo anga'nohino'manji sekwo pomponahopo humalofo. ²³Timo pi'ningo'manji sikwo'mjoho'mo humalofo. Sekwo pompohahopo humalofo soku yahino pi'ningo pi'ningo mafikuji apa'no sikwo'mjoho'mo fosyohumafikutoho. Ose ifijo'manji jije hunomo nihu'no sikwo'mjoho engo mjaofoho.

Hwe fihwo kako hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho mulohofiyonehoho.

(Luk 16:13)

²⁴Hwe fihwo kako hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho ulohofiyoso hopo'maho. O'o, hwe engo hufa'u sohwa'umo syoho ulohofiyoso so'manji syoho ulohofiyoso sohwo kako hwe engo fihumo simeho wopingo uyihwosi nom'nihune'no simeho wonyo uyimontonoho. U, anga'nohino sohwoe syoho somne'no hi umo'ningkuhwoso'no nom'nihumne'no ngkilaho unimontonoho. Kiko Anituye syoho so'nji yo'mayo hwahoponjo yahino so'nji oso hufa'uyo sohwa'umo kemokosyohumahojoso kiko syoho ito'no mihnnehino.

Jisas yo'mayoso hi umo'nyo so'no huno pi'ningo engo syafisiyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 12:22-31)

²⁵Oso'no ngko ole selalokweno. Sekwo sekwoe fosyohumayo so'no huno pi'ningo engo syafisiyikuji ole nolikutoho. Nakwo peho wosopayo

wonantanto. Nakwo mijo peho nanehwono. Sekwo sekwoe a'apahomne'no huno pi'ningo engo syafisyikui ole nolikutoho. Ngko nje a'apahomo peho wekojisyahinimonnto. Nakwo songo humalohwoneso wopayo'nohini nyo'netaho. Nakwo a'apaho hi'njo'nwi nem'no manji'mofo iyo'ne'nohinotaho. Awonoho. ²⁶ Sekwo yihufu somo uhwonimno. Hofiko wopuyo hulwo'ningkohofomaho. Hofiko wopayo ango somo wopayo momehu'meesyiwo'ningkoho yohofofoho. O'o, seningwohwo Anitu ahwomomo humaso sohwo kako hofikimo wosopayo yo'mayoso uyiwo'ningkohoho. Sekwo Mpohwo Anitu yihufu sikiujo somne'no wonyoho fiyo mokosyohumaho. I a'amu sokumo Mpohwo wopingo wosemokosyohumantolaho. Ou, ikono. ²⁷ Hwe fihwo sekumta'ni kako huno pi'ningo pi'ningo syafisyihwosi nje soswo sawemo umokinimne'no yohoho lososo ne umo'nimontolo. Awonoho.

²⁸ Oseso sekwo hwapife nem'no manji'mofo yo'mayo somne'no huno pi'ningo engo peho'ne syafisyiwo'ningkohoho. Sekwo wokoso foho so'no huno fisafihupmno. Hofiko yo'mayo syoho anefoho. Hofiko ne yo'mayoso mojiyofiw'ningkiyohoho. ²⁹ I oso'no ole woselimonne'no yohono. Hohonta hwe engo Soulomoun hamniyoho hwapingo'njo sohwo kako kakoe hwapife wonyoangkoho yo'mayo wokoso na'nohino so'nji inonteso kako olo wokoso foho we'e somo muyakolofonehoho. ³⁰ Ou, oso wokoso foho sikuno fihumo syohopo lohofososo mo'ningkanta a'amu nolofekui tohomo wolofefantifeho. I oso'no oso wokoso foho Anitu wonyoangkafo mti'mokuwo'ningkiso somo uhwonontaneso wopingofoho liwo'ningkuhwono. Oseso sekwo soku wokoso fofomo yakolo'nnyo hokumo Anitu kako hofiyo wosemokosyohumamantonoho. Sekwo Anitumo simeho hi'ntnnono we'e'nohinoso peho'no uyalokwofo. ³¹ Oso'no sekwo huno pi'ningo engo syafisyikutoho. Sekwo ole likutoho, Nakwo wopayo peho wonantanto. Mijo peho nanehwono. Hwapife peho yanehwono. Ose likutoho. ³² Awonoho. A'amu kengo hopi'nohinoso hofiko yo'mayo yo'mayo mayo'ne huno pi'ningo pi'ningo syafisyiwo'ningkohoho. I oso'no sekwo Mpohwo Anitu ahwomomo humaso sohwo kako yo'mayo so'no sekwo umofonyo yahoningkohofoso kako huno nto uyohoho. Kako wopingo wosemokosyohumamantonoho. ³³ I simo'mo Anitu semokosyohumayo so'nji kakoe honingkano wopingo'ntnno huno fisafisyiwo'ningkuno. Oso'no syafisyiwo'ningkui Anitu kako yo'mayo yo'mayo umofonyo ifijoso wosejapmmontono. ³⁴ Oso'no yo'mayo mo'ningkajo somne'no huno syafisiye'eno. Sikuno huhwo huhwi yo'mayo tango i'mofapiwo'ningkisofoho. Mo'ningkajo sikuno sohwo tangoso mo'ningka'nefoho. Olo sikuno lomo i'mofaposo tangoso olo sikuno lomnefoho.

Jisas a'amu nom'ne somo wonyo ulohoho'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 6:37-38, 41-42)

7 ¹ Sekwo nom'ne a'amufe hunomo yano ilofikui wonyofoho nulikutoho. Ose ifijo'manji Anitu huhwo sekwoe huno

somne'no wonyofoho maselonehoho. ²Sekwo nom'ne somo yo'mayo ulohofiwo'ningkohoho so'no oso pa'nyoso Anitu waseloho'montonoho. Sekwo yo'mayo a'amumne'no yano uyiwo'ningkohoho hopaso Anitu kakoe yo'mayoso aku wosejapmmontonoho.

³Kiko jije hningkwa'wehwoe timomjo hintalinyo wojo somo peho'no uhwonalokuno. I jije timomjo iyo feejo engoso hofoki'nawojo so'no kiko huno makiyotaho. Kiko jije timomjo iyo feejo engoso hofoki'nakuwojoso momeho'namo'nyo sohwo ⁴kiko jije hningkwa'wehumo ole pone'no ulalokuno. Ngko jije timomo hintalinyo wojo we'eso wae weekumo'mne'no yohono. Ose ulohoji pipi uyimonto. ⁵Kiko mango'nohino hwohoho. Simo'mo kiko jije timomjo iyo feejo engoso hofoki'nakuwojoso wae kaki'no feemo'nyo. Ose yohoji kiko timo ito'no uhwoninkohoji hwangu jije hningkwa'wehwoe timomjo hintalinyo we'eso wae fiyo.

⁶A'amu honingkano wonyo'njo siwojo pa'nyo somo Anituye hungkuno wopingoso nolutihwafikutoho. Lutihwafijo'manji hofiko ikinjaofikuji woselantifeho. Sekwo sekwoe nijwo yo'mayo wopingoso hwahomo ho'nahufijo'manji yahu hwotoho hulimo lififitnnoho. Oso pa'nyo a'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkohoho somo Anituye hungkuno nulikutoho.

Jisas Mpohumo jomo ujo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Luk 11:9-13)

⁷Sekwo Mpohumo jomo ne'no ulifijoso kako yo'mayo wosejapmmontonoho. Sekwo yo'mayo so'no hafihafe tipentaningkuji sekwo oso hiso uhwonantifeho. Sekwo hoku'yopo hwaningo fonjikujo'no Anitu kako sekumo wosehwosampo'montonoho. ⁸A'amu hopi'nonohinoso Anitumo yo'mayo so'no jomo ulikujo'no Anitu uyimontonoho. A'amu yo'mayo so'no hofiko hafihafe tipifijoso wotipemantifeho. A'amu hoku'yopo hwaningo fongkupijoso Anitu kako wosehwosampo'montonoho.

⁹Ou, sekwoe hwe fihwoe mehomi kaningkwohumo wopayo ntape ulososo kaningkwohwo sojo uyimtolaho. Awonoho. ¹⁰Ou, hwomu fihwo kaningkwohumo inaniku ntape ulososo kaningkwohwo homa wonyo umtolaho. O'o awonoho. ¹¹Oseso sekwo honingkano wonyo'njo huhwasi sekwoe mehomimo yo'mayo wopingo'nohini uyiwo'ningkohoho so'no sekwo huno ole waseyono. Sekwo sekwoe seningkwohwo Anitu ahwomomo humaso sohomo jomo ulikujo'no kako kakoe Towahuno wopingoso yo'mayo hwahoponjomo yakolo'nnyoso wosejapmmontonoho.

¹²A'amu nom'neso sekumo wopingo wonalohopife semo'ningkiso'manji e'wa, sekwo simo'mo oso yahino hiso hofikimo ulohopmno. Sekwo oso hiso ifijoso Mousesiye honingkano hungkuno so'nji a'amumo Anitu

hungkuno uyahoningki limotofo sohwanjiye hungkuno hwapingo somo uningkowantifeho.

Jisas ango songo ne'no humayo'ne hoku'yo we'e so'no ulimentisofoho.
(Luk 13:24)

¹³ Sekwo soku hoku'yo we'e somo fohumno. A'amu tohino mayo'ne honingkanoso engofoho. Oso honingkano engo homo somo a'amu pi'ningo engoso tifi iningkowalokwofo. ¹⁴ Honingkano songo ne'no humayo'neso we'efoho. Hoku'yoso engo'maho. Olo honingkano homo somo yafe engo pa'nyo so'mo syoho engo wo'nnyofoho. A'amu anga'no anga'no oso honingkano somo wotipemantife'no yalokwofoso tifi iningkowalokwofo. Oso hoku'yo we'e homo somo sekwo fohumno.

Jisas a'amu hwasyo hungkuno'njo somne'no hungkuno limentisofoho.
(Luk 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ Sekwo A'amu Anituye hungkuno'nji hwasyo hungkuno'nji mesyilutihwayo somne'no i'waho ito'no fiyimno. Oso a'amu hiso hofikoe a'apaho sohohnta'ni wopingofoho. I simeho ajwomo'mo pisakino'njofoho. Oso a'amu hiso hofiko siwojo pa'nyofoho. Sekumo wonyo wosemokantife'no yalokwofo. ¹⁶ Yo'mayo honingkano imofiwo'ningkohofoso sekwo uhwonifijoso hofikoe hwapingoso huno waseyono. Kiko iyo hiyayo yongo'njo nontimjoso ipisayo me'wampe'njo wamjimtaho. Awonoho. Solongkoyo sayo pa'nyoso kakoe iyo nontimo unto'nawo'mtonoho. Oso iyo hiyayo ipisayo ane'njo pa'nyoso a'amu honingkano wonyo'njo somta'ni hungkuno wopingo upo'nantantaho. Awonoho. ¹⁷ Oso pa'nyoso iyo wopingoso ipisayo wopingo unto'nimontonoho. Iyo wonyoso ipisayo wonyo unto'nimontonoho. ¹⁸ Iyo wopingoso ipisayo wonyo unto'nimonto'maho. Iyo wonyoso ipisayo wopingo unto'nimonto'maho. ¹⁹ Ou, iyo ipisayo wonyo into'nyoso hofiko nolofekuji tohomo wolofefantifeho. ²⁰ Oso'no a'amu hwasyo hungkuno'njosofo honingkanomo uhwoningkuji hofikoe hwapingoso sekwo huno waseyono. Seteniyefoho. ²¹ Sekwo huno ole syafisyikutoho. Hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofiko ngkimo ole ntiwo'ningkohofi, Hwe Engofo, Hwe Engofo, ose ntiwo'ningkohofoso Anitu mokosyohumaso ango sopo nohufitnnefoho. Ose syafisyikutoho. Nihu'no awonoho. A'amu fihwo kako nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe hungkunomo tifi iningkaweso sohwo kako Anitu mokosyohumaso angoso notipihwononefoho. ²² Oso Sikuno Engo hungkuno ikwolofone somo hwe moya'mi pi'ningo engoso ole ntifitnnefoho, Hwe Engo sohwo, nakwo a'amu somo jije hungkuno wopingo lutihwawo'ningkuhwone'nwoho. A'amu towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo somo jije yofe lontaneso towahuno wonyo somo wae yaofiwo'ningkuhwonefoho. Nakwo jije

yofe lontaneso yo'mayo wonyoangkafoso a'amumo utihwayo'ne iwo'ningkuhwone'nwoho. ²³Ose ntifijoso ole ulimnefoho. Ngko sekumne'no huno maniyohoyohoho. O'o wonyo imotofo kuyoho. Ngko'njopo nohumafikutoho. Noho fohumpopmno.

Jisas ango mojo yahino hufa'uyo so'no ulimentisofoho.

(Luk 6:47-49)

²⁴A'amu fihwo olo nje hungkunolo nupa'ningkuhwosi tifi iningkaweso sohwo kako hwe huno wopingo'njo hweho. Oso hwe huhwo sohwo kako ango hwaho wopingopo molinyo hweho. ²⁵Ango wopingopo nomolahoningki ifoyo syonto mijo ifofayo yonto ti'mayo yokumpohn'nyo yonto oso ango homo somo ifofo mojwohojwafefoho. O'o, ango hiso hwaho wopingopo molinyo so'no mopiwasoyonehoho. ²⁶A'amu nom'nihwo olo nje hungkunolo nupa'ningkuhwosi tifi monningkaposo sohwo hwe huno'maso sohwo ango wosohopo molinyo sohweho. Hwe huhwo sohwo mijo tafepo kakoe ango nomolahoningki ²⁷ifoyo engo syonto mijo ifofayo yonto ti'mayo ikwato lohofonto ango nontimo jwohojwoho'namo loho'mentisoso piwahu'mentisofoho. Oso ango nopiwasoyonto pomuyo engo ho'nimentisofoho. Nje hungkuno osohopeho.

²⁸Jisas ose ulahoningki a'amu nupa'nontifi kakoe hungkuno so'no yomo imentohofofoho. ²⁹Hwapingoso hofiko a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa oso pa'nyo hwa'maho. O'o, Jisas sohwo kako hungkuno hwapingo wo'nyo hweho. Ose limentohofofoho.

A'amu a'apaho uyo wonyo'njo sohomo Jisas wopingo umokumentisofoho.

(Mak 1:40-44; Luk 5:12-14)

8 ¹Jisas kako hwofiki'nyo sopo nuliko'manto womentisoso a'amu pi'ningo engo kakimo tifi iningkawomentohofofoho. ²Osohonta hwe fihwo a'apaho uyo wonyo'njo sohwo Jisasimo nu'manto hwomtame ulohofonto ulimento, Hwe Engofo, kiko ngkimo wopingo wanimokumo liso'manji jije yokumpohn'nyoso hoponoho. ³Ose ulahoningki Jisas kako aho kisusyonto hwe sohomo ulimento, Ou, wopingo wakumokumonne'no yohono. Kiko wopingo hmno'nyo. Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo wopingo komo'no imo'nimentisofoho. ⁴Wopingo imo'ningkahoningki Jisas ulimento, Upa'nyo. Kiko olo hilo so'no nom'ne a'amu somo nulohotoho. O'o, komo'no nuhuji a'amu tajo ango syoho'njo sohomo jije a'apaho wopingo loso utihwaho. Nokohoningkuhwosi kiko hohonta Mouses yo'mayoso limentiso hopaso Anitumo uyohojayo. Jije mnokino moi'wo imo'nyo so'no isamayokafoho. Oso hiso'no a'amuso uhwoningkuji jije a'apaho uyo wonyoso wopingo imo'ningkiso so'no huno wosyofisyantifeho. Jisas ose ulimentisofoho.

**Jisas hwe yofe engo'njo sohwoe syoho ulohofiyo
sohumo wopingo umokumentisofoho.**

(Luk 7:1-10)

⁵Jisas hwaho Koponeyamne'no womentisoso oso hopo sopo hwe fihwo yofe engo'njo a'amu Loum sofe a'amu itokuso'njo sohwo mokosyohumayo sohwo Jisasimo nu'manto hungkuno yokumpohn'nyo ulimento, ⁶Hwe Engofo, nje syoho ntohofiyo sohwo kako mnokino uyahoningki ang'o'mo fosyohumaho. Kakoe a'apaho songo songo miyo'njo yonto tohino mikunimposo umnalofoho. ⁷Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko nu'mo wopingo umokumo.

⁸Ose ulahoningki ulimento, Hwe Engofo, oso'ne'maho. O'o, kiko nje angomo ko swapihneso ngko hwe wopingo hwo'nnye ang'o'maho. O'o, kiko hungkuno'nohini lisoso nje syoho ntohofiyo sohwo kako wopingo umo'nono. ⁹Ihwoni. Ngko huhwo'ni hwe engo sohwo enjwa'mo humale so'no ngko hofikoe hungkunomo tifi ito'no iningkawo'ningkohe hwo'nyoho. U, hofiko ngko huhwo'nimo nom'nihwa enjwa'mo humalofo. Oseso ngko hwe fihumo Mpamo uli'me'no kako wamtonoho. U, nom'ne sohumo oyomo uli'me'no kako wapmmontonoho. U, ngko nje syoho ntohofiyo fihumo, Olo syoho fiyo uli'me'no kako syoho uyimontohono. Oseso kiko hungkuno'nohini ulohoho'no ngko huno niyohoho. Nje syoho ntohofiyo sohwo wopingo umonimontonoho. Ose ulimentisofoho.

¹⁰Ose ulahoningki Jisas yomo yonto kakoe inomokomoyo sohwo ulimento, Hungkuno nehopi'nohini waselimonne'no yohono. Ngko a'amu Isilael sofe simaho hi'ntnnono ntapinyo yahinoso oso hwe huhwo sohwoe pa'nyoso muhwonyo'njo hwo'nyoho. ¹¹Upa'nimno. Hwe moyami hungkuno kengo kengo'njosu Anitu a'amumo esemokosyohumayo sopo nosyukuji hofiko sekwoe seyakwosa Apilohamiyo Aisakiyo Jekoupiyo oso hwanji nohumafikujoso wopayo nonifitnnefoho. ¹²I, A'amu Isilael Apilohamiye imu fehohnjo soku esemokosyohumayo sopo nta'ni Anitu kako sekumo wae yasemofososo sekwo sikwo'mjoho'mo fosyohumantokutne kuyoho. Oso hopo sopo fosyohumafikuji sekwo hulinkwajingo ifaloho'ningkuji humotaho engo lifitnne kuyoho.

¹³Kakoe inomokomoyo sohwo ose ulonto hwe yofe engo'njo sohumo ulimento, Kiko simaho hi'ntnnono ngkimo ntape so'no yo'mayo so'no kumo'ningkisoso wakiloho'monnoho. Ose ulahoningki oso hohosohonta syoho ulohofiyo sohwo wopingo imonimentisofoho.

Jisas Pitafe konemimo wopingo umokumentisofoho.

(Mak 1:29-31; Luk 4:38-39)

¹⁴Oseso Jisas Pitafe angomo noswonto uhwonimentisoso Pitafe konemi a'apaho tohomtnno'njosi saho fosyowentaningki uhwononto ¹⁵kakoe

ahomo nupm'mokahoningki a'musi kakoe a'apaho toho mtnnoso moi'wo imo'ningkahoningki a'musi kako nolikafonto a'amumne wopayo iloho humisyofoho.

Jisas a'amu pi'ningo engo somo wopingo umokumentisofoho.

(Mak 1:32-34; Luk 4:40-41)

¹⁶Oso sikuno ne so'nji a'amuso hofiko hwe moya'mi towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo somo Jisas nohumentanjopo motapmmentohofofoho. Nomotopahoningkofi Jisas hungkuno lonteso towahuno wonyo somo wae yaofonto a'amu mnokino'njo hopi'nonohino somo wopingo umokumentisofoho. ¹⁷Oso hohosohonta oso hungkuno Anitu Aisaiya sohumo uyahoningki lutihwamojo sohwoe hungkunoso ne imo'nimentisofoho. Hungkuno hiloso ole,

Kako nakwoe mnokino wonyoso wae enao'mentisofoho.

Nakwoe yo'mayo tangoso kako ma'mentisofoho.

Oso hungkunoso Aisaiya hohonta limentisofoho.

A'amu fihwo Jisasimo uningkamo limentisofoho.

(Luk 9:57-60)

¹⁸Jisas kako a'amu pi'ningo engo kakimo ifeehu'mo yimahoningkofi uhwononto kakoe inomokomoyo sohwo ulimento, Nakwo mijo lomo nongkihnta'nne'no wowekehano. ¹⁹Ose ulahoningki hwe fihwo honingkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwo Jisasimo u'manto ulimento, Nje Lontihwayo sohwo, kiko ango nti'mno usoso ngko tifi wokiningkamonnoho. ²⁰Ose ulahoningki Jisas ulimento, Sikisiwojo sohwa hofiko hofikoe sokimo hi'njo hwafoho. Yihufu sohwa hofiko hofikoe aifoso hi'njo hwafoho. I oso'no ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni ngko ango saho foyawe'neso ane hwo'nyoho. ²¹Ose ulahoningki nom'ne hwe Jisasimo iningkawowo'ningkiso sohwo Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, ngko huhwo'ni tifi wokiningkapmmonnoho. I oso'no simo'mo ngko nje mpohwo kaki'no pi'nimomo ijopijisyasi'mo pe-eso. Wopingotaho. ²²Ose ulahoningki Jisas ulimento, Awonoho. A'amu ngkimo tifi monningkapifijoso hofiko ujobijisyahufe. Kiko ne'no nningkape.

Jisas ifofo engo somo moi'wo hmmo'nyo ulimentisofoho.

(Mak 4:36-41; Luk 8:22-25)

²³Ose ulonto Jisas yofayokinomo nokotosahoningki kakoe inomokomoyo sohwa tifi iningkamentohofofoho. ²⁴Yofayokinoso mijopo nowentaningki mijo ayoso hwofiki'nyo pa'nyo imo'nonto yofayokinomo ufehu'mokahumonto yahoningki Jisas kako saho humofosyawentisofoho. ²⁵I inomokomoyo sohwa hofiko Jisasimo komo'no ulikafontifi ulimentohofi, Hwe Engofo, fonefo'maho. We'enepi nakwoe yofe moi'wo

umo'nantane!no yalokuhwono. ²⁶Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo iyoho peho!no seningkohoho. Sekwoe simeho hi!ntnnonoso we'e!njo hwasoho. Ose ulonto nolikafonto ifofo so!nji mijo so!njimo hungkuno ulahoningki mijo apa!no songo songo miyo!njo nihu!nahone lifawo!mentisofoho. ²⁷Inomokomoyo sohwa ose uhwonontifi yomo yontifi hnnimentohofi, Olo hwe lohwo peho sohwo. Ifofo!nji mijo!nji kakoe hungkunomo haloho!nohini yohoho. Ose hnnimentohofofoho.

**Jisas hwe hufa'u towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo
sohwa'umo wae yao!mentisofoho.**

(Mak 5:1-17; Luk 8:26-37)

²⁸Jisas mijo ayo somo nongkihnta!ni hwaho Ngkatola sopo i!mofamentisofoho. Oso hohosohonta hwe towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'u u!ma!mentisiyefoho. Oso hwe sohwa'u hiko a!mopijohino sopo humohumantisiyo hwa'u pmmmentisiyefoho. Oseso oso hwe sohwa'u towahuno nihu!no wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'u a!mopijohino honingkano somo wopanjitikenontifi a!amuso iyoho unimojofoho. ²⁹Osohonta siko Jisasimo joho mohm!no lonji ulimentisiyo, Kiko Anituye Hwomu Ne hwasoho. Kiko nekumo peho weloho!mne!elo. Nekwoe sikuno mmo!nyofoho. Kiko nekumo tohino wejapmmonne!no lapohino. Ose ulimentisiyefoho. ³⁰Hopo sopenjo yahu pi!ningo engoso kengo nompumohantifi mno humijohofofoho. ³¹Oseso towahuno wonyo sohwa Jisasimo ulimentohofi, Kiko wae wena!mji!manji kiko oso yahu pi!ningo engo nongkwanjo nompono fonehwajo. Nakwo yahu somo wehuhnaafano.

³²Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, E!wa, sekwo mpanimno. Ose ulahoningki towahuno wonyo hiso oso hwe hufa!uyo sohwa'umo uliko!mantifi yahu somo ehuhnao!mentohofofoho. Euhuhnaofahoningkofi yahu hiso hofiko hano kunto kunto!no wentife iwo!mangomo mtiku!nontifi mijo ayomo nihu!nahone mehulo!mentisofoho. Nومهulofahoningki mijomo poyo imo!nimentohofofoho.

³³Oso yahu mokosyohumayo sohwa angopono komo!no wentifi oso hungkuno hopi!nonohinoso ulimentohofofoho. Hofiko mpoyo hwe hufa'u towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohwa'umo yo!mayo u!ma!mentiso so!no humalohofofoho. ³⁴Osohonta a!amu angohopo sopenjoso hofiko Jisas humentanjopo noswo!nontifi Jisasimo nuhwonontifi hungkuno ole ulimentohofi, Kiko nakwoe hwaholopo nofosyohumahofoho. Nom!ne angopono fiwano. Ose ulimentohofofoho.

Jisas hwe sife aho pe'nnyo sohomo wopingo umokumentisofoho.

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

9 ¹Jisas yofayokinomo kotasonto ayo momingo somo ku!mokwawento kakoe angohwapingo sopo i!mofamentisofoho.

²I'mofaohwahoningki a'amuso hofiko hwe nom'ne sife aho pe'nnyo sohwo kakoe ijempohopo'nohini saho fosyawowo'ningkiso sohumo Jisasiyepono itokwopmmentohofofoho. Itokwopahoningkofi Jisas kako uhwonimentisoso hofiko kakine'no simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo uyohoningkofi uhwononto Jisas oso a'amu mnokino'njo sohumo ulimento, Nje hwomu sohwo, kiko iyoho kiningkuhwoloho. Ngko jije honingkano wonyoso wae nto yakumofohono.

³Ose ulahoningki a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa nohumantifi ole hnnimentohofi, Olo hwe lohwo sohwo kako Anitu pa'nyo pojyalofoho.

⁴Ose hningkahoningkofi, hofikoe hunoso Jisas kako huno moi'wonoho. Oso'no Jisas ulimento, Sekwoe simeho mo'mo huno wonyoso peho'no syonifisyantokwofo. Ole losyonifisyantikwofo, ngko a'amufe wonyo wae meeofonehoho losyonifisyantikwofo. ⁵⁻⁶Anitu kako ngkimo a'amumo ufo'mayo'ne nihwatimentiso sohwo'ni olo hwaho lopo a'amufe honingkano wonyo wae yafo'ne yokumpohn'nyoso hi'njo hwo'nyoho. I oso'no a'amu fihwo jije honingkano wonyo wae weekumo'mo loso sohwoe hungkuno somo ne imo'nyo so'no sekwo simeho mo'mo muhwonifitne kuyoho. Oso yokumpohn'nyo ngko seloheso hi'njo sohwo'ni utihwa'nyopo setihwahn'me'no hungkuno nom'ne kengoso hwe lohomo ulimonne'no yohono. Hofikimo ose ulonto kako hwe mnokino'njo sohumo ulimento, kiko nolikafohoji jije ijempohoso nomahoji jije angopo ne'no mpano. ⁷Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo nolikafonto kakoe angomno umentisofoho.

⁸Nowahoningki hwe moya'miso nuhwonontifi iyoho uningkahoningki hofiko ole limentohofi, Anitu kakoe yokumpohn'nyo engoso olo pa'nyo loso hwe lohomo uyohoho. Huno ose uyahoningki hofiko Anituye yofe ho'noma'mentohofofoho.

Jisas Matiyumo uhwosopo'mentisofoho.

(Mak 2:13-17)

⁹Oseso Jisas hano wento uhwonimentisoso hwe fihwo hamniyoho mayo syoho'njo sohwo kakoe ango somo humamentisofoho. Oso hwe huhwo sohwo kakoe yofe Matiyu. Oso hwe huhwo sohumo Jisas nuhwononto ulimento, Kiko ngkimo tifi nningkape. Ose ulahoningki Matiyu nolikafonto tifi iningkamentisofoho.

¹⁰Jisas Matiyuye angomo nohumentaningki a'amu nom'ne hamniyoho mayo syoho'njo honingkano wonyo'njo sohwanji a'amu wonyo honingkano'njo nom'ne so'nji nohumentaningkofi hofiko Jisasi'nji kakoe inomokomoyo sohwanji wopayo nimentohofofoho. ¹¹Nonontaningkofi a'amu Falisi fehohnjo sohwa nuhwonontifi Jisasiye inomokomoyo sohwo ulimentohofi, Sekwoe Hwe Engo lohwo kako a'amu hamniyoho

mayo syoho'njo lohwanji a'amu wonyo honingkano'njo lo'nji wopayo peho'no nalofoho.

¹²Ose ulahoningkofi Jisas nupa'nonto pahnnimo hungkuno ulimento upa'nimno. A'amu mnokino ane'njo wopingo humalofoso hofiko a'amu uyohofahosiyo'njo sohomo mu'mapitnehoho. O'o, a'amu mnokino'njo so'nohini u'mantifeho. ¹³Oso pa'nyoso ngko a'amu honingkano wopingo'njo hwona'nyoho liwo'ningkohoho somne'no joho lutimayo'ne pmentohe hwo'nyoho. O'o, ngko a'amu honingkano wonyo'njo somne'no pmentohe hwo'nyoho. Sekwo Anituye hungkuno somne'no huno waseyono. Hungkuno ole, Sekwo nom'ne somne'no hitoho ulofohoho. I sekwo ngkine'no hwomtame ko ntohofontifi nom'ne a'amu somne'no hitoho mulofe'njo manji ngkilaho. Oso hungkuno somne'no huno waseyono.

**Jisas kakoe yahino songo'nji hohontajo yahino
so'ntnne'no ulimentisofoho.**

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39; Joun 3:29-30)

¹⁴Oso hohosohonta Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe inomokomoyo sohwa Jisasimo u'ma'mentohofohoho. Nu'mantifi ulimentohofi, Nakwo'nji a'amu Falisi sohwanji wopayo manyo'njo humayoso Anitumo jomo ujo'ne yahinoso iningkawowo'ningkuhwonefoho. I oso'no jije inomokomoyo sohwa hofiko wosopayo manyo'njo humayo yahino somo mining kayo'njo peho'no yalokwofo.

¹⁵Ose ulohoningkahoningkofi Jisas pahnnimo hungkuno ulimento, Hwe fihwo kako ape songo mayo sohonta osohwo kakoe a'amu'nji nohumahwosi hofiko simeho tango'nji wohumantifi taho. Awonoho. Hofiko simeho wopingo'nji wopayo engo wonantifeho. I oso'no hwangku oso hwe ape maso huhwo sohomo a'amu nom'ne sohwa hofiko kakoe a'amu mta'ni kompemafikuji fonjasyikujono kakoe a'amu hiso kako ane humafikujoso simeho tango'njo humafikuji wosopayo manyo'njo uyantifeho. Ose ulonto pahnnimo hungkuno nom'ne ulimento,

¹⁶Hwe fihwo manji'mofo tontamo imo'nnyo sohwo kako hwapife nom'ne songo we'eso nomahwosi tontamo somo lojwohofojasi lohohiwosi yakife uyimtolaho. Awonoho. Engo womnahoti'montonoho.

¹⁷Ose ulonto pahnnimo hungkuno tiffinjoso ole ulimento, Ou, a'amu fihwo kako mijo iloho uyimo lihwosi te fisiyo woma'montolaho. O'o, awonoho. Kako te fisiyo mahwosi mijo ihm'mofihwosi iloho yososo mijo wahumpo'montonoho. Te fisiyoso nihu'nahone wonyo umo'nimontonoho. U, hwe huhwo sohwo kako te songoso mahwosi mijo ihm'mofihwosi iloho yososo mijo ito'no wolifawo'montonoho. Ihwoni. Yahino hohontajo so'nji songo so'nji nem'no hu'mingoso ito'nohino'maho.

**Jisas hwe yofe engo'njo sohwoe mumo songo ulika'mentisoso a'mu fisi
kako Jisasiye manji'mofomo pm'mokumentisosi'nji
wopingo umokumentisofoho.
(Mak 5:22-43; Luk 8:41-56)**

¹⁸ Jisas oso hungkuno hiso ulontaningki hwe yofe engo'njo sohwo Jisasimo u'manto hwomtame ulohofonto ulimento, Nje mu olhonta nto pe'ningkohoho. I oso'no kiko nopohoji kakimo jije ahoso fikisyusyo. Kako apa'no songo wolikafono. ¹⁹ Ose ulahoningki Jisas nolikafonto kakoe inomokomoyo sohwanji hwe huhwo sohomo tifi iningkamentohofofoho.

²⁰⁻²¹ Nowentaningkofi nom'ne a'musi Jisasimo iningkawomentisofoho. A'musi imoiho ne'no yontaningki soswo aho hufa'u hopi'nono sife mta'ni hufa'u uyakolo'mojofoho. Oso a'mu hisi kako Jisasimne'no hnnimento, Ngko olo hwe lohwoe manji'mofo somo aho kisahumeso ngko wopingo umo'nimonnoho. Ose hnnonto kako Jisasiye hohujo hohnta'ni u'manto kako Jisasiye hwapife tokwajo somo aho upm'mokumentisofoho.

²² Nopm'mokahoningki Jisas ikinjamo lohofonto a'mu simo nuhwononto ulimento, Nje mufo, jije simeho wopingo wakumo'nono. Kiko ngkimo simeho hi'ntnnono ntapohino so'no wopingo nto imo'ningkino kiyoho. Ose ulahoningki oso hohosohonta a'musi wopingo imo'nimentisofoho.

²³ Oseso Jisas kako nowento hwe engo sohwoe angomo swonto uhwonimentisoso a'amu hofiko te somo hmpehmppe lontaningkofi a'amu wosofe ho'nowentaningki nuhwononto ²⁴ Jisas ulimento, Sekwo mpanimno. Mu we'esi poyo'maho. Kako saho fosyaweho. Ose ulahoningki hofiko Jisasimne'no tikafo ujimentohofofoho. ²⁵ Tikafo ujimentohofoso Jisas hofikimo mempo hohnta'ni uhwajonto humentisofoho. Noswonto oso mu sopiye aho nomahoningki mu sopi lika'mentisofoho.

²⁶ Lika'mentiso so'no oso hungkuno hiso angomeemo ho'nimentisofoho.

Jisas hwe timpi'nyo sohwa'umo wopingo umokumentisofoho.

²⁷ Jisas oso angohopo sopo nuliko'manto nowentaningki hwe timpi'nyo sohwa'u Jisasimo tifi iningkawenji johole ulimentisi, Ntefitiye Imu sohwo, nekumne'no hitoho wakilofono. ²⁸ Ose ulahoningki Jisas kako angomo swahoningki oso hwe timpi'nyo sohwa'u Jisasimo u'mahoningki Jisas ulimento, Ngko sikimo wopingo semokiyo so'no simeho hi'ntnnono lontapisiyo. Ose ulohoningkahoningki ulimentisi, Ou, Hwe Engofo, eno. ²⁹ Ose ulahoningki Jisas sikoe timopo aho kisasyonto ulimento, Siko ngkimo sikoe simeho hi'ntnnono ntapisiyo'manji yomayo siko nose'mo'ningkisoso wose'mano. ³⁰ Ose ulahoningki sikoe timo honimentisiyefoho. Oseso Jisas sikimo hungkuno yokumpohn'nyo ole ulimento, Upa'ninyo. Wopingo semokohe so'no nom'ne a'amu fihumo nulohosiloho. Ose ulimentisofoho. ³¹ I oso'no siko mempo hohnta'ni

noswonji yo'mayo Jisas imentiso so'no hwaho ae'mo a'amu somo ulimentisiyefoho.

Jisas hwe iloho'nnyo sohomo wopingo umokumentisofoho.

³²Oso hwe huhwo sohwa'u nosontaningki a'amu nom'ne sohwa hofiko hwe iloho'nnyo towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohomo ipemotapontifi Jisasiyepono umentohofofoho. Oso towahuno wonyo huhwo sohwo hwe sohomo mampi'nyo mesyimokumentisofoho. ³³Oseso Jisas oso hwe sohwoe towahuno wonyo wae yaofahoningki kako hungkuno limentisofoho. Hungkuno lahoningki hwe moya'mi hofiko yomo yontifi huno pi'ningo syafihu'mentohofi, Hohonta olo yahino loso a'amu Isilael hn'nimo m'mofape'njo imojofoho. ³⁴Ose lahoningkofi a'amu Falisi sohwa ole limentohofi, Towahuno wonyo hopi'nohino sohwafe hwe engoso Seteniyoho. Oso humta'ni Jisas kako yokumpohn'nyo nomanto towahuno wonyo homo somo wae yaofalofoho. Ose ulimentohofofoho.

Jisas kako hwe moya'mimne'no hitoho ulo'mentisofoho.

³⁵Oseso Jisas ango'meemo nowento a'amu sofe tajo ango somo kakoe hungkuno Anitu a'amumo umokosyohumayo so'no lutihwanto a'amu wonyo'wonyo mnokino'njo somo wopingo umokumentisofoho. ³⁶Jisas hwe moya'mi pi'ningo engo somo uhwonimentisoso yo'mayo tango engo'njo a'amu somo u'mahoningki yokumpohn'nyo ufo'ma'nyo'neso anefoho. Yahu kakwo'yohwo ane pa'nyofoho. Ose uhwononto kako hitoho ulo'mentisofoho. ³⁷Hitoho ulofahoningki Jisas kakoe inomokomoyo sohwa pahnnimo hungkuno ulimento, Wopayo syoho sponjo pi'ningo engoso toyo nto imaho. I oso hiso'no a'amu wopayo toyo mjiyo'ne syoho'njo sohwa hopenohino hwa'maho. ³⁸Oseso sekwo olo syoho loso mokosyohumawo'ningkiso kakwo'yohumo jomo ulikujono kako oso wopayo toyo homo somo mjiyo'ne a'amumo lihwajiyo'ne jomo ulimno. Ose ulimentisofoho.

Jisasiye inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni

hufa'uyo sohwafe yofefoho.

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

10 ¹Oseso Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'u sohwafe joho ulahoningki hofiko nuhu'mokahoningkofi Jisas kakoe yokumpohn'nyoso yano uyimentisofoho. Oso yokumpohn'nyoso a'apahomjo towahuno wonyo wae yafo'ne so'nji a'amu mnokino'njo so'ntnne'no wopingo umokiyo'ne so'nji uyimentisofoho

²Oso inomokomoyo (*apousel*) aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwafe yofe olenoho. Simo'mjoso Saimouniyoho. Saimoun huhwo kakoe nom'ne yofe olenoho. Pitafoho. Nom'nihwo Entilu, Saimoun Pitafe

koningkwa'we hweho. Nom'ne sohwa'u Jemisi'nji koningkwa'wehwo Jouniyoho. Oso huhwo sohwa'u Sepetiye hwomu hwa'uyoho.

³Nom'nihwa'u ole, Filipi'nji Mpatoulomiyu'njoho. Nom'nihwa'u Toumasi'nji hamniyoho mayo syoho'njo sohwo Matiyu'njoho. Nom'ne Tatiyosi'nji Alifiyosiye hwomu Jemisi'njoho. ⁴Nom'nihwa'u Saimoun Selouti'nji Jutas Isikaliyouti'njoho. Jutas huhwo sohwo Jisasimne'no tokoyo'ofu yonto a'amu Jisasimo fonjasio'ne sohwafe ahomo uyimentisofoho.

Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'u sohwamo syoho uyimentisofoho.

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-5)

⁵Jisas oso hwe aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'u huhwo sohwamo hungkuno ulonto uhwatimentisofoho. Hungkuno hiso olenoho. Sekwo a'amu temtitofo kengo sofe angu sopone'no angu Someliya sopone'no nukutoho. ⁶O'o, a'amu Isilaeli'nohino sofepono fiwanimno. A'amu Isilaeliso hofiko yahu isipeemofu pa'nyo honingkanu'no tipeelokwofu. ⁷Sekwo nukuji hungkuno ole so'no ulimno. Anitu a'amumu yokumpohn'nyo mokosyohumayo sikuno mofonepo nto imo'nimaho. Oso'no ulimno. ⁸Sekwo a'amu mnokino'njo somo wopingo umokukuji a'amu poyo pe'nyo somo songo ulikafikuji oso mnokino uyo wonyo'njo (*lepila*) wopingo imo'ningkujo'no towahuno wonyoso wae hmpopmno. Olo yokumpohn'nyo loso hamniyoho'njo mahofu'maho. O'o, ngko sejapohefoho. Oso'no sekwo olo yokumpohn'nyo lo'nji yo'mayo uyifijoso hamniyoho momaso'njo uyantifeho.

⁹Sekwo hamniyoho ki'yo'nji nomokahu'ningkutoho. ¹⁰Sekwo yo'mayo ho'yo nomokahu'ningkutoho. O'o, manji'mofu nom'neso sifikwongu fosyo nom'ne so'nji mno hwanji nomokahu'ningkutoho. Awonoho. A'amu syoho yoso sohwo kakoe wopayo nyoso wotipema'montonoho.

¹¹Oseso sekwo angu engu fipo ufijo'manji ou, angu we'e fipo ufijo'manji osopo sekwo timo ito'no uhwoningkuji oso angu hopo sopo hwe wopingo ito'nohinoso tihwo kofosyohumaho, uhwonifijoso oso hwe wopingo sohwo angu fosyohumamno. Oso angu hopo sopo ne'no nohumafikuji wohumpeeno likujoso oso hwe huhwo sohwo'nji fosyawentifijo sohwasu fohumpopmno. ¹²Oseso oso angu homo somo hufijoso sekwo oso hwe moyami angomjo somo ole ulimno. Nakwoe a'amu soku Anitu wopingo waselohofono. ¹³Ose ulahoningkuji hofiko Anituye hungkuno upo'nano lifijo'manji hofikoe simehoso ito'nohinini'manji sekwo simeho pompenjiyoso oso a'amu somo uyifijoso hungkuno simo'mo nto ulifijoso nehopi umo'nimontonoho. I oso hiso'no hofiko Anituye hungkuno nakwolaho lifijo'manji sekwoe hungkuno wopingoso nom'ne angu pone'no motawomno. ¹⁴Hwe fihwo kako kakoe angomno

mipesemotayo'njo yihwosi Anituye hungkunomo haloho maseposo'njo ifijo'manji oso hopo sopo nuliko'mafikuji hopo sponjo hwaho semongki'nososo hofiko nosehontohumentaningkuji oso hintalinyo hiso wae feemo'nimno. Oso homo somo sehonifijoso huno ole uyimontonoho. Hungkuno haloho maposo'neso hungkuno tango'njo weho. ¹⁵Upa'nimno. Nje a'amu sohwas, ngko hungkuno waselimonne'no yohono. Sikuno ae'uyo somo a'amuso yahino wonyo so'ne hungkuno ikwolofo'ne sohonta oso ango hufa'u sopo Soutom'nji Ngkumoula'nji a'amuso hofikoe yahino pisakino'njo somne'no tohino engo wotipemantifeho. I oso'no a'amu sekumne'no hohujo ikinjasemofoso hofikoe tohinoso Soutom'nji Ngkumoula'nji a'amufe tohino somo yakolo'nnyofoho.

Yo'mayo tango i'mofape-e'ne hungkunofoho.

(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶Upa'nimno. Ngko sekumo sehwojalokweswo sekwo yahu osyuyo pa'nyo hwasoho. A'amu sikisiwojo pa'nyoso wonyo wosemokantife'no yalokwofo. Oso'no sekwo yo'mayo ifijo so'no huno ito'no syafisyikujiji nom'ne somo wonyo mulohofe'njo fiyimno. ¹⁷Sekwo yo'mayo yo'mayo a'amu selohofone noselikujiji'no huno ito'no fisyafihupmno. *Kaunisoli*'njopo ipesemotafitnnoho. Hofiko tajo ango somo hwaningo sefongkupitnnoho. ¹⁸Hofiko ngkimo simeho monje wenisyano likuji hofiko sekumo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwafepono upesemotowantifeho. Oso'no sekwo a'amu yofe engo'njo sohwanji a'amu temtitofe kengo so'njimo nje hungkuno wolutihwantifeho. ¹⁹Hofiko sekumo hungkuno'no ipemotasewofijo sohonta sekwo iyoho seningkuhwaloho. Huno ole syafisyikutoho. Hofiko hungkuno nalohoningkuji'no nakwo peho hungkuno ulantanto. Ose syafisyikutoho. O'o, ofaholohumo Anitu hungkuno nolifitneso wolosetihwamtonoho. ²⁰Sekwoe hungkuno'maho. O'o, sekwoe Mpohwoe Towahuno sohwo sekwoe mango mta'ni hungkuno walimontonoho.

²¹Hwangku sohonta a'amuso koningkwa'wehumo hungkuno liwo'ningkohofe spono ipemotakuji osopo hungkuno likuji nofonjahufitnnefoho. Hwe fihwo kakoe mehomimne'no oso pa'nyo ulohofonefoho. Mehomiso kaningkwowho'ya'umne'no mangohwa imo'ningkuji fonjahufitnnefoho. ²²Oseso a'amu hopinono sekumne'no simeho tohino mikunimposo umnnefoho. Hwapingoso nje yofeso sekumo weho. Oso'no a'amu fihwo yokumpohn'nyo ne'no lohofontaningkuhwosi sikuno ae'uyo sohonta Anitu kako oso hwe sohwo utima'montonoho. ²³Ango fipo hofiko fonjofepmnasemofikujiji'no sekwo nom'ne angopo hiyaso fiwanimno. Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Sekwo a'amu Isilael sofepono nowentaningkuji syoho moi'wo mmo'nyo'njo yontaningkuhwosi A'amufe Hwomu wapmmontonoho.

²⁴Hwomu sikule syoho iwo'ningkiso sohwo kako a'amu kakimo lutihwawo'ningkiso sohomo uyakolo'montolaho. A'amu nom'ne somo umokosyohumayoso kakoe syoho ulohofiyoso kakimo muyakolofoneho. ²⁵Yo'mayo lutihwayo sohomo i'mofapososo oso pa'nyo kakoe sikule syoho iwo'ningkohoho sohwo umo'nimontonoho. Yo'mayo hwe nom'ne sohwo umokosyohumayo sohomo i'mofapososo oso pa'nyo kakoe syoho ulohofiyo sohwo umo'nimontonoho. Hofiko ango kakwo'yohwo sohomo sitofo ole ulimentohofi, Jije yokumpohn'nyo Seten mta'ango hwosoho. Ose ulimentohofi so'no hofiko kakoe mehomi sohwo hungkuno wonyoso yakolo ulohofoneho.

A'amu kako Anitu ne sohune'no iyoho unono.

(Luk 12:2-7)

²⁶Oso hiso'no sekwo hofikine'no iyoho seningkuhwoloho. Yo'mayo hiyaso'mo wojoso hwangu utihwa'nyopo u'mofapmmontonoho. Yo'mayo sekwo hiyaso mokosyohumawo'ningkohoho hungkuno hiyaso'mo lontifeso yahino wonyo hiyaso'mo yontifi tifi no'mo utihwa'nyopo i'mofapihwoso'no a'amu timo uhwonantifeho. ²⁷Hungkuno hiyaso'mo selimaleso sekwo mofehi'nyo lahoningkuhwosi filikuno. Hungkuno hofiyoka upa'ningkohofoso sekwo utihwa'nyopo mango engo'nji filikuno. ²⁸A'amu jije a'apahomo kufongkiyo so'no iyoho kiningkuhwoloho. Hofiko jije a'apaho'nohini wokufonjantifeho. Jije huyo'mangoso mofonjakohufitneho. O'o, Anitune'no iyoho wakinono. Kako jije a'apaho'nji jije huyo'mango'nji tikanomo mihwajososo hoponoho.

²⁹Yihufu we'e sohwa'umne'no a'amu hamniyoho touya anga'no mpe iwo'ningkohofoho. I oso yihufu hiso'no kako poyo pe'nyo so'no sekwoe Mpohwo Anitu kako huno uyohoho. Mpohwo kako yihufu so'no nope'ningkuhwoloho lososo yihufu huhwo sohwo mape'noneho. ³⁰Sekwo soku, Anitu kako yo'mayo hopi'nonohinono huno'njo hweho. Kako jije mnokinomjo mijiyo kenga'no kenga'nohinono Anitu kako atofonto limentisofoho. ³¹Oso'no sekwo poyo semokiyo sohwanne'no iyoho seningkuhwoloho. O'o, oso yihufu nihu'no we'e Anitu iningo mamofe'njo hofiyo mokosyohumawo'ningkiso somo sekwo yakolo'nnyo kuyoho.

Jisasiye yofe yoloho lijwafo'ne hungkunofoho.

(Luk 12:8-9)

³²A'amu fihwo kako a'amufe timopo ngkine'no hungkuno lijwaofoso sohwo oso humne'no ngko nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo timopo hungkuno wolijwao'monnoho. ³³I oso'no a'amu fihwo kako a'amufe timo sopo ngkine'no hohujo ikinjanimofoso sohwo oso humne'no ngko huhwo'ni nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo timopo hohujo ikinjimo'mnefoho.

Jisas pmentiso so'no ikujoho i'mofapmentisofoho.

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴Ole losyonifisyantikwofo. Olo hwaho loponjo ikujoho yo'mayo yahinoso moi'wo esojwaofo'ne pmentiso hweho. O'o, ngko ikujoho moi'wo imo'nyo'ne pmentohe hwoni'maho. Awonoho. Ngko a'amu husilofone pmentohefoho. ³⁵Ngko olo hwaho lohone'no pe-eso ikujoho ulikafo'ne pmentohefoho. Hwomu fihwo kako ngkimo nningkapihwoso'no kakoe kaningkwohwo ngkine'no ngkilaho walimontonoho. I mu fisi kako ngkimo nningkapihwoso'no kona'wohi ngkilaho wantimontonoho. U, a'mu fisi kako ngkimo noningkapihwoso'no kakoe hwomufe ape mangohwo umo'nimontonoho. ³⁶Oso ango afa somjo so'nji oso hopa imo'nifitnefoho.

³⁷Hwe fihwo kaningkwohwo'ya'umne'no umo'niwo'ningkiso sohwo kako ngkine'no umo'nyoso yakolo'nnyo mumo'nyo'njo yososo nje a'amu nehwo'maho. Hwe fihwo kakoe hwomu'nji mu sopi ntnne'no simeho umo'nyoso yakolo'nnyo umo'nyo sohwo kako ngkine'no mumo'nyo'njo yososo nje a'amu ne hwo'maho. ³⁸Hwe fihwo kako kikimo wokinkingkapmmo ntoso sohwo kako nje yofe'no poyo imo'nyo so'no iyoho unoso sohwo kako nje a'amu ne imo'nyoso hopo'maho. ³⁹Hwe fihwo olo hwaho lopo humahwosi kako kakoe yahino yokumpohn'nyo kesyohumasohwo kako songo humayoso motipihwonone hweho. Hwe nom'nehwo ngkimo tifi nningkaponto kakoe yahino ho'naofalokunjo sohwo kako songo humayo'ne notipemane hweho.

Anitu kakoe a'amu somo wopingo uyo'ne hungkunofoho.

(Mak 9:41)

⁴⁰A'amu wopingo selohofoso sohwo kako ngkimo wopingo ose ntohofantofoho. Oso a'amu wopingo ntohofantofonjo sohwo nje Mpohwo nihwatimentiso sohomo oso wopingo hiso ose'nohini uyalofoho. ⁴¹Hwe fihwo Anitu kakoe hungkuno'no uhwatimentiso sohwo a'amu nom'ne oso hwe huhwo sohomo uhwononto syafihu'mento, Olo hwe lohomo Anitumne'no wopingo uloho'mo loso sohwo kakoe angomo hwe huhwo sohomo wopingo umokosyohumasoso oso hwe huhwo sohwo hwe Anitu uhwatimentiso hopa wopingo nomane hweho. Ou, hwe nom'ne kako hwe wopingo sohomo uhwononto hwe wopingo sohomo wopingo uloho'mo loso sohwo wopingo sohwo pa'nyoso kako wopingo nomanefoho. ⁴²Ou, hungkuno nom'ne upa'nimno. Hwe fihwo kako a'amu yofe engo ane pa'nyo'njo ngkimo nningkawowo'ningkiso sohwo noniwoyo sosayo usontaninkuhwoso osohomo uhwoningkuhwosi Jisasiye a'amumo ufo'ma'mo loso sohwo pompenjiyo mijo noswanyo sponjoso uyoso sohwo kako wopingo nomane hweho. Jisas ose ulimentisofoho.

**Joun kako kakoe inomokomoyo sohwamo
Jisasiyepono uhwatimentisofoho.**

(Luk 7:18-35)

11 ¹Jisas kakoe inomokomoyo aho hopi'nonohino sife mta'ni hufa'u sohwamo hungkuno moi'wo ulonto kako oso ango hopo sopo uliko'manto nowento antime pi'ningo mofone hopo sopenjo hwe moya'mimo lutihwamentisofoho.

²Joun impo'angomo nohumanto yo'mayo Jisas imentiso so'no nupa'nonto Joun kako kakoe inomokomoyo sohwamo Jisasiyepono lihwatimentisofoho. ³Luhwojahoningki hofiko Jisasimo ulimentohofi, Joun ole nalimaho, Hwe tifi wapmmontonoho ho'nimentiso sohwsilaho. I, nakwo nom'nihune'no wohontohumantantaho.

⁴Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo nukuji yo'mayo uhwoningkohoho so'nji nupa'ningkohoho so'ntnno Jounimo ulimno. ⁵Uhwonimno. A'amu timp'i'nyoso timo apa'no honalokwofo. A'amu sife wonyo'njoso apa'no hano ito'no walokwofo. A'amu a'apaho uyo nihu'no wonyo'njoso (*lepila*) hofikoe a'apahoso wopingo imo'ningkohoho. A'amu haloho piku'nnyoso apa'no ito'no haloho upo'nalokwofo. A'amu poyo pe'nyoso apa'no songo likofalokwofo. A'amu yo'mayo so'no umofonyo iyoso Anituye hungkuno wopingo upo'nalokwofo. ⁶A'amu ngkine'no hwahoponta'ango hwolikeno Anituye hwolikeno, ose mosyafisiyo'njo yontifi hofiko simeho hi'ntnnono kenga'no ntopantokwofoso hofiko simonyo uyife. Sekwo nukuji oso hungkuno hiso Jounimo ulimno.

⁷Ose ulahoningki Jounimo inomokomoyo sohwa nuhwahoningkofi Jisas hwe moya'mi somo Joun ne'no hungkuno ole ulimento, Hohonta sekwo hwaho a'amu anepono hano umentohoho sohonta sekwo pehomo uhwonano lontifi umentohofoto. Sekwo hwe mohufiyo pa'ningo sohwo ifofo ilojao'mentiso sohomo uhwonano lontifi umentohofotaho. O'o, ose'maho. ⁸Sekwo pehomo uhwonano lontifi umentohoho. Sekwo hwe fihwo hwapife yo'mayo wonyoangafo hu'meesisyoso uhwonano lontifi umentohofotaho. O'o, a'amu hofiko hwapife wopingo wopingo'nohini yalokwofoso hwe engo sohwoe angomo humalaho. ⁹Oseso sekwo peho'no umentohoho. A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki hungkuno najo sohomo uhwonano lontifi imentohofotaho. Ou, osohifoho. Upa'nimno. Oso hwe sekwo uhwonimentohoho sohwo kako a'amu hopi'nonohinomo Anitu hungkuno uyahoningki naliwo'ningkohoho somo yakolo'nnyo hweho. ¹⁰Oso hwe huhwo sohume'no Anituye hungkuno Kakoe Hwomumo ole nalohi,

Upa'nyo. Ngko hwe fihumo nje hungkuno motawe'ne
wolihwatimonnoho.

Oso huhwo sohwo kako kikimo simo'mo kupe-e'ne hweho.

Kako jije honingkano ito'no esyohumayo'ne hweho.

Ose nalohoho. ¹¹Ngko nehopi selohono. Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo kako olo hwaho loponjo imo'nimentohofosomo yakolonoho. I oso hiso'no a'amu yofe ane pa'nyo'njo Anitu a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumayo sopo humaso sohwo kako Jounimo nuyakolofonefoho.

¹²Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe sikuno syoho ema'mentiso sohonta oso mta'ango olohontajo'nji a'amu ahwomomo Anitu mokosyohumayo sopo wohotoswano lontifi yohoto yohotofo yalokwofo. A'amu yokumpohn'nyo ikujoho'njososo oso hiso'no womano lalokwofo.

¹³A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo hopi'nonohino sohwanji Mouses kakoe honingkano hungkuno'nji Anitu ahwomomo mokosyohumayo sopone so'no ne'no limiwahoningkofi Joun imo'nonto oso hungkuno hiso ne'no lutihwamentisofoho. ¹⁴Hohonta a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwa ole ulimentohofi, Hwe Ilaija pa'nyo sohwo asomo noponefoho. Oso hungkuno somo simeho wopingo semo'noso'manji ole upa'nimno. Joun sohwo kako Ilaija pa'nyo hweho.

¹⁵A'amu haloho'njo hwo'manji upa'nono.

¹⁶A'amu olohonta humalofoso peho pa'nyo limnehono. Hofiko mehomi pa'nyofoho. Kako ose ulonto pahnnimo hungkuno Joun'nji kakine'ntnno ulimentisofoho. Ole ulimento, Mehomiso hofiko angopo nohumantifi nom'ne mehomi syohi'nyo hutoniwo'ningkohofosohwanjine'no joholalokwofo,

¹⁷Nakwo hmpehmpe yoka simonyo'ne kulimokahoningkuhwoni sekwo simonyo miyo kuyoho.

Nakwo wosafe lahoningkuhwoni sekwo humotaho majofoho.

¹⁸Joun noponto wosopayo manyo'njo humaho humanto ipisayo mijo (*wain*) manyo hweho. Oseso hofiko sitofo limentohofi, Towahuno wonyo Jounimo ehuhnnamo'nnyo hweho. Ose limentohofofoho. ¹⁹Oseso A'amufe Hwomu hwo'ni noponji ahu'mo wosopayo'nji ipisayo mijo pompenjiyo so'nji niwo'ningkohe so'no hofiko ngkine'no ole lalokwofo. Ihwoni. Hwe wopayo pi'ningo engo nyo'njo hweho. Ipisayo mijo pompenjiyo pi'ningo engo nyo'njo hweho. Kako a'amu hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji a'amu honingkano wonyo'njo so'njiye a'amu hweho. Ose ngkine'no liwo'ningkohofihwashoho. I oso hiso'no Anituye hunoso ne'njofoho. A'amu Anituye yahinomo iningkawo'ningkohofosohuno ole uyonefoho. Yo'mayo Anitu iwo'ningkisoso ito'nohinoho.

A'amu Jisasimne'no simeho miwalo'mokiyo'njo sofe hungkunofoho.

(Luk 10:13-15)

²⁰Ango hopi'nonohino somo Jisas yo'mayo kengo wonyoangkafoso a'amu miyiwo'ningkiyohofososo imentisoso a'amu simeho

miwolo'mokiyo'njo somne'no Jisas yoka ulimentisofoho. Hwapingoso hofikoe honingkano wonyo somne'no hohujo mikinjaofe'njofoho. ²¹Jisas ole ulimento, U, a'amu Koulasin sokunonji a'amu Mpetisaita sokunonji sekwo Anituye tohino somne'no i'waho ito'no fiyimno. Ngko sekwoe angopo yo'mayo wonyoangkafoso a'amu miyiwo'ningkiyohofoso esetihwamentohe somo a'amu angoo Taiya'nji angoo Saitoun'nji hohonta humamotofoso hofiko hofikoe yahino wonyo somne'no hulingkwajingo a'apahopo loho'ningkuji hofikoe honingkano wonyo somo hohujo nto ikinjaofikutnnesohilo. I sekwo yo'mayo wopingo ngko imalesomo ko uhwonontifi sekwoe yahino wonyo somne'no hohujo mikinjao'mmalofu kuyoho. ²²Oso'no ngko sekumo hungkuno selalokweno. Sikuno ae'uyo somo Anitu kako a'amufe honingkano wonyo somne'no yano ilofoso sohonta Taiyajo a'amu so'nji Saitounjo a'amu so'nji hofiko Anituye tohino engo tipemapitnnefoho. I oso'no sekwoe tohinoso yakolo'nnyo kuyoho. ²³I, oso sikuno homo somo angoo Koponeyamjo a'amu humawo'ningkohofu soku ngko sekumne'no pehofu selimnehono. Sekwo sekwoe yofu yokintahopo ko ho'noma'niwo'ningkohofu soku, sekwo tikanomo ufitnne kuyoho. U, a'amu fihwo yo'mayo sekwoe angopo esetihwamale hopaso a'amu angoo Soutom honingkano wonyo'njo somo utihwantentesi hofikoe honingkano wonyo somo hohujo ikinjaofikuji hofikoe angoo ne'no nowentihwonesohilo. ²⁴U, ngko sekumo waselimonne'no yohono. Sikuno ae'uyo somo a'amufe yahino wonyo so'ne hungkuno ikwolofo'ne sohonta oso angoo Soutommjo a'amuso hofikoe yahino pisakino'njo somne'no tohino engo wotipemantifeho. I oso'no a'amu hohujo ikinjasemofoso hofikoe tohinoso Soutommjo a'amufe tohino somo yakolo'nnyofoho. Ose ulimentisofoho.

Sekwo ngkiyepono usijo'no ni'mapmno.

(Luk 10:21-22)

²⁵Oso hohosohonta Jisas ole ulimento, U, Mpohwo, kiko ahwomomjo yo'mayo so'nji hwahoponjo yo'mayo so'nji hwapingo hwasoho. Ngko ole so'no isamoyoka kilalokweno. Yo'mayo iwo'ningkinoso kiko a'amu hwahoponjo huno engo tipema'mentohofu somta'ni hiyaso ho'nahumentohinofoho. I a'amu hofiko mehomimne'no simeho kaningkwowho'ya'umo uyiwo'ningkohofu hopa kijopontaningkofi kiko ujo ehontojwahumahnnofoho. ²⁶Ou, Mpohwo, kiko ose imo'none'enji imentohinoso olohopeho. ²⁷Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwamo ulimento, Nje Mpohwo kako yo'mayo hopi'nonohinoso nje ahomo ho'nanihumentisofoho. Olo hwaho lophonjo a'amu fihwo kako nje hwapingo sopone'no huno inyoso tihwolo. Awonoho. Nje Mpohwo kako'nohini huno uyohoho. U, Mpohwoe hwapingo sopone'no huno tihwolo. O'o, ngko kakoe Hwomu hwo'nnohini huno niyohoho. U,

ngko Mpohumo wasetihwamo uliwo'ningkohe a'amuso hofiko hi'nji ngko'ntnohini huno nayohoho. Ose ulimentisofoho.

²⁸ A'amu tango engo'njo mokoho'nawentifi usijo'no wohumano lalokwofo soku sekwo ngkimo ni'mapmno. Ngko usijo'no wosehumati'mo. ²⁹ Nje hungkunomo nningkafijoso ngko wolosetihwam'mo. Ngko a'amumo wopingo ulohofiwo'ningkohe hwo'nyoho. Nje yofemo moho'noma'niwo'ningkiyohefoho. O'o, ngko nje yofe monje yasyiwo'ningkohefoho. Oso'no sekwo nje pompenjiyo so'no wotipemantifi yalokwofoso wonyo pompenjiyomo wohumantano. ³⁰ Syoho sejapontneso engo'maho. O'o, nosefo'mawo'ningkohe hwo'nyoho. Tango mokoho'nyo so'no sejapmmeso tango engo'njo'maho.

Sikuno iyoho humayo somo syoho miyo'ne hungkunofoho.

(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 ¹ Nom'ne sohonta sikuno iyoho humayo Salole somo Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji syoho'mo emoyontifi inomokomoyo sohwa mijoho uyahoningki ipisayo mjanimentohofofoho. ² Nomjoningkahoningkofi a'amu Falisi sohwa nuhwonontifi Jisasimo ulimentohofi, Ihwoni, jije inomokomoyo sohwa olo sikuno iyoho humayo lomo wopayo mjaningkohoho so'no nakwoe honingkano hungkunoso mtihuphefo. ³ Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo Ntefit imentiso so'no iyoswo mti'mokumentohofoso atofu majo hwasilaho. Oso sikuno kakoe a'amu so'nji mijoho engo humamentohoho sohonta'ne'no selohoningkono. ⁴ Ntefit kako Anitumne'no hwapife ango molinyo somo swonto wosopayo Anitune'no ho'nahumotofoso nimentohofofoho. Oso wosopayo hiso a'amu sikiyo somne'maho. O'o, a'amu Anituye tajo ango syoho'njo sohwanne'nohinofoho. I oso'no Ntefit kako nonto kakoe a'amu sohwanne'noyimentisofoho. Sekwo oso hungkuno homo somo atofu majo'njo imentohoho so'no sekwo nje inomokomoyo sohwanne'no oso hungkuno hiso ulohoningkohofotaho. ⁵ Nom'ne honingkano hungkuno somjo so'no huno maseyo'njotaho. Hungkuno ole, a'amu Anituye tajo ango syoho'njo sohwa hofikoe syoho somne'no sikuno iyoho humayo somo honingkano hungkuno somo mtihupewo'ningkohofoso wonyo'maho. O'o Anituye syoho wopingofoho. Oso hungkuno so'no huno maseyo'njotaho. ⁶ Ose ulonto pahnnimo hungkuno kakine'no hnnimentisofoho. Nje hungkuno waselimonne'no yohono. Anituye ango engo olo hwaho loponjo somo anga'nohinohwo yakolonoho. ⁷ Anituye hungkunomo ole wo'nnyoponoho. Sekwo nom'ne somne'no hitoho ulofu so'no nimo'ningkohoho. Sekwo yahu iloho yontifeso ntapiwo'ningkohoho so'no nom'ne somne'no hitoho mulofe'njo'manji ngkilaho. Oso hungkuno neso huno ito'no seyontentesi a'amu wonyo miyiwo'ningkiyohoho somo tango muyikutnnesohilo.

⁸Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni sikuno iyoho humayo'ne somo hwapingo hwo'nyoho. Oso'no ulimentisofo.

**Sikuno iyoho humayo somo Jisas hwe aho wonyo'njo
sohumo wopingo umokumentono.**

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹⁻¹⁰Oso syoho hopo sopo Jisas nuliko'manto tajo ango we'e somo hwe aho songo songo miyo poyo hopa wo'nnyo sohwo humunyo sopo Jisas humentisofoho. Oso hopo sopo a'amu Jisasimo hungkuno ito'no mihwajiyi ango somo ipemotowane'entifi ole ulimentohofi, Sikuno iyoho humayo somo a'amu mnokino'njo sohumo wopingo umokiyoso wopingotaho. ¹¹Ose ulahoningkofi Jisas hofikimo ulimento, Sekwoe yahu sikuno iyoho humayo somo pi'nimomo usi'mofawesoso asomo womantifetaho. ¹²Ou, womantifeho. Oseso sikuno iyoho humayo somo yo'mayo wopingo ulohofoso ito'nohinoho. Oso'no sekwo yahu sohumo ufo'mapijo so'no a'amu mnokino'njo wopingo umokufitne'elaho. Ou, ikono. A'amufoho. ¹³Ose ulonto hwe aho wonyo'njo sohumo ulimento, Jije ahaso sihwaho fisipofa. Ose ulahoningki aho sihwaho sipento aho wopingo imo'nonto nom'ne aho fehohnjo pa'nyo imo'nimentisofoho. ¹⁴A'amu Falisi sohwa nuhwonontifi ango homo somo nuliko'mantifi Jisasimo fonjosyane'entifi hungkuno limentohofofoho.

Jisas Anituye syoho ulohofiyo ne hweho.

¹⁵Jisas kakimo fonjosiyone'ne huno uyahoningki ango homo somo nuliko'mahoningki a'amu pi'ningo engo Jisasimo iningkowahoningkofi Jisas a'amu mnokino'njo somo wopingo umokumentisofoho. ¹⁶Wopingo umokonto ulimento, Olo hilo so'no a'amumo nulikutoho. ¹⁷Oso'no hwe Aisaiya sohumo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwoe hungkuno oso sikuno somo ne imo'nimentisofoho. Hungkuno hiloso ole mti'mokumento,

¹⁸Olo hwe lohwo sohwo uhwasopo'mentoheso nje syoho ntohofiyo ne hweho.

Ngko simeho wopingo uyiwo'ningkohe hweho.

Nje simeho kakine'no wopingo nimo'niwo'ningkisofoho.

Nje Towahuno kakimo uyi'me'no kako a'amu temtitofa kengo somo honingkano ito'nohinoso uyonefoho.

¹⁹Kako yoka hungkuno mohm'no malonefoho.

Kako honingkano engo somo hungkuno yokumpohn'nyo malonefoho.

²⁰A'amu yokumpohn'nyo ane somo hwotoho mafenefoho.

Nje hungkuno a'amufe simeho mo'mo toho we'e sijalofonjo pa'nyo'njosotoho hiso masimpilofasyonefoho.

Kako syoho mjimihwosi yahino wopingo neso u'mofapmmontonoho.
²¹ Nom'ne a'amu temtifo kengo kengoso kakimo simeho hi'ntnnono
 uyikujji kakine'no wohontohumantifeho.
 Oso hungkunoso Aisaiya mti'mokumentisofoho.

Hofiko Mpelisepul sohwo Jisasimo ufo'malofoho limentohofofoho.

(Mak 3:20-23; Luk 11:14-23; 12:10)

²² Hohosohonta a'amu hofiko hwe nom'ne towahuno wonyo ehuhnamo'nnyo sohomo Jisasiyepono ipemotapmmentonohofoho. Oso hwe huhwo sohwo hungkuno majo'njo mampi'nyo hweho. Timo timpi'nyo hweho. Jisas kako wopingo umokahoningki hungkuno lonto timo wopingo honimentisofoho. ²³ Oso hiso'no a'amu nuhwonontifi yomo yomo yontifi hnnimentohofi, Olo hwe lohwo Ntefitiye Imu hwolikeno, tihwolikeno. Ose hnnimentohofofoho. ²⁴ I oso'no a'amu Falisi sohwa nupa'nontifi limentohofi, Mpelisepul towahuno hopi'nonohino somo mokosyohumayo sohwo kakoe yokumpohn'nyoso Jisasimo uyahoningki Jisas towahuno wonyo somo wae yaofalofoho. Ose limentohofofoho.

²⁵ A'amu Falisi sohwafe huno somo Jisas huno moi'wo uyahoningki ole ulimento, Hwaho fiponjo a'amu hopi'nonohino humawo'ningkohofoso hofiko hotitopijo sohonta ikujoho fongki'ningkuji hofikoe hwaho wopingo fosyohumayo'neso wonyo umo'nimontonoho. Ango fipo a'amuso husilo lohofikujji ikujoho fongki'nifijoso oso angoso wonyo umo'nimontonoho. ²⁶ Sekwo ole ntohoho, Seten kakoe yokumpohn'nyo kijopahoningki towahuno wonyo somo wae yaofiwo'ningkino hwosoho. Ose ntohoho. I ose'manji Seten kakoe towahuno wonyo somo wae yamo'nyontentesi kakoe yokumpohn'nyo pipi imo'ningkuhwonesohilo. ²⁷ I Seten kako towahuno wonyo wae yaofone ngkimo nifo'mantokuso'manji sekwoe inomokomoyo towahuno wonyo wae yaofiwo'ningkohofoso somo tihwo ufo'mahwoso'no weefantifeto. O'o sekwoe inomokomoyo huhwa towahuno wonyo somo wae yaofalokwofo so'no nakwo huno ole nayohoho, Sekwo ngkine'no hwasyo hungkuno lalokwofo. ²⁸ I oseso Anituye Towahuno sohwo towahuno wonyo wae yaofone ngkimo nifo'maso'manji oso sikuno Anitu wosemokosyohumamoto isoso nto se'mahoningki sekwo hiso'no hohujo ikinjaofalokwofo.

²⁹ Hwe fihwo hwe yokumpohn'nyo sohwo angomo hufo umo lihwosi swososo simo'mo oso hwe yokumpohn'nyo huhwo sohwi nano kilofasyihwosi i kako oso angomo somjo kakoe yo'mayoso woma'montonoho.

³⁰ A'amu fihwo kako nje a'amu mmo'nyo'njo yoso sohwo kako nje mango hweho. A'amu nje syoho somne'no nifo'maso sohwo kako homo somo fonifonyo imokalofoho.

³¹ Oseso ngko sekumo waselimonne'no yohono. Yo'mayo honingkano wonyo so'nji sitofo so'nji Anitu kako wae yaofonefoho. I oso'no a'amu

fihwo Anituye Towahuno Wopingo sohumo sitofo uloso sohwo oso wonyoso Anitu wae meeofonefoho. ³²A'amu fihwo ngkine'no sitofo ntososo kako oso wonyo hiso'no Anitumo wae yafo'ne jomo ulososo Anitu kako wae weeo'montonoho. I oso'no a'amu fihwo Anituye Towahuno sohumne'no sitofo uloso sohwo oso wonyo hiso Anitu wae meeofonehoho. O'o, wonyo hiso ne'no wawo'montonoho. Olohontajo'nji hwangkunjo'nji ose'nohinofoho. Yo'mayoso Anituye Towahuno iwo'ningkiso so'no a'amu sitofo ole lososo Seteniyefoho ose lososo oso wonyo hiso Anitu wae meeofonefoho.

Iyo wonyoso ipisayo ne wonyo unto'nimontonoho.

(Luk 6:43-45)

³³Ipisayo wonyoso iyo wonyo mta'angofoho. A'amu ipisayo wopingo somo uhwonifijoso'manji huno ole umontonoho. Olo iyo wopingofoho. A'amu ipisayo wonyo somo uhwonifijoso wolantifeho. Iyo wonyofoho. ³⁴Sekwo homa mehomi soku sekwo hungkuno wopingo pipi lifitnnehofo. A'amufe hungkunoso yo'mayo simeho mo'mo mnawojo somta'angofoho. ³⁵Hwe wopingo sohwo kakoe hunomo wopingo'nohino mnawojo so'no kakoe hungkunoso wopingo'nohino hweho. Hwe wonyo sohwo kakoe hunomo huno wonyo mnawojo so'no kakoe hungkunoso wonyo'nohino hweho.

³⁶Upa'nimno. Nje hungkuno waselimonne'no yohono. Hwanguk sohonta sikuno hungkuno ikwolofone'ne somo yo'mayo hungkuno siki'no wonyo yo'mayo so'no Anitu selohononefoho. ³⁷Jije hungkuno wopingo'nohino somne'no Anitu hwe wopingo hwasoho kilonefoho. Hungkuno wopingo ane sohwasimo hwe wonyo hwasoho kilonefoho.

A'amuso yo'mayo kengo wonyoangkafo so'no

uhwonano limentohofofoho.

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸Oso hohosohonta a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji a'amu Falisi sohwanji Jisasimo ulimentohofi, Hwe Engofo, yo'mayo kengo wonyoangkafo a'amu miyiwon'ningkiyohoho somo uhwonano. Kiko fonetihwaho.

³⁹Ose ulahon'ngkofi Jisas ulimento, A'amu lohonta humalofo soku, honingkano wonyo imofiwo'ningkohofoso yo'mayo wonyoangkafo so'netihwayo'ne jomo liwo'ningkohofofoho. Oso'no mosetihwamnehono. O'o, ngko yo'mayo hwe Jouna sohumo Anitu hungkuno uyahon'ngki limojo sohumo i'mofapmmentiso oso'nohino wosetihwamonne'no yohono. ⁴⁰Hohonta Jouna inaniku mikunimposo sohwoe simehomo humentan'ngki sikuno hufa'u sikhune memjao'mentisofoho. Oso pa'nyoso ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni hwaho ajwomo'mo humentan'i'mo sikuno

hufa'u sihune womejanimo'montonoho. ⁴¹Anitu kako a'amufe wonyo somjo tohinoso yano ilofiyone sikuno somo a'amu ango Ninifonta'angoso nolikafikujji sekwo olohonta humalofo sokumo ole selifitnnefoho. Sekwo sekwoe honingkano wonyo somne'no simeho miwolo'mokiyo'njo peho'no imentohofokulo. Ose selifitnnefoho. Hwapingoso a'amu Ninifoso hofiko oso hungkuno Jouna lijwao'mentiso somo upa'nontifi hofikoe honingkano wonyo somne'no simeho iwolo'mokumentohofofoho. I olo so'no olohonta hwe fihwo Jounamo yakolo'nnyo sohwo sekwo'njo olopo ko humasoso sekwo sekwoe honingkano wonyomne'no simeho miwolo'mokiyofoho. ⁴²Hwangku a'amufe yahino wonyo somne'no Anitu kako yano ilofone sikuno somo i'mofapihwoso'no oso a'mu yofe engo hwaho mokosyohumayo'nesi kako hwaho mongkihnta'ni mokosyohumamojosi kako nolikafihwosi sekwo olohonta humalofo sokumo ole selonefoho. Sekwo Anitumo miningkayoso peho'nekulo. Ose selonefoho. Hwapingoso hohonta hwe yofe engo'njo Soulomoun humamojo sohonta oso a'musi kako hwaho ikanopo mta'angosi kako Soulomoun Anituye hungkuno wolontihwano lonto kako sappingmentisofoho. I oso'no olohonta hwe nom'ne Soulomounimo yakolo'nnyo sohwo sekwo'nji olopo ko humaso sohomo sekwo kakimo miningkowalokuyohofo.

Towahuno wonyo asomo pe-e'ne hungkunofoho.

(Luk 11:24-26)

⁴³Towahuno wonyo kako a'amufe simeho mo'mo humamojo sohomo oso ango somta'ni uliko'mahwosi nom'ne hwaho a'amu mohumunyopo usijo'no humayo'ne hafihafe wonyopi tipehwosi ⁴⁴kakoe ango simo'mjo somne'no asomo wappingmontonoho. Asomo nopihwosi a'amufe simeho homo somo towahuno nom'ne sohwo anepo uhwoningkuhwosi simeho hiso kiho'maso, hintalinyo yo'mayo wae nto yososo wappingomo uhwonimontonoho. ⁴⁵Ose uhwoningkuhwosi kako nuhwosi nom'ne towahuno wonyo aho fehohnjo hopi'nono fehohnjo nom'ne mta'ni hufa'uyoso hofiko hofikoe wonyoso simo'mjo sohwoe yakolo'nnyo somo kako utimahwosi kakoe ango homo somo humayo'ne upemotawomontonoho. Oseso oso hwe huhwo sohwo simo'mo kakoe wonyo humamojo sohwo kako olohonta wonyo mikunimposo somo humaho. Oso pa'nyo a'amu olohonta honingkano wonyomo humawo'ningkohoho somo u'mofappingmontonoho.

Jisasiye kona'wohi'nji koningkwa'wehwosanjiye hungkunofoho.

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶Jisas a'amu somo hungkuno ulontaningki Jisasiye kona'wohi'nji hamningkwa'wehwosanji i'mofapontifi yoloho'mo lohofapontifi Jisasi'nji hungkuno wolantane'yihwono ulimentohofofoho. [⁴⁷Ose ulahoningkofi

hwe fihwo Jisasimo ulimento, Hnna'wohi'nji hningkwa'wehwosanji hofiko yoloho'mo lohofontifi kiko'nji hungkuno wolantife'no yalokwofo.]
 48 Ose ulahoningki Jisas ulimento, Nje na'u tihwolo. Nje ningkwahwosa tihwalo. Ose ulimentisofoho. 49 Jisas ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwoamo aho upiyofonto ulimento, Uhwonimno. Olo nje na'uja, nje ningkwahwosa, olohohwa humalofa. 50 A'amu nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwoe hungkunomo tifi iningkawo'ningkohofoso nje ningkwahwosanji, nje nampohwosanji, na'ujanjoho. Ose ulimentisofoho.

Jisas ufongoyo fisosomokao'mentiso so'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 1 Oso hohosohonta Jisas angomo nuliko'manto mempo hohnta'ni humentisofoho. Noswonto kako ayo momingo sopo humamentisofoho. 2 Osopo nohumentaningki a'amu pi'ningo engo uhu'makohoningkofi uhwononto Jisas yofayokinopo kotasonto osopo humamentisoso hwe moya'miso ayo momingo sopo loho'mentohofofoho. 3 Oseso Jisas pahnnimo hungkuno pi'ningoso a'amu somo ulimentisofoho. Ole ulimento, Hwe fihwo kakoe syohopo ufongoyo fisosomokao'mentisofoho. 4 Fisosomokofahoningki ufongoyo fehohnjoso honingkanopo piwesyahoningki yihufu sohwa nopontifi manimentohofofoho. 5 U, ufongoyo fehohnjoso hwaho sojo'njo sopo piwahu'mentisofoho. Oso hwaho hiso engo mo'mjo'maho. Oso'no oso ufongoeso komo'no foka'mentisofoho. 6 Oseso mofehi'nyo ulonto ufongoyo pmpongo hwahomo'mo munjilofe'njo yonto yofoho imentisofoho. 7 U, ufongoyo fehohnjoso nantipe yongo'njo sopo piwesyahoningki nantipe yongo'njoso komo'no fokofikwato lohofonto ufongoyo nontimo kingkulo'mentisofoho. 8 U, ufongoyo fehohnjo hwaho afofo'njopo piwahu'mentisoso ne wopingo into'nimentisofoho. Ipihayo fehohnjoso pi'ningo engo (*wan hantilet*, 100), ipisayo nom'neso engo we'e (*sikisiti*, 60), nom'ne we'e'nohino (*teti*, 30), ose into'nimentisofoho. 9 Jisas ose ulonto ulimento, A'amu haloho'njo hwo'manji haloho upa'nono. Ose ulimentisofoho.

Jisas a'amu somo pahnnimo hungkuno'nohini ulimentisoso

hwapingoso olenoho.

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Oseso Jisasiye inomokomoyo sohwa Jisasimo u'mantifi ulimentohofi, Yoloho mujoso pahnnimo hungkuno'nohini peho'no ulalokuno. 11 Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Anitu kako yo'mayo ahwomomjo so'no hiyaso wo'mojoso sekwo sohwasimo nto setihwamentisofoho. I olo a'amu lomne'no Anitu huno muyo'njo uyono ulimentisofoho. 12 U, hwe fihwo ngkine'no huno engo syafisyoso sohomo ngko huno nom'ne

wopingo pi'ningo engo uyimnefoho. I hwe nom'ne sohwo ngkine'no huno mosyafisiyo'njo sohomo ngko huno nom'ne wopingoso muyimnefoho.

¹³Oso'no pahnnimo hungkuno'nohini ulalokweno. Hofiko yo'mayo somo uhwonontifeso hwapingoso yofe mihwofe'njo iwo'ningkohofoho. Yo'mayo so'no upa'nontifeso neso huno muyofoho. ¹⁴Hwe Aisaiya sohomo Anitu hungkuno uyahoningki lutihwamojo sohwo kako olo hungkunolo a'amu lomne'no mti'mokumentisoso ne imo'nalofoho. Kako ole mti'mokumento,

U, sekwo haloho upa'nifijoso sekwo oso hwapingo hiso huno maseyonehoho.

U, sekwo yo'mayo somo uhwonifijo koho sekwo yofeso mihwopitnnehoho.

¹⁵Oso a'amu hiso hofiko huno anefoho.

Hofikoe haloho pijwomokosyohumunimentohofoho.

Hofiko timo pijiyonnyofoho.

Ose miyo'njo yontifijontentesi ito'no nuhwoningkutnnesohilo.

Hofiko haloho mopijwomokosyohumunyo'njo yontifijontentesi nupa'ningkutnnesohilo.

Oseso hofikoe huno ito'no uyihwonesohilo.

Hofiko ikinjaofikuji ngkiyepono pontifijontentesi ngko wopingo umoku'mnesohilo.

Aisaiya ose mti'mokumentisofoho.

¹⁶I sekwo soku, sekwo simonyo fiyimno. Sekwoe timoso yo'mayomo yofe uhwofiwo'ningkohofoho. Sekwoe halohoso sefojiwo'ningkisofoho.

¹⁷Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Hohonta a'amu Anituye hungkuno lutihwamotofo sohwanji a'amu nom'ne honingkano wopingo'nohini sohwanji yo'mayo sekwo uhwoniuwo'ningkohoho somo uhwonano lontifi yontifeso muhwonimentohofoho.

Yo'mayo sekwo upa'niwo'ningkohoho so'no upo'nano lontifi yontifeso mupa'nimentohofoho.

**Jisas pahnnimo hungkuno fisosomokao'mentiso
so'ne hwapingo lutihwamentisofoho.**

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸Sekwo pahnnimo hungkuno fisosomokao'mentiso so'no hwapingoso upa'nimno. ¹⁹A'amuso Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no upa'nontifi huno muyoso hofiko ufongoyo honingkanopo piwasyonte pa'nyofoho. Hwe wonyo Seten noponto a'amufe hunomjo Anitu ho'nasyonteso wae yaofiwo'ningkohoho.

²⁰Ufongoyo hwaho sojo sopo piwasyonteso oso pa'nyoso a'amu kako hungkunomo upa'nonto kako komo'no simeho mo'mo meho'nasyonto simonyo iwo'ningkohoho. ²¹I oso'no kakoe pmpongo anefoho. O'o, kako we'enepi nolohofontaningki a'amu

nom'neso Anituye hungkunomo hwotoho wahmmo lososo oso a'amu nolohofontanjo huhwo sohomo tango engo uyahoningki kakoe pmpongo ane so'no piwasiwo'ningkohoho. ²²U, fehohnjo nantipe yongo'njo sopo piwahi'nyoso ole, a'amu Anituye hungkunomo upa'nonteso i, yo'mayo hwahoponjo somne'no huno syafisyonto hamniyoho engo woma'mo lonto yahoningki oso hiso Anituye hungkunomo kingkulofiwo'ningkohoho. Oso huhwo sohwo ne ane hweho. ²³Ufongoyo hwaho wopingo sopo piwahi'nyoso oso a'amu haloho pento huno ito'no unyosofoho. Oso huhwo sohwo ne into'niwo'ningkohoho. Ne hiso ole, fiso pi'ningo engo (*wan hantilet*, 100), fiso engo we'e (*sikisiti*, 60), fiso we'e'nohino (*teti*, 30). Ose ulimentisofoho.

Hoja yongo'njo syohopo fokafo'ne pahnnimo hungkunofoho.

²⁴Jisas pahnnimo hungkuno nom'ne ulimento, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. A'amu fihwo kako uyo wopingoso syohopo ho'naofiwo'ningkisofoho. ²⁵Oso hwe huhwo sohwo kakoe a'amu'nji saho foyowentaningkofi kakoe mango sohwo noponto hoja wonyo yongo'njoso uyo wopingo'njo sopo ho'nasyonto womentisofoho. ²⁶Oso'no uyo wopingoso ne unto'nimo lonto yahoningki a'amuso uhwonimentohofoso hoja wonyo yongo'njo nolohofontaningki uhwonimentohofofoho. ²⁷Uhwonontifi syoho ulohofiyoso syoho kakwoepono nowentifi ulimentohofi, Hwe engofo, kiko uyo wopingoso jije syohopo fisosomokao'mentohinofoho. I olo hoja wonyo yongo'njo loso nti'mta'angoto. Pipi yonto fokofalofoho.

²⁸Ose ulahoningkofi ulimento, Mango fihwo olo hiloso imentisofoho. Ose ulahoningki syoho ulohofiyoso sohwa ulimentohofi, Oso hoja wonyoso nakwo wae yafo'ne lakumo'ningkohoho. ²⁹Ose ulohoningkahoningkofi ulimento, Awonoho. Sekwo hoja wonyoso wae yaopifijoso uyo wopingo so'nji sokapitnnoho. ³⁰O'o, waweno. Uyo wopingo so'nji hoja wonyo so'nji wofokafiyoso. Hwangku ne mayo sohonta ngko a'amu syoho hilo'njo somo ulimo. Sekwo hoja wonyo kaki'no mihwofikupmno. Oso fosyo engoso toho nyonefoho. I, uyo wopingo neso nje angomo mehu'meehumno. Ose ulimentisofoho.

Iyo'ne pahnnimo hungkunofoho.

(*Mak 4:30-32; Luk 13:18-19*)

³¹⁻³²Ose ulonto pahnnimo hungkuno nom'ne ulimento, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. Iyo fiso kakoe yofe *masitet*. Kakoe neso nom'ne iyo ipisayo pa'nyo'maho. O'o, nihu'no we'efoho. Hwe fihwo oso we'e hiso kakoe syohopo hulahoningki engo imo'nonto nom'ne iyo syoho saponjo somo yakolonoho. Engo imo'ningkahoningki yihufoso nopontifi kakoe pamo sopo hofikoe aifo syontifi osopo kehumawo'ningkohofofoho.

'Yis' i'ne pahnnimo hungkunofoho.*(Luk 13:20-21)*

³³Ose ulonto Jisas pahnnimo hungkuno nom'ne ulimento, Anitu a'amumo mokosyohumayoso oso *yis* pa'nyofoho. U, a'mu fisi kako wosopayo *polowa*'nji oso wosopayo *polowa* homo somo engo imokiyo'ne hwamno pa'nyo kakoe yofe *yis*, oso'nji iwolo'mokososo oso *polowa* hiso engo umo'nimontonoho.

Jisas pahnnimo hungkuno'nohini ulimentisofoho.*(Mak 4:33-34)*

³⁴Jisas yo'mayo yo'mayo so'no pahnnimo hungkuno'nohini a'amu pi'ningo engo somo ulimentisofoho. Kako yoloho'nji ulimentiso'maho. O'o, kako pahnnimo hungkuno'nohino ulimentisofoho. ³⁵Hwapingoso ole, hwe fihumo Anitu hungkuno uyahoningki lutihwamojo sohwo hohonta hungkuno mti'mokumentisoso oso hohosohonta ne imo'nimentisofoho. Hungkuno ole,

Ngko a'amu somo hungkuno ulimo li'mo pahnnimo hungkuno ulimo.

Yo'mayo hwaho songo imo'nimentiso mta'ango hiyaso mokosyohumayo so'no ngko wolijwao'mne'no yohono.

Ose mti'mokumentisofoho.

Hoja yongo'njo fokafo'ne pahnnimo hungkuno hwapingofoho.

³⁶Oseso Jisas a'amu pi'ningo engo somo nuliko'manto angomno humentisofoho. Kakoe inomokomoyo sohwa kakimo nu'mantifi ulimentohofi, Oso pahnnimo hungkuno hoja yongo'njo syohoponjo so'no yolohoso fonaso. ³⁷Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Hwe kako uyo wopingo fisosomokafo sohwo A'amufe Hwomu hwo'nyoho. ³⁸Syohoso oso olo hwaho humalohwone loponoho. Uyo wopingoso oso hwe moya'miso Anituye a'amu nefoho. Oso hoja wonyo yongo'njo pa'nyoso Seteniye a'amufoho. ³⁹Oso hwe wonyo mango sohwo hoja wonyo uyo mofiwo'ningkiso sohwo Seteniyoho. Sikuno wosopayo mayo sohonta olo hwaho loponjo sikuno moi'wo imo'noso sohonta oso a'amu syoho ulohofiyo sohwa a'amu ahwomomjofoho. ⁴⁰U, hofiko hoja wonyoso nomihwofijikui tohomo ho'nayopitnnefoho. Oso pa'nyoso hwangku sikuno moi'wo imo'noso sohonta imo'nonefoho. ⁴¹Ou, A'amufe Hwomu sohwo'ni nje ahwomomjo a'amu syoho ulohofiyo somo uhwojahoni'mo hofiko olo hwaho loponjo a'amu nom'ne somo wonyo imokuwo'ningkohofa so'nji a'amu honingkano wonyo'njo somo nomihu'mokukuji ⁴²toho engo nontimo noho'naopitnnefoho. A'amu wonyoso tohomo nohumafikuji tohino engo umningkuhwoso'no

humotaho engo likuji hofikoe mango toho lo'nifitnnefoho. ⁴³Oso hohosohonta Anituye a'amuso hofiko Anitu'njopo nohumafikuji mofehi'nyo liso hopa imo'nifitnnefoho. Jisas ose ulonto ulimento, A'amu haloho'njo hwo'manji kako upa'nono. Ose ulimentisofoho.

**A'amu hamniyoho engo hwaho mta'ni
tipemayo'ne pahnnimo hungkunofoho.**

⁴⁴Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. Hwe fihwo nom'ne sohwoe hwahopo nohumanto hamniyoho ipofa yo'mayo wonyoangkafo hi'njoso ijopijisyahumentohofoso uhwononto simonyo yonto apa'no hiyaso ekojisasyahumentisofoho. Ekojisasyonto kakoe ho'yango hwaho yo'mayoso nom'ne somo uyahoningki oso hiso'no hamniyoho uyahoningkofi kako hamniyoho hiso'nji oso hwaho hamniyoho ipofa'njo sopo mpe imentisofoho.

Nikuyoho wopingo hwofilo'nnyo'ne pahnnimo hungkunofoho.

⁴⁵Hungkuno nom'ne ole, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. Hwe fihwo kako nikuyoho wopingo'ne syoho imojo hweho. Kako nikuyoho wonyoangkafo'nohinoso wotipema'mo lonto imojo hweho. ⁴⁶Oso hwe huhwo sohwo nikuyoho nom'ne somo hwofilo'nnyo sohomo uhwononto mpe uyimo limentisofoho. Oseso kakoe ho'yango yo'mayoso nom'ne somo uyonto oso homo somta'ni hamniyoho nomanto nikuyoho hwofilo'nnyo somo mpo'mentisofoho.

Inaniku ho'yo'ne pahnnimo hungkunofoho.

⁴⁷Hungkuno nom'ne ole, Anitu a'amumo mokosyohumayoso olo pa'nyofoho. A'amu inaniku ho'yo mijo ayomo motaswontifeso yo'mayo yo'mayo inaniku pasyiwo'ningkohofoho. ⁴⁸Ho'yo mangonepo yonto a'amuso hofiko hojiyopono ifohusimpemotawentifi osopo nohumantifi hojiyopo ifaofontifi inaniku wopingoso iku'yopo nomeho'nasyontifi inaniku wonyoso nihu'nahone wae yaofiwo'ningkohofoho. Ose ulonto ulimento, ⁴⁹Olo hwaho moi'wo imo'noso sohonta oso hopa ifitnnefoho. A'amu ahwomomjoso nopikuji a'amu wonyoso a'amu wopingo'njo lopo humalofo osomo wae yaopitnnefoho. ⁵⁰Hofiko nomafikuji tohomo ho'nayopitnnefoho. Oso a'amu wonyoso tohomo nohumafikuji humotaho engo likuji tohino engo umningkuhwoso'no hofikoe mango toho lo'nifitnnefoho. Ose ulimentisofoho.

Ho'yango songo'nji yofoho'ntnne hungkunofoho.

⁵¹Oso hungkuno moi'wo lonto inomokomoyo sohwo ulohonimento, Yo'mayo hungkuno seloheso hwapingoso huno ito'no laseyohoho. Ose ulahoningki ulimentohofi, Eno. Huno nayohoho. ⁵²Ose ulahoningkofi

ulimento, Huno ito'no seisosono a'amu honingano hungkuno lutihwawo'ningkiso sohwo kako nje inomokomoyo imo'noso'manji oso hwe huhwo sohwo ango engo kakwo'yohwo pa'nyo hweho. Kako kakoe ho'yango ango mta'ni yo'mayo songo'nji yofoho'nji womotoswapmmontonoho. Honingano hungkuno wopingo so'nji nje hungkuno songo so'nji huno uyohoho.

A'amu Nasaletiso Jisasimo hohujo ikinjimo'mentohofofoho.

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jisas oso pahnnimo hungkunoso moi'wo ulonto kako oso ango sopo uliko'ma'mentisofoho. ⁵⁴ Nuliko'manto kako kakoe ango hwapingopono umentisofoho. Osopo nowento hofikoe tajo angomo Anituye hungkuno lutihwahoningki a'amuso nupa'nontifi yomo yontifi limentohofi, Kakoe huno hwapingo'njo loso kakoe yokumpohn'nyo yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohoho umokiyo'ne loso nti'mta'ni ma'masoto. ⁵⁵ U, olo hwe lohwo sohwo kako ango molimojo sohwoe hwomuhwolaho. Kakoe kona'wohisi Maliyataho. Ou, Jemis, Jousep, Saimoun, Jutas oso homningkwa'wehwo sohwaloho. ⁵⁶ Ou, kakoe nampohwosa nakwo'nji humalofo. I oso yo'mayo hopi'nonohino loso nti'mta'ni ma'masoto. ⁵⁷ Hofiko ose lontifi kakine'no simeho wonyo umo'nimentisofoho. I oso'no Jisas ulimento, A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo ango kengo hopi'nonohinopo kakoe yofe engo ho'nomawo'ningkohofofoho. I kakoe ango neso yofe ane hweho. Ose ulimentisofoho. ⁵⁸ Oseso Jisas oso ango hopo sopo a'amumne'no yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso pi'ningo imentiso'maho. O'o, hwapingoso hofiko simeho hi'ntnnono muyo'nefoho.

Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo poyo imo'nimentisofoho.

(Mak 6:14-29; Luk 3:19-20; 9:7-9)

14 ¹ Hohosohonta hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo Helout osohwo yo'mayo Jisas imentiso so'no upa'nimentisofoho. ² Nupa'nonto kakoe syoho ulohofiyo sohwo ulimento, Olo hwe lohwo sohwo Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo hweho. Kako poyo imo'nimentiso sohwo apa'no songo lika'mentisofoho. Oso'no yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso kako iwo'ningkiso so'ne yokumpohn'nyo i'mofapmmmentisofoho. Ose ulimentisofoho.

³ Helout kako oso hunoso peho'no syafihu'mentisoto. Hwapingoso Helout kako Jounimo impo'angomo muhumajonto ahwomo nano kilofahumentisofoho. Helout Jounimo impo'angomo peho'ne muhumati'mentisoto. Hwapingoso kola'wehwoe Filipiye ape Heloutiyasimne'nefoho. ⁴ Hohonta Joun Heloutimo ulimento, Kiko olo ape mahino loso hopo'maho. O'o, oso honingano pisakino'njofoho. Ose

uliwo'nimentisofoho. ⁵Ose ulahoningki Helout Jounimo wofonjahumo lonto yonteso kako a'amumne'no iyoho unimojo hweho. Hwapingoso a'amuso Jounimne'no ole syafihu'mentohofi, Joun sohumo Anitu hungkuno uyahoningki lutihwamojo hweho. Ose limentohofofoho.

⁶Sikuno nom'nehwi Helout kona'wohi aswo ma'mentiso sikuno somne'no huno syafisiyo'ne a'amu pi'ningo engo so'nji Helouti'nji uhu'mokahoningkofi Heloutiyasiye mu kako a'amu somne'no simonyo yahoningki Helout simeho wopingo umo'nimentisofoho. ⁷Simeho wopingo umo'nyo so'no kako a'mu simo ulimento, Yokintahopone'no wakilimo. Ou, kiko ngkimo yo'mayo so'no ntisoso wokijapmmnonho. ⁸Ose ulahoningki a'mu simo kona'wohi huno uyimentisoso a'mu hisi Heloutimo ulimento, Kiko Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwoe mnokino noswanopo yiwojwosalokumpehoji ntape.

⁹Ose ulahoningki Helout kakoe simeho tango umentisofoho. I oso'no a'amu hopi'nonohino nje hungkuno yokintahopone so'no upa'ningkohofa so'no syafisyonto ulimento, Oso a'musi nto lisofoho. Noho fiyimno. ¹⁰Ose ulahoningki a'amu syoho ulohofiyi sohwa impo'angomo noswontifi Jouniye ti'wango iwofito'mentohofofoho. ¹¹Oseso Jouniye mnokinosa noswanopo iwojwosalokumpentifi a'mu sijo simo nuyahoningkofi nomotawento kona'wohimo uyimentisofoho. ¹²Oseso Joun kakoe inomokomoyo sohwa kakoe pijafoso nomantifi ijopijisyasyontifi Jisasiyepono nowentifi Joun ne'no ulimentohofofoho.

Jisas a'amu 'faif tausen' (5000) sohwo wopayo umentisofoho.
(Mak 6:32-44; Luk 9:10-17; Joun 6:1-15)

¹³Jisas kako Jouniye hungkunosa upa'nonto oso anga hopo sopo nuliko'manto yofayokino manto hwaho a'amu anepono kako'nohino umentisofoho. A'amuso Jisas osopo humaha upa'nontifi hofikoe anga sopo nuliko'mantifi Jisas womentiso somo hofiko hwakano womentohofofoho.

¹⁴Jisas kakoe yofayokino ifohohosasyonto uhwonimentisoso hwe moya'mi pi'ningo engo somo uhwononto hitoho ulofahoningki hofikoe a'amu mnokino'njo somo wopingo umokumentisofoho.

¹⁵Oso hohosohonta sikuno'nji kakoe inomokomoyo sohwa nopontifi ulimentohofi, Olo hwaho hopo lopo sopo a'amu anepono. Mofehi'nyo moi'wonoho. Kiko olo hwe hwoya'mi lomo filuhwajo. Hofiko nukuji wosopayo mpe uyife. ¹⁶Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Peho'no ufitnnehofo. Sekwo huhwasi wosopayo uyimno. ¹⁷Ose ulahoningki ulimentohofi, Nakwo wopayo ane hwona'nyoho. O'o, wopayo aho fehohnjo hopi'nonohino'nji inaniku hufa'u'nji oso'nohino weho. ¹⁸Ose ulahoningkofi ulimento, Ngkiyepono wopayoso motapmno.

¹⁹Ose ulonto a'amu somo ulimento, Sekwo hoja lopo fosyohumamno. Ose ulonto oso wosopayo aho fehohnjo hopi'nohino so'nji inaniku hufa'u'nji

nomanto kako ahwomomo timo uhwontohumanto Anitumo isamayoka ulimentisofoho. Isamayoka nto ulonto kako wopayo hiso kutikujohofonto kakoe inomokomoyo sohwamo nuyahoningki hofiko a'amu somo uyimentohofoho. ²⁰ A'amu hopi'nonohinosa wopayo hiso moi'wo nontifi simeho uhningkahoningki hofiko wosopayo nulifona'omentohofoso nuhu'mokontifi sohwo ho'yo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u mohu'memeehumentohofoho. ²¹ Oso hwe oso wosopayo nimentohofohwa *faif tausen* (5000) hwafoho. Moya'mi mehomiso atofohwa majofoho.

Jisas kako mijopo hano umentisofoho.

(Mak 6:45-52; Joun 6:15-21)

²² Jisas kakoe inomokomoyo sohwamo ulimento, Sekwo yofayokinomafikujohi oso hwaho nongkihnta'ni sekwo simo'mo mpanimno. Ose ulonto a'amu nom'ne somo hofikoe ango pone'no luhwatimentisofoho. ²³ Nolihwajontohi ngko'nohini humahm'mo Mpohumo jomo ulimo lonto hwofiki'nyo we'e spono kotasimentisofoho. Sikuno'njijohi kako'nohini hwofiki'nyo sopo humamentisofoho. ²⁴ Hohosohontohi yofayokinomijohi ajwonompo nowahoningki ifohi yontohi mijohi engohi ikwato lohofontohi yofayokinomilokilohi mjolohommentisofoho. ²⁵ Iyohohi wolongkonimontohi yahonjohi'ni Jisas mijohi yokintahopohi hano wentohi inomokomoyo sohwamo u'ma'mentisofoho. ²⁶ Nowentaningki inomokomoyo sohwa nuhwonontifi iyohohi uningkahoningki limentohohi, Mewosohohi. Ose lontifi iyohohi yontifi youwo youwo limentohofoho. ²⁷ Osesohi Jisas hofikimohi komo'no johohi ulimento, Sekwo yokumpohn'nyohi hmomnimno. Ngkonohohi. Sekwo iyohohi ikutohohi.

²⁸ Ose ulahoningki Pita ulimento, Hwe Engohi, Kikohi Jisas ki'manjohi ngkimohi ole njohi, Mijohi likofafohohi ngkiyeponohi fi. Ose njohi. ²⁹ Ose ulahoningki Jisas ulimento, Oyomohi. Ose ulahoningki Pita yofayokinomohi nulikomantohi mijohi yokintahopohi Jisasimohi u'ma'mohi lonto umentisofoho. ³⁰ Nowentohi ifohi somohi nuhwonontohi iyohohi uningkahoningki kakohi mijohi womihulomto imentisofoho. Oso'no Pita Jisasimohi johohi ulimento, Hwe Engohi, nihomahohi.

³¹ Ose ulahoningki Jisas komo'no Pitamohi aho umakontohi ulimento, Pita, jijehi simehohi hi'ntnonohinosa we'e'njohi hwosohohi. Kikohi ngkohi hopolikeno esohi pehohi'no hningkinohi. ³² Ose ulontohi sikhohi yofayokinomohi kotosahoningki ifohi moi'wo imomnentisofoho. ³³ Osesohi a'amu yofayokinomohi humohumantohohi sohwa nuhwonontifi hwomtame ulohofontifi ulimentohohi, Kikohi Anituyehi Hwomohi Ne hwosohohi. Ose ulimentohofoho.

Jisas a'amu Ngkenesalet mnokino'njohi somohi

wopingo umokumentisofoho.

(Mak 6:53-56)

³⁴ Hofikohi mijohi nowakentifi Ngkenesalet nongkihnta'ni ifohohosahumentohofoho. ³⁵ Oso a'amu hopohi sopontahangosohi hofikohi

yofe uhwofontifi limentohofi, Jisasiyoho. Ose lontifi ango hofiko'njo mofone sponjo a'amu mnokino'njo somne'no joho ulimentohofoso hofiko a'amu mnokino'njo somo kakiyepono itokwapmmentohofofoho. ³⁶Itokwapontifi Jisasimo ulimentohofi, Hwe Engofu, nakwo jije manji'mofomo aho wokupm'mokano. Ose ulontifi hofiko kakoe manji'mofomo aho upm'mokumentohofoso hofikoe mnokino moi'wo imo'nimentisofoho.

Anituye yahinoso yahino hohontajo somo yakolonoho.

(Mak 7:1-13)

15 ¹Oso hohosohonta a'amu Falisi sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji hofiko Jelusalem uliko'mantifi hofiko Jisasiyepono pmentohofofoho. ²Nu'mantifi ulimentohofi, Jije inomokomoyo lohwa nakwoe neyakwosafe yahino somo miningkayo'njo peho'no yalokwofo. Hofiko wosopayo wonantifeso hofiko aho mijo ito'no miyatiku'nyofoho.

³Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, I sekwo sekwoe yahinomnohini iningkayo'ne Anituye hungkunomo hwotoho peho'no feelokwofo. ⁴Anitu ole limento, Kiko jije mpohwo na'umo tifi finingkayo. U, a'amu fihwo kako hungkuno wonyo kaningkwowho kona'wohimo uloso osohwo kako poyo wape'nono. Anitu ose limentisofoho. ⁵I sekwo ole liwo'ningkohofu, Hwe fihwo kako hamniyoho hi'njo sohwo kaningkwowho kona'wohimo ufo'mayo so'no, i kako sikimo ulimontonoho. Ngko hamniyoho yo'mayoso wosejapmmonji ko yoheso ngko ole nto limalefoho. Ngko Anitumo uyimne'no yohono. Ose lososo kako kaningkwowho ya'umo mufo'manehoho. Ose liwo'ningkohofihwasoho. ⁶Oso'no sekwo oso yahino homo somo iningkawowo'ningkohofu so'no sekwo Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkohofihwasoho. ⁷Sekwo a'amu mango'nohino hwasoho. Hohonta hwe Aisaiya sekumne'no hungkuno nehopi limentisofoho. Ole nalimento,

⁸Olo a'amu loso hofiko hofikoe mango mta'ni nje yofe ho'nonimawo'ningkohofofoho.

I, hofikoe simehoso ngkimo mantape'njo iwo'ningkohofofoho.

⁹Hofiko a'amu hwahoponjo sofe hunoso nomantifi Anitu mta'angofoho lontifi a'amu somo lutihwawo'ningkohofofoho.

Oso'no hofiko ngkimo wonyopi jomo ntiwo'ningkohofofoho.

Aisaiya ose limentisofoho.

Yo'mayo a'amufe honingkano wonyo imokiyo'ne hungkunofoho.

(Mak 7:14-23)

¹⁰Jisas hwe moya'mimo ngkiyepono wapifento joho ulimentisofoho. Nopahoningkofi ulimento, Sekwo ito'no nipa'ningkuji huno

fisyafihupmno. ¹¹Yo'mayo jije mangomo johufase'mofososo oso jije honingkanomo wonyo imo'nnyo'ne'maho. O'o, yo'mayo jije mango mta'ni lisoso oso jije honingkanomo wonyo imokiyo'nefoho. ¹²Ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa Jisasimo nu'mantifi ulimentohofi, Oso hungkuno lohinoso a'amu Falisi sohwa nupa'nontifi simeho wonyo umo'ningkohoho. Oso hiso'no kiko huno lakiyohoho.

¹³Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Yo'mayo ipisayo uyo'neso nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako mahulinyoso siki fokafoso somo Mpohwo kako pmpongo hi'nji wae yaofonefoho. ¹⁴Sekwo a'amu Falisi sohwanne'no uhwontohumamno. Hofikoe syohofoho. Hofiko timpi'nyo hwafoho. A'amu timpi'nyo huhwo sohwa nom'ne a'amu timpi'nyo somo honingkanomo iputihwawo'ningkohofihwafoho. Hwe timpi'nyo sohwo nom'ne timpi'nyo sohomo honingkanomo iputihwasoso oso hwa'u pi'nimomo wopiwesyanjiyoho.

¹⁵Ose ulahoningki Pita ulimento, Oso pahnnimo hungkuno nto lohinoso yoloho fonaso. ¹⁶Ose ulahoningki Jisas ulimento, Sekwo hoku huno ane kulaho. ¹⁷Ihwoni, yo'mayo hopi'nono mangomo josyohumawo'ningkiso oso hiso simehomo wowo'ningkohoho. Simeho mta'angoso monje noswaponto i'ango pi'nimomo wowo'ningkohoho. ¹⁸I, yo'mayo mango mta'ni swapiwo'ningkisoso a'amufe huno mta'ni swapiwo'ningkohoho. Oso hiso a'amufe honingkanomo wonyo imo'niwo'ningkohoho. ¹⁹Yo'mayo huno mta'ni swaponteso ole, huno wonyo syafisiyo, a'amumo fonjasiyo, nom'ne hwafe ape hufo iyo, ape sikinjomo wonyo ulohoho, yo'mayoso hufo iyo, hwasyo hungkunojo, sitofo hungkunojo, ²⁰oso yo'mayo hiso a'amufe honingkanomo wonyo imokiyo'nefoho. Ou, a'amu fihwo kako kakoe aho mijo miyatiku'nyo'njo ilohofihwosi wosopayo nososo oso hiso kakoe honingkanomo wonyo mmokonehoho. Ose ulimentisofoho.

A'mu Kenannta'angosi Jisasimo simeho hi'ntnnono

nehopi uyimentisofoho.

(Mak 7:24-30)

²¹Oseso Jisas oso ango hopo sopo nuliko'manto nom'ne hwaho pone hufa'u Taiya'nji Saitoun'nji osopono umentisofoho. ²²A'mu temtitofu kengosi hwaho Kenannta'ango noponto Jisasimo nu'manto joho ulimento, U, Hwe Engofo, kiko Ntefitiye imu hwosoho. Kiko ngkine'no hitoho wakilofono. Towahuno wonyo sohwo nje mumo humaho. Nihu'no wonyo ulohofalofoho. ²³Ose ulahoningki Jisas kako oso a'mu siye hungkunomo asomo mujo'njo imentisofoho. Oseso kakoe inomokomoyo sohwa Jisasimo nu'mantifi ulimentohofi, Olo a'mu losi kako joho lonto lonto tifi kiningkopalofoho. Kiko asomo filihwajo.

²⁴Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, A'amu Isilaeliso honingkanomo'no tipeelokwofo. Oso a'amu somne'no Anitu lonuhwojahoningki pmmentohe

hwo'nyoho. A'musi kako a'amu Isilael mta'angi'maho. Kako temtitofo kengiyoho. ²⁵Ose ulahoningki a'musi kako noponto Jisasi'njo ne lopo hwomtame ulohofonto ulimento, Hwe Engofo, kiko ngkimo nifo'maho. ²⁶Ose ulahoningki Jisas a'amu Isilael so'ntnno a'amu temtitofo kengo so'ntnno pahnnimo hungkuno ulimento, U, nakwo mehomife wosopayo mehwasu siwojomo woho'nimofantantaho. O'o, awonoho. Oso wonyofoho. ²⁷Ose ulahoningki a'musi syafihu'mento, Ngko a'amu Isilaelini'maho. O'o, siwojo pa'nyi'nyoho. Ose syafisyonto ulimento, Hwe Engofo, kiko nehopi lohino. I siwojoso hofiko ilifiso hofekwo'yohwosa wosopayo nonontifi hu'mumokwojahoningkofi niwo'ningkohofofoho. ²⁸Ose ulahoningki Jisas ulimento, U, a'mu losiyo, jije simeho hi'ntnnohinoso engo'njo kiyoho. Kiko peho'no kumo'noso oso kiko wotipema'monnoho. Ose ulahoningki oso hohosohonta oso a'mu siye mu wopingo imo'nimentisofoho.

Jisas a'amu mnokino'njo somo wopingo umokumentisofoho.

²⁹Jisas oso ango hopo sopo nuliko'manto Mijo Ayo Ngkalili momingo mofone sopo nowento hwofiki'nyo we'e sopo nosonto osopo humamentisofoho. ³⁰Nohumentaningki hwe hwoya'mi pi'ningoso nu'mantifi a'amu sife wonyo'njo so'nji a'amu timp'i'nyo so'nji yokino kokato'nnyo so'nji a'amu mampi'nyo so'nji wonyo'wonyo mnokino'njo so'nji oso pi'ningo engo somo Jisasiye sifiki'nyo'mo uhumati'mentohofofoho. Uhumojahoningkofi Jisas wopingo umokumentisofoho. ³¹Oseso a'amuso uhwonimentohofoso a'amu mampi'nyoso hungkuno nihu'no ito'no lahoningkofi a'amu yokino kokato'nnyo'njoso wopingo imo'ningkahoningkofi, a'amu sife wonyo'njoso hano uhwaningkofi a'amu timp'i'nyoso timo honingkahoningkofi osomo uhwonontifi pisopisaho mjalimiwentifi hofiko Isilaelife Anitu kakoe yofe ho'noma loho'mentohofofoho.

Jisas a'amu 'foua tausen' (4000) sohwaso wosopayo uyimentisofoho.

(Mak 8:1-10)

³²Jisas kakoe inomokomoyo sohwaso johu ulonto ulimento, Ngko olo hwe hwoya'mi lomne'no hitoho ntokwoho. Sikuno hufa'u sihune ngko'nji humantohofofoho. Hofiko wosopayo anefoho. Mijoho'nohinofoho. Ngko lihwatime'manji u, hofiko honingkanopo timo sikuno'no ikuji nopiwahupitnnoho. ³³Ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa ulimentohofi, Olo hwaho lopo a'amu mohumunyoponoho. Nakwo olo a'amu pi'ningo engo somne'no wosopayo nti'mta'ni manehwono. ³⁴Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo wopayo alale weho. Ose ulahoningki ulimentohofi, Nakwoe wosopayoso aho fehohnta'ni hopi'nono fehohnta'ni hufa'uyoho. Oso'nji inaniku we'eso anga'no anga'nohinoho.

³⁵Ose ulahoningkofi Jisas hwe moya'mi somo ulimento, Sekwo hwaho lopo fosyohumamno. ³⁶Ose ulonto kako wopayo

aho fehohnjo hopi'nono fehohnta'ni hufa'uyo oso'nji inaniku'nji nomanto Anitumo isamoyoka ulonto wopayoso kutikujo lohofonto kakoe inomokomoyo sohwaso uyimentisofoho. Nomantifi oso hwe moya'mi somo uyimentohofofoho. ³⁷A'amuso wopayo nontifi simeho uhnningskahoningki nulifee'mentohofoso mihu'mokumentohofofoho. Nomihu'mokontifi ho'yo aho fehohnjo hopi'nonohino fehohnta'ni hufa'u mehu'memehumentohofofoho. ³⁸Hwe sohwa oso wosopayo nimentohofoso *foua tausén* (4000) hwafoho. Oseso moya'mi mehomi so'no hofiko atofa malimentohofofoho. ³⁹Jisas oso hwe moya'mi somo noluhwajonto yofayokinomo nokotasontifi hwaho Makatan nongkihnta'ni wako'mentohofofoho.

Yo'mayo kengo wonyoangafo a'amu miyiwo'ningkiyohofa somo uhwonano limentohofofoho.

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

16 ¹A'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanji Jisasimo u'mantifi Jisasimo yamofa ulohofano lontifi ulimentohofi, Yo'mayo kengo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningki yohofoso fonetihwaho. ²Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Mofehi'nyo woningku'nimonto yahoningki ole liwo'ningkohofi, Ahwomo honijwo imo'ningkisoso mo'ningka jefa umontonoho. Ose liwo'ningkohofofoho. ³Imingo'nji sekwo himo sikwo'mno'nji ahwomo honiyo'nohinomo uhwonontifi ole liwo'ningkohofi, Ifoyo wahu'montonoho liwo'ningkohofofoho. Sekwo ahwomomo uhwonontifi ifoyo yo'mayoso huno seyiwo'ningkisofoho. I oso'no yo'mayo olohntajo imo'nalokunjoso Anitu uhwasopo'mentiso sohwo sekuye pono uhwatimentiso sohomo uhwonontifeso yofe mihwofe'njo yalokwofo. ⁴A'amu olhonta humalofo soku honingkana wonyo'njo kuyoho. Sekwo ngkine'no yo'mayo wonyoangkafo somo uhwonano ntontifi lontantokwofo. Ose ko ntiwo'ningkohofoso ngko oso hiso mutihwamonnehono. O'o, Jouna hohonta humamojo sohwo uloho'mentiso hopaso oso'nohini wosetihwamonnoho. Ose ulonto Jisas hofikimo nuliko'manto umentisofoho.

A'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanjiye sa'ne hungkunofoho.

(Mak 8:14-21)

⁵Jisasiye inomokomoyo sohwa mijo nongkihnta'ni i'mofawentifi wopayo motayo so'no iningo mo'mentohofa so'no uhwoningskahoningkofi ⁶Jisas pahnnimo hungkuno ulimento, Upa'nimno. Sekwo a'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanjiye yahino somne'no i'waho fiyimno. Ito'no uhwontohumamno. ⁷Ose nupa'nontifi inomokomoyo sohwa ole hnnimentohofi, Nakwo wopayo momotape'njo ihwone so'no lohoho. ⁸Ose hnnimentohofa so'no Jisas huno uyahoningki hofikimo ulohonimento,

Wopayo umofonyo iyo so'no peho'no hnnalokwofo. Sekwo ngkimo simeho hi'ntnnono mantape'njo peho'no iwo'ningkohofihwasilo. ⁹Huno ne'no maseyoho liyohoho. Ngko a'amu *faif tausen* (5000) sohwanne'no wopayo aho fehohnjo hopi'nonohino somo kutikujulo lohohmmale so'no iningo laseyohoho. Sohwo ho'yo alale hu'meemmalofoto ¹⁰I nom'ne sikuno somo wopayo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso hwe *foua tausen* (4000) sohwannekofoto. Oshonta ho'yo alale hu'meemmalofoto. ¹¹Ngko wosopayo so'no masejo'njo yalokwe so'no huno maseyo'njo peho'neto. O'o, a'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanjiye wopayo sa somne'no i'waho fiyimno. ¹²Ose ulahoningki inomokomoyo sohwa hofiko huno ito'no syafihu'mentohofofoho. Jisas wosopayo so'no hungkuno mujo'njo imentisofoho. O'o, a'amu Falisi sohwanji Satiyusi sohwanjiye hungkuno kokato'nnyo lutihwawo'ningkohofoho so'no i'waho fiyimno ulimentisofoho.

**Pita Jisasimne'no ulimento, Kiko Kilais Anitu
kuhwosopo'mentiso hwosoho.**

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21; Joun 6:67-71)

¹³Jisas kako ango Sisaliya Filipai osopono wento kakoe inomokomoyo sohwaro ulimento, A'amuso nohumantifi A'amufe Hwomu sohune'no pehofo mjolimiwalokwofo. ¹⁴Ose ulohoningkahoningki ulimentohofi, A'amu fehohnjo ole lalokwofo, Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwohikeno. A'amu nom'ne fehohnjo ole lalokwofo, Ilaijatikeno. Nom'nihwa ole lalokwofi, Jelemaiyatikeno. Nom'ne a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwohikeno. Ose mjolimiwalokwofo. ¹⁵Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo sohwaso ngkine'no pehofo ntiwo'ningkohofihwasilo.

¹⁶Ose ulohoningkahoningki Saimoun Pita ulimento, Kiko Kilais Anitu kuhwosopo'mentiso hwosoho. Anitu songo humaso sohwoe Hwomu Ne hwosoho.

¹⁷Ose ulahoningki Jisas ulimento, Saimoun Jouniye hwomu sohwaso, kiko simonyo uyimonnoho. Ou, olo hilo so'no a'amu hwahoponjo fihwo mokitihwaho yohoho. O'o, awonoho. Olo hungkuno ntohino loso nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kitihwahoho. ¹⁸Oso'no wakilimo. Kiko Pita^a kiyoho. Oso engkwosaho huhwo sohwo'ni hopo sopo ngko nje ango wamolinnoho. Seten'nji yo'mayo hwahoponjo yokumpohn'nyo so'nji ngko iyo kopmmo'meehume somo milojaofonehoho. ¹⁹Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no hwosampe-e'neso wokijapmonnoho. Yo'mayo hwaho lopo kiko wonyofoho lohoji nano mtitajososo i, oso hiso'no Anitu ahwomomo nto mtitokwoho. Yo'mayo hwaho lopo kiko wopingofoho lohoji oso hiso'no Anitu kako ahwomomo wopingofoho nto lohoho.

^a 16:18 Nakwoe hungkunoso oso yofe ole engkwosaho yokumpohn'nyo pa'nyo hwosoho.

²⁰Ose ulonto inomokomoyo sohwamo ulimento, Sekwo nom'ne a'amu somo olo Kilais Anitu uhwosopo'mentiso lohweho ulikutoho. Ose ulimentisofoho.

**Jisas kako poyo imo'nyo so'ntnno tohino engo mayo so'ntnne
hungkuno ulimentisofoho.**

(Mak 8:31–9:1; Luk 9:22-27)

²¹Oso hohosohonta inomokomoyo sohwamo Jisas kako poyo imo'nyo so'ne yoloho uloma'mentisofoho. Ole ulimento, Ngko Jelusalemne'no uhwahoni'mo hwe engo sohwanji a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji ngkimo tohino engo ntapikuji fonjanihufitnnefoho. I oso'no sikuno hufa'u sihune memjanimofihwoso'no ngko apa'no songo wolika'monnoho.

²²Ose ulahoningki Pita Jisasimo we'eneipi ipemotawento yoka ole uloma'mento, Hwe Engofo, olo nalohino loso Anitu ihwoloho. O'o, osohiso kikimo moku'manehoho. ²³Ose ulahoningki Jisas ikinjonto Pitamo ulimento, Pita, jije hungkunoso ngkilaho. Anituye'maho. O'o, Seteniye hungkunofoho. Kiko Seten sohwoi i'waho ntohofo. Jije hungkunomo ngko haloho mokupa'nimnehono. Kiko nje hohujo lo'mo filoho'nawofo.

²⁴Ose ulonto inomokomoyo nom'ne sohwamo Jisas ulimento, U, a'amu fisoku ngkimo wonningkopano lifijo'manji sekwo sekwoe yo'mayo hi semo'niwo'ningkiso so'nji sekwoe yofe so'nji monje yahiningkuji sekwo nje yofe'no poyo pe'nyo so'no iyoho miyo'njo ifijoso ngkimo mofone sopo tifi nningkapmno. ²⁵A'amu fihwo kakoe songo humayoso yokumpohn'nyo womokosyohumamo lososo kakoe songo ne'no humayoso wopi'wahu'mtonoho. Oso'no a'amu fihwo ngkine'no huno uyahoningkuhwosi kakoe humayoso piwasyososo hwangu kakoe humayoso wotipema'montonoho. ²⁶A'amu fihwo kako Anitumne'no hohujo ikinjaofihwosi kako olo hwaho lophonjo ho'yango hamniyoho yo'mayoso engo hu'meesyontoso sohwo kako tikanomo weso'manji oso ho'yango yo'mayoso pipi ufo'maneto. Awonoho. I, kakoe songo humayoso ne ane'manji kako pipi yone'elo. Awonoho. Kako songo humayo'ne neso mpe pipi uyimtolo. ²⁷A'amufe Hwomu sohwo kaningkwohwoe yokumpohn'nyo so'nji a'amu ahwomomjo so'nji pososohonta a'amu olo hwaho lopo humalofo somo yo'mayo yahino iwo'ningkohoho so'no yano ulofiyonefoho. ²⁸Ose ulonto ole ulimento, Ngko hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. A'amu olo hwaho lopo nakwo'nji olohonta humalofo fehohnjoso mape'nontaningkuji A'amufe Hwomu kako hwe yofe engo'njo sohwo a'amu mokosyohumayo'ne pososohonta nuhwonifitnnefoho. Ose ulimentisofoho.

Jisasiye a'apahoso nom'ne kengo imo'nimentisofoho.

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

17 ¹Sikuno aho fehohnjo hopi'nono fehohnta'ne anga'no memjaofahoningki Jisas kako Pita'nji siko'nikwa'i Jemisi'nji

Jounja oso hwa nutimanto hofiko hwofiki'nyo sawemo engo sopono kotasimentohofofoho. Hofiko'nohini humamentohofofoho. ²Nohumantifi Jisasiye a'apahoso nom'ne ulohopisahonjoso uhwonimentohofofoho. Kakoe simo'mangoso mofehi'nyo lawo'nnyo imo'nimentisofoho. Kakoe manji'mofo yo'mayo hopi'nono nihu'no halojo imo'nimentisofoho. ³Ose uhwonontifi uhwonimentohofoso hwe hufa'u ahwomo mta'ango sohwa'u Mousesi'nji Ilaija'nji siko noponji Jisasi'nji hungkuno hnnimentohofofoho. ⁴Pita kako huno pi'ningo syofisikaofonto Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, nakwo olopo humentani sehoningkuhwoneso wopingofoho. U, ngko olopo anga hufa'u sihune molimeso wopingotaho. Anga'no kiko'ne, nom'ne Mousesimne, nom'ne Ilaijamnefoho.

⁵Ose ulontaningki himo engo pomponaho pa'nyoso hofikimo ifeehu'mo kohumentisofoho. Oso himo homo somta'ni ole ho'nimento, Olohwo nje Hwomufoho. Ngko kakine'no hi nimo'niwo'ningkiso hweho. Kakoe yahino so'no nje simeho wopingo nimo'ningkohoho. Kakoe hungkunomo sekwo haloho upa'nimno.

⁶Ose ho'ningkahoningki Jisasiye inomokomoyo sohwa nupa'nontifi iyoho uningkahoningki hofikoe simano hwahomo mongkuto'mentohofofoho. ⁷Ose nohumentaningkofi Jisas hofiko'njo tifone lopo noponto aho umakumentisofoho. Numakonto ulimento, Sekwo filikapmno. Iyoho ikutoho. ⁸Ose ulahoningki hofiko timo honontifi nom'ne a'amumo muhwonyofoho. O'o, hofiko Jisas kako'nohini humentaningki uhwonimentohofofoho.

⁹Hofiko oso hwofiki'nyo hopo sopo nokotapontifi Jisas hungkuno yokumpohn'nyo ulimento, Olo hiloso nuhwo'ningkohoho loso'no nom'ne a'amumo olohonta nulikutoho. O'o, hwangu A'amufe Hwomu sohwo poyo imo'ningkuhwosi apa'no songo likafoso sohonta ou, sekwo filutihwaningkuno.

¹⁰Ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa ulimentohofi, A'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa ole liwo'ningkohofi, Ilaija kaki'no wapmmontonoho. Tifi sohonta Kilais hwe Anitu uhwasopo'mentiso sohwo wapmmontonoho. Oso hiso peho'no lalokwofo.

¹¹Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ou, hungkuno nehopi lalokwofo. Ilaija kako nopihwosi yo'mayo hopi'nono ito'no wesyo'humamtonoho. ¹²I, ngko waselimonne'no yohono. Ilaija kako nto pmentisofoho. Osohune'no a'amuso yofe mihwofe'njo yontifi hofiko hofikoe hwahoponjo hunomnohini iningkawentifi yo'mayo wonyo uloho'mentohofofoho. Oso pa'nyo hwangu A'amufe Hwomu sohwo tohino engo uyifitnnefoho. ¹³Jisas ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa huno ole uyimentisofo kako Joun A'amumo Mijo Kiyoma'mojo sohwo Ilaija pa'nyo sohune'no nalohoho. Ose syafihu'mentohofofoho.

**Jisas hwomu towahuno wonyo ehuhnnamo'nnyo sohumo
wopingo umokumentisofoho.**

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-42)

¹⁴Oseso hwofiki'nyopo nta'ni nokotapontifi a'amu pi'ningo engo'njo sopo ifiwahoningkofi hwe fihwo kako Jisasimo nu'manto hwomtame ulohofonto ulimento, Hwe Engofo, kiko nje hwomumne'no hitoho wakilofono. Kako nopiwasyonteso yomo yomo iwo'ningkiso hweho. ¹⁵Kakoe a'apahoso nihu'no wonyofoho. Sikuno pi'ningo somo kako tohomo hwafiwo'ningkiso hweho. U, sikuno fehohnjo kako mijomo hwafitohm'mofiwo'ningkiso hweho. ¹⁶Ngko jije inomokomoyo sohwamo nje hwomumo uhwojahohweswo. I, hofiko wopingo mmokoho yohofo. Hofiko hopo'maho.

¹⁷Ose ulahoningki Jisas ulimento, Hwe moya'mi olohonta humalofo soku, sekwo Anitu simeho hi'ntnnono muyo kuyoho. Sekwoe honingkanano ito'nohino'maho. Oso yahino hiso ne'no wesomanji ngko sekwo'nji humayoso sikuno alale womemjanimo'montolikeno. Ngko sekwoe tango ngkimo ni'mayoso sikuno alale womemjanimo'montolikeno. Ngko'njo lopo hwomu huhwo sohwo uhwojapmno. ¹⁸Ose ulonto Jisas oso towahuno wonyo sohumo yoka ulahoningki towahuno wonyo sohwo oso hwomu sohumo uliko'ma'mentisofoho. Hwomu huhwo sohwo wopingo komo'no imo'nimentisofoho.

¹⁹Oseso kakoe inomokomoyo sohwa Jisasiyepono nopontifi hofiko'nohini nohumantifi ulimentohofi, Pipilo. Nakwo oso towahuno wonyoso wae meeefesofo.

²⁰Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ou, ngko nehopi waselimonne'no yohono. Sekwo ngkimo simeho hi'ntnnonohinoso montopantokuyohofa. Sekwo ngkimo nningkape-eso nihu'no we'e patnnyo uyo pa'ningo'manji u, sekwo olo hwofiki'nyo lomo kiko nolikafohoji fiwano, ose ulikujo'no hwofiki'nyo sohwo wamtonoho. Sekwoe simeho hi'ntnnonohinoso oso patnnyo uyo we'eso pa'nyo hi'njo hwasi'manji u, sekwo yo'mayo hopi'nonohinoso ikutnne hwasoho. ²¹[I oso hiso'no olo towahuno wonyo loso'no wae yaof'neso honingkanano anga'nohino weho. Oso honingkanoso olenoho. Sekwo Mpohumo jomo'nohino ujo'manji wosopayo manyo'njo humayo so'ntnno ifijoso olo towahuno wonyo loso a'amumo uliko'mayo'nefoho.]

Jisas kakoe poyo imo'nyo so'no apa'no ulimentisofoho.

(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)

²²Jisas kakoe inomokomoyo sohwani hwaho Ngkalili i'mofawentifi Jisas ulimento, Ngko A'amufe Hwomu sohwo'nimo nje mango sohwafe ahomo ho'nanisyikujo'no ²³hofiko wofonjonisyantifeho. I oso huhwo sohwo sikuno

hufa'u sihune memjaofihwoso'no Anitu apa'no songo ulika'montonoho. Ose ulahoningki inomokomoyo sohwa simeho tango engo uyimentisofoho.

Jisas tajo angomne'no hamniyoho ho'na'mentisofoho.

²⁴ Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji anggo Koponeyam i'mofiwahoningkofi a'amu tajo angomne'no hamniyoho mawo'ningkohoho sohwa Pitamo nu'mantifi ulimentohofi, Sekwoe hwe engo sohwo kako tajo angomne'no hamniyoho ho'naofiw'o'ningkiso hwolaho.

²⁵ Ose ulahoningkofi Pita ulimento, Ikofo.

Ose ulonto Pita angomo noswahoningki Jisas Pitamo kaki'no ulimento, Saimoun, kiko huno peho'no kiyohoho. Olo hwaho loponjo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwa hofiko hamniyoho yo'mayoso tihumta'ni mawo'ningkohofoto. Hofiko'montohwa mta'ningotaho. A'amu kengo sohwa mta'angotaho.

²⁶ Ose ulohoningkahoningki Pita ulimento, A'amu kengo sohwa mta'ango mawo'ningkohofofoho. Ose ulahoningki Jisas ulimento, I, ose'manji hofiko'montohwa hamniyoho moho'naopitnnehofo. Oso'no ngko Anituye hwomu sohwo'ni peho'no uyimonnto. ²⁷ I oso hiso'no hofiko nakumne'no huno wonyo nosyonafihupitnnoho. Kiko mijo momingopono uhuji ingkuso finjasyo. Inaniku simo'mjo injwapojoso kakoe mangomo kiko hamniyoho tajo angomne'no hopaso wotipema'monnoho. Oso hamniyohoso nomahoji nekumne'no tajo angomne'no foho'namofo. Ose ulimentisofoho.

A'amu nom'ne somo yakolo tihwolo.

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

18 ¹ Hohosohonta Jisasiye inomokomoyo sohwa kakimo nu'mantifi ulimentohofi, Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no nakwo sohwa'ni yofe engo hwofilo'nnyoso tihwolo.

² Ose ulohoningkahoningkofi Jisas mehomni fihumne'no johu ulonto kako'njo lopo mihumajonto ³ ulimento, Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Sekwo honingkano wonyo somne'no simeho miwolo'mokiyo'njo ifijoso olo mehomni lohwo pa'nyo mmo'ny'njo'manji sekwo Anitumo mohumafitnnefoho.

⁴ Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no a'amu fihwo ngko yo'mingohwoni'maho loso oso humo Anitu ole ulonefoho. Kiko yofe engo'njo hwosoho. Ose ulonefoho. ⁵ A'amu fihwo kako olo mehomni lopa'nyo sohomo nje yofe ho'nonimayo'ne ufo'maso sohwo kako ngkimo nifo'makwoho.

Yahino wonyoso a'amufe simeho hi'ntnnonohino

somo wonyo imokiyofoho.

(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Olo mehomni ngkimo simeho hi'ntnnono ntapiwo'nyo sohomo a'amu huno wonyo'njo fihwo ulososo, Jisasimo hohujo fikinjafo. Honingkano

wonyo lomo tifi finingkayo. Ose uloso sohwo mehomi huhwo sohwo honingkano wonyomo iningkayo so'no oso hwe huno wonyo'njo huhwo sohwo Anitu tohino mikunimposo uyonefoho. Oso'no oso hwe huhwo sohwo wonyo hiso miyo sohonta sojo mikunimposo engo so'nji kakoe ti'wangomo impe ifakojujukui mijomo ho'naofontifitentesi wopingo'nesohilo.

⁷A'amu nom'ne sohwoe honingkano wonyo umokiyo sohumne'no hitoho ntokwoho. I oso yahino imo'nyoso a'amu huhwo sohwo tohino mikunimposo nomane hweho. Oso'no kakine'no hitoho ntotofotofoho.

⁸Jije sife aho honingkano wonyo imokososo sife aho hiso nohwempehoji foho'namofo. A'amu sife aho anga'nohino'njo sohwo honingkano wopingo tipemayoso wopingofoho. U, sife aho hufa'u'njo honingkano wonyo imokuhwoso'no nihu'nahone tikanomo wenefoho.

⁹Jije timo honingkano wonyo imokososo timoso fitihwotofafo. A'amu timo anga'nohino'njo sohwo honingkano wopingo tipemayoso wopingofoho. U, timo hufa'u'njo sohwo honingkano wonyo imokuhwoso'no nihu'nahone tikanomo wenefoho.

¹⁰Olo mehomi lomne'no sekwo yo'mingohwasi'maho ulikutoho. O'o, sekwo upa'nimno. A'amu ahwomomjoso mehomi lomo ito'no mokosyohumawo'ningkohofofoho. Yo'mayoso mehomi lomo u'maso so'no Mpohumo uliwo'ningkohofofoho. [¹¹Hwapingoso A'amufe Hwomu sohwo'ni a'amu wonyo honingkanomo humentaningkuji somne'no utimayo'ne pmentohefoho.]

Yahu 'sipsip' anga'nohino isipeefo'ne pahnnimo hungkunofoho.

(Luk 15:3-7)

¹²Huno pipi seyohoho. Hwe fihwo kako yahu *sipsip wan hantileti*'njo (100) sohwo yahu anga'nohino sohwo isipeeefoso sohune'no hafihafe motipemaso'njo umontolaho. Awonoho. Oso yahu *nainti nain* (99) sohwa hofiko wopayo nontaningkuji kakwo'yohwo sohwo nuliko'mahwosi yahu isipeeefo sohune'no notipehwosi wotipema'montonoho.

¹³Notipemahwosi kako yahu anga'nohino isipeeefo sohune'no simonyo umontonoho. Nom'ne yahu *nainti-nain* (99) misipeefe'njo so'no huno mosyafisyonehoho. ¹⁴Oso pa'nyo sekwoe Mpohwo ahwomomo humaso sohwo kako we'e lomne'no ole lalofi, Ngko mehomi lomne'no misipeefe'njo yohono. Ose lalofoho.

Nom'ne sohwo wonyo kilohofososo'no kiko pipi uloho'monnto.

¹⁵Jije a'amu kikimo wonyo kilohofososo kiko kakimo u'mahoji siko'nohini humahosisi kakoe wonyo'no yoloho uso. Kako jije hungkunomo nupa'ningkuhwosi'manji u, jije a'amu ne apa'no umo'nimontonoho. ¹⁶Kako Jije hungkunomo haloho maposo'njo'manji

kiko nom'ne a'amu anga'nohinotikeno hufa'ulikeno oso hwa tipemahoji hwe wonyo kilohofoso sohwoepono fiwanimno. Osopo i'mofakuji a'amu hufa'ulikeno hufa'u sihunetikeno oso hwa wolijwaopife. ¹⁷Kako hofikoe hungkunomo haloho maposo'njo'manji e'wa, a'amu hopi'nonohino sekwo'nji Anitumne'no uhu'mokuwo'ningkohoho sokumo ulimno. I a'amu hopi'nonohino sofe hungkunomo haloho maposo'njo'manji, e'wa kako a'amu kengo pa'nyo hweho. Oso a'amu huhwo sohwo kengopo uhumajipijo osopo wohumamontonoho.

¹⁸Hungkuno nehopi waselimo. Yo'mayo olo hwaho lopo sekwo wonyofoho likuji nano mtitojoso i, oso hiso'no Anitu ahwomomo nto mtitokwoho. Yo'mayo olo hwaho lopo sekwo wopingofoho likuji oso hiso'no Anitu kako ahwomomo wopingofoho nto lohoho.

¹⁹Hungkuno nom'ne waselimo. Olo hwaho lopo a'amu hufa'u hwa'u yo'mayo so'no simeho afa iningkohosisi Mpohumo oso hiso'no jomo ulisoso nje Mpohwo ahwomomo humaso sohwo wosejapmmontonoho. ²⁰A'amu hufa'u sohwa'u sihune sohwa hofiko nje yofemne'no uhu'mokukuji nohumentaningkuji ngko hofiko'njo ajwo'mo wohumamonnoho.

**A'amu yo'mayo so'no siki mayoso moho'nasiyo'ne
pahnnimo hungkunofoho.**

²¹Oso hohosohonta Pita Jisasimo u'manto ulimento, Hwe Engofo, nje a'amu sohwo wonyo ntohofiwo'ningkiso so'no ngko oso wonyo so'no wae alale uyimonnto. Wayo yao'mneso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u oso hopolaho.

²²Ose Ulohoningkahoningki Jisas ulimento, Ngko aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo makilohoyohono. O'o, wae iyoso ne'nohini *sefenti* (70) ne tipemayo aho hopi'nono nom'ne hufa'uyo fiyohoho kilohono.

²³Oso'no Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no kako a'amufe wonyo wae yafo'ne yahinoso olenoho. Hwe yofe engo'njo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwa yo'mayo siki mawo'ningkohoho so'no hamniyoho hwangu ho'nasiyo'ne hungkuno mihwajiyone uyimo limentisofoho.

²⁴Oso'no kako syoho emanto syoho ulohofiyo anga'nohino fihwo kakoe yo'mayo siki mawo'ningkiso sohwo kakoe hamniyoho moho'naofe'njoso olenoho. *Ten miliyon* (10,000,000) kinafoho. ²⁵Kakoe hamniyoho nihu'no ane hweho. Oso'no hwe engo sohwo ulimento, Olo hwe lohwo'nji kakoe ape'nji mehom'nji yo'mayo hopi'nonohino so'nji nom'ne sohwa hofikoe siki syoho ulohofiyo so'no mpe uyife. Hamniyoho mpe ifijoso kako moho'naofe'nefoho. ²⁶Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo kakoe hwe engo sohwoe sife ki'nyo'mo hwomtame ulohofonto humotaho lonto ulimento, Nje hwe engofo, we'enepe nohontohumaho. Nohontohumahoji

ngko hamniyoho hopi'inono wokijapmmonnoho. ²⁷Ose ulahoningki hwe engo huhwo sohwo kakine'no hitoho ulofahoningki hamniyoho moho'nasiyo'njo imentiso so'no wae yaofahoningki hwe sohwo yo'mayo siki mawo'ningkiso so'no hamniyoho niyu'nahone muyonehoho.

²⁸I oso'no syoho ulohofiyo sohwo noswolikofaponto uhwonimentisoso kakoe syoho afa'nono iyo sohomo uhwonimentisofoho. Osohwa kakinta'ni yo'mayo siki ma'nnyoso *wan hantilet* (100) kina moho'nasiyo'njo sohomo uhwononto ti'wangomo aho pmpili'mokonto ulimento, Nje hamniyoho moho'nanisyo'hinoso komo'no ntape.

²⁹Ose ulahoningki hwe syoho afa'nono iyo sohwo hwo mtame piwehumawento ulimento, Ngkine'no hitoho kilofihwoso'no nohontohumaho. Jije hamniyoho wokijapmmo. ³⁰Ose ulahoningki ngkilaho ulonto impo'angomo intofahumentisofoho. Osopo intofasyonto ulimento, Kiko osopo nohumahoji nje hamniyoho ntapohoji'no ngko wakasihuto'mnoho. Ose ulimentisofoho.

³¹Ose yahoningki syoho afa'nono nom'ne sohwa yo'mayoso uhwonontifi simeho tohino umnimentisofoho. Simeho tohino umningkahoningki hwe yofe engo'njo sohomo oso hiso'no ulimentohofoho. ³²Ose nupa'nonto syoho ulohofiyo huhwo sohune'no johu ulonto ulimento, Kiko syoho ntohofiyo wonyo hwosoho. Ose ulonto ulimento, Simo'mo kiko ngkimo humotaho sontahoningkini hamniyoho hopi'nono montape'njo imentohino so'no ngko wae yakumo'male hwosoho. ³³Ngko kikine'no hitoho ntofiso hopaso kiko nom'ne a'amu syoho afa'nono iyo sohume'no hitoho makilofe'njo peho'neto. ³⁴Ose ulonto simeho tohino umningkahoningki tohino engo uyiwo'ningkohoho sohwafe ahomo ho'nahumentisofoho. Ho'nasyonto ulimento, Kiko osopo humahoji nje hamniyoho hopi'nonohinoso ntapohoji'no wakasihuto'monnoho. ³⁵Oso pahnnimo hungkunoso Jisas nulonto ulimento, Sekwo nom'ne sofe wonyo selohopijoso wae meefe'njo ifijo'manji u, oso pa'nyo nje Mpohwo waseloho'montonoho. Ose ulimentisofoho.

Jisas kako ape ho'nasiyo'ne hungkuno ulimentisofoho.

(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

19 ¹Jisas oso hungkunoso hopi'nono losojwaofonto kako Ngkalili nuliko'manto kako hwaho Jutiya Mijo Joutan nongkihnta'ni wako'mentisofoho. ²Oso hopo sopo a'amu pi'ningo engoso Jisasimo tifi iningkamotofoho. A'amu mnokino'njo somo Jisas wopingo umokumentisofoho.

³Oseso a'amu Falisi sohwa Jisasimo yamofo ulohofano lontifi nu'mantifi ole ulohonimentohofi, Honingkano hungkunoso ole wo'nnyotaho. Hwe fihwo yo'mayo wonyo'wonyo so'no kakoe ape wae yaofoso wopingotaho.

⁴Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo Anituye hungkuno olo so'no huno maseyo'njo liyohoho. Anituye yo'mayo hopi'nono mti'mokumentiso sohonta kako hwe'nji ape'nji mti'mokumentisofoho.

⁵Nomti'mokonto ole limento, Olo hilo so'no fihwo kaningkwowho kona'wohimo uliko'mahwosi kakoe ape'nji nem'no makotoku woloho'nanjiyoho. Siko'ya'u anga'nohino umo'nanjiyoho. ⁶Oseso siko a'amuhufa'u umon'nanji'maho. O'o, sikoe a'apahoso anga'nohino umon'nanjiyoho. Oso'no Anitu osiya'umo nto mekotijwahumasofoho. U, oloso nomtihuposo'eno.

⁷Ose ulahoningki a'amuhafisi sohwa ulimentohofi, I oso'no Mouses kako olo hungkunolo peho'no mti'mokumentisoto. A'amuhako ape wohon'nahumo lihwosi oso hiso'no iyoswomo mti'mokuhwosi a'mu simo uyahojihwosi wohon'nahumontonoho. Oso pipilo.

⁸Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, A'amuhokumpohn'nyo imon'nimentohofu so'no Mouses olo hungkunolo mti'mokumentisofoho. I simo'mo ne'mo olo yahino loso mmo'nimmojofoho. ⁹Ngko nje hungkuno waselimonne'no yohono. Hwe fihwo kakoe ape honingkano wonyo mmofe'njo simo hwehwo kako wae yaofihwosi nom'ne ape masoso oso hwe sohwo kako ape ito'no mayo honingkano somo mtihupeso sohwo kako ose yososo kako honingkano wonyo'njo hweho.

¹⁰Ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa ulimentohofi, Hwe kakoe ape'nji fosyohumayo yahinoso ose'manji i, hwe songo ape momaso sohwo kako hwasijo lohofoso wopingofoho.

¹¹Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Hwe moya'mi olo hungkuno hwasijo sohwafe honingkano somo iningkayo so'no fehohnjo hopo'maho. O'o, Anitu a'amuhanga'no anga'nohino somo kakoe yokumpohn'nyo uyososo oso a'amuhofiko olo hungkuno lomo uningkafe. ¹²Ihwoni. Hwe anga'no anga'nohino sohwa hofiko ape momapitnne hwafoho. A'amuhfehohnjo kona'wohi aswo ma'nyo somta'ni ape mayoso'no hofikoe a'apaho ito'nohino'maho. A'amuhfehohnjo nom'ne sohwafoho ape momaso'njo iyo'ne ipisayo sihu peetimotofofoho. A'amuhfehohnjo Anituye syoho somne'no syafisyonte so'no hofiko ape mayo honingkano hano pitofahiniwo'ningkohofofoho. Olo hungkuno loso'no hwe fihwo oloso uyimo loso sohwo kako uyono.

Jisas mehomi we'e somo aho ulonjimokumentisofoho.

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³Oso hohosohonta a'amuhfehohnjo hofikoe mehomi we'eso Jisas kako aho ulonjimokono lontifi Jisasiyepono mehomi somo uhwatimentohofofoho. Nuhwojahoningkofi kakoe inomokomoyo sohwa yoka ulimentohofofoho. ¹⁴Jisas ulimento, Sekwo mehomi somo nopijumofikutoho. O'o, hofiko ngkiyepono wapife. Anitu a'amuhomo

mokosyohumayoso mehomi pa'nyomnoho. ¹⁵Ose ulonto kako mehomi somo mnokinopo aho ulonjimokumentisofoho. Kako moi'wo ulonjimokonto oso hopo sopo niliko'manto umentisofoho.

Hwe songo sohwo kako yo'mayo ho'yango pi'ningo'njo hweho.
(*Mak 10:17-31; Luk 18:18-30*)

¹⁶Hwe fihwo Jisasimo u'manto ulimento, Nje Lontihwayo sohwo, ngko songo ne'no humayo'neso yo'mayo wopingoso pipi i'mo ma'mnehono.

¹⁷Ose ulohoningkahoningki Jisas Ulimento, Kiko yo'mayo wopingo so'no peho'no ntohoningkino. Nihu'no anga'nohino sohwo wopingo hweho. Mpohwo kako'nohino. U, kiko songo ne'no humayo'neso woma'mo lohoji kiko honingkano hungkuno hopi'nonohino somo tifi finingkahwoho.

¹⁸Ose ulahoningki ulimento, Honingkano hungkuno ntisoto. Ose ulahoningki Jisas ulimento, Hungkuno ole, Kiko nom'nihumo nofonjasiyo'eno. Kiko ape ito'no mayo'ne yahino somo nomtihuposo'eno. Yo'mayoso hufo iyo'eno. Nom'nehumo hwasyo hungkuno ujo'eno.

¹⁹Jije mpohwo'nji na'u'njiye hungkunomo tifi finingkayo. Sikoe yofe foho'nomaho. Kiko kikine'no ku'mo'niwoningkiso hopa a'amu kiko'njopo humalofo somne'no wakumo'nono.

²⁰Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo ulimento, Oso hungkunoso ngko iningkowalokweno. Nom'neso peho imnehono.

²¹Ose ulahoningki Jisas ulimento, Jije honingkano wopingo hwofilo'nnyo umo'nimo lohoji'manji jije ho'yango yo'mayo hopi'nonohinoso a'amu mpe wakilohopife. U, kiko hamniyoho maho oso hiso nomahoji a'amu yo'mayoso umofonyo iwo'ningkohoho somo uyo. Kiko ose isoso kiko ahwomomjo ho'yango neso woma'monnoho. Ose yohoji kiko ngkimo tifi nningkape.

²²Ose ulahoningki oso hwe songo sohwo nupa'nonto simeho tango uyahoningki kakoe angopono umentisofoho. Hwapingoso kakoe ho'yango yo'mayoso pi'ningo'njo a'amu somo muyimnehono lonto umentisofoho.

²³Nowahoningki Jisas kakoe inomokomoyo sohwo ulimento, Ngko hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. A'amu hamniyoho yo'mayoso engo'njo yokumpohn'nyo kemokosyohumaso sohwo kako ahwomomo Anitu umokosyohumayo sopeno'no ijijoyonefoho. ²⁴Ngko apa'no waselimonne'no yohono. Yahu fihwo kako yongo imo pa'nyo so'mo wahumo lihwoosi yososo wonyopi umontonoho. Oso pa'nyoso hwe ho'yango hamniyoho yo'mayoso aho yokumpohn'nyo kemokosyohumantoso sohwo Anitumo enjwa'mo wohumamo lihwoosi yososo hopo'maho. O'o, kako yahu sohwo yongo imo pa'nyo so'mo wahumo lihwoosi ijijo wonyopi yoso hopaso oso hwe ho'yango engo'njo sohwo oseno yonefoho.

²⁵Ose ulahoningki kakoe inomokomoyo sohwa oso hungkunoso nupa'nontifi yomo imentohofofoho. Hofiko limentohofi, Ose'manji a'amu Anitu'nji ang wopingo sopo songo ne'no humayo'neso tihwo woma'montolo.

²⁶Ose ulahoningkofi Jisas hofikimo timo uhwononto ulimento, A'amuso hopo'maho. Oso hiso Anitu yososo hoponoho.

²⁷Ose ulahoningki Pita ulimento, Ihwoni, nakwo yo'mayo hopi'nonohinoso ho'nasyontani kikimo tifi kiningkopalokuhwono. Oso'no nakwo peho manehwono.

²⁸Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Hwangku yo'mayo songo i'mofaposo sohonta A'amufe Hwomu sohwo kakoe yokumpohn'nyo'nji hwe engo sohwoe epohumayo wonyoangkafo sopo nohumentaningkuhwosi ou, sekwo oso hohosohonta sekwo ngkimo tifi nningkapiwo'ningkohofoho sohwasi sekwo hwe engo sohwoe epohumayo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sopo nohumatikutnnefoho. ²⁹Hwe moya'mi hopi'nonohinoso hofiko hofikoe ang homningkwa'wehwosanji hapiyosijanji mpohwo na'u mehomi hwaho yo'mayoso ngkine'no nje hungkunomne'no uliko'mapijoso i, oso a'amu oso hiso'no yo'mayo pi'ningo engo wopingoso mapitnnefoho. Oso'nji hofiko songo ne'no humayo'neso notipemapitnnefoho. ³⁰Hwe fihwo kako olo hwaho lopo nohumanto hwe engo hwo'nyoho syofisyalokusoso oso hwe huhwo sohwo Anituye ponemo soso sohwo kako hwe engo'maho. We'yo hweho. Hwe nom'nihwo kako olo hwaho lopo nohumanto hwe engo hwo'nimaho. We'yo hwo'nyoho syofisyalokuso sohwo oso hwe huhwo sohwo kako Anituye ponemo soso sohwo kako hwe engo imo'none hweho.

Ipisae Syoho'njo sohwafe hungkunofoho.

20 ¹Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no pahnnimo hungkunoso olenoho. Hwe ipisayo syoho kakwo sohwo kako imingo'nji nowento a'amu kakoe ipisayo syoho ulohofiyo'ne utima'mentisofono. ²Nowento a'amu syoho ulohofiyo so'nji hungkuno lontifi simeho afa inontifi olo sikuno lomne'no hamniyoho kina anga'no anga'no nano mtitofontifi ipisayo syoho hwapingo sohwo syoho ulohofiyo somo kakoe syohopono luhwatimentisofoho. ³Mofehi'nyo'nji ipisayo syoho hwapingo sohwo apa'no nowento a'amu uhu'mokiyo sopo uhwonimentisoso a'amu fihwa syoho ane sohwa siki humolowentaningkofi uhwononto ⁴ulimento, Sekwo soku nje ipisayo syohopo syoho ntohofiyimno. Ngko hamniyoho ito'no wosejapmmnonoho. ⁵Ose ulahoningki hofiko umentohofofoho. Ipisae syoho hwapingo sohwo syoho ulohofiyo somne'ento uhwonamo lonto hinjopo umentiso sohwo apa'no akupo'nyo'nji umentisofoho.

⁶Mofehi'nyo ukwo'mokumonto yahonjoso'nji ipisayo syoho hwapingo sohwo apa'no nowento a'amu siki humentaningkofo somo uhwononto

ulimento, Olo mofehi'nyo noposahoningki sekwo syoho miyo peho'no humalofoho.

⁷Ose ulahoningki ulimentohofi, A'amu syoho monejape hn'nwi humalohwono. Ose ulahoningkofi ulimento, Sekwo hisoku nje ipisayo syoho'no fiwanimno. Ose ulimentisofoho.

⁸Oseso mofehi'nyo moi'wo imo'ningkahoningki ipisayo syoho hwapingo sohwo kakoe syohomo uhwontohumayo sohomo ulimento, Syoho ntohofiyo somo joho ulohoji tiffinjo pohoho so'nji simo'mjo pohoho so'njimo hamniyoho uyo.

⁹Ose ulahoningki a'amu sikuno'nji pmentohofosomo kina anga'no anga'no uyimentisofoho. ¹⁰A'amu simo'mjo pmentohofosomo uhwonotifi ole hnnimentohofi, U, nakwo hamniyoho engo womantanoho. Ose hningkahoningkofi hofiko huhwa kina anga'no anga'no ma'mentohofofoho. ¹¹Nomantifi ipisayo syoho hwapingo sohomo yoka ulimentohofofoho. ¹²Ole ulimentohofi, A'amu tiffinjoso syoho we'enehwo yahoningkofi kiko hamniyoho nakumo nejpohino hopaso uyohino. Nakwo iming'o'nji nta'ningo so'nwi syoho tango'njo yontaningkuhwoni mofehi'nyo we'e nalimaso'nimaho.

¹³Ose ulahoningkofi ipisayo syoho hwapingo sohwo hwe anga'no ajwopo lohofontanjo sohomo ulimento, Nje a'amuhwe, ngko kikimo wonyo makilohofe hwo'nyoho. Kiko ngko'nji hamniyoho kina anga'no mayoso'no simeho afa minyohwoya'ilaho. ¹⁴Oso'no hamniyoho mahoji mpano. Ngko hamniyoho kijapohe pa'nyoso a'amu tiffinjo somo uyo'manji ¹⁵nje syohofoho. Nje hamniyoho so'nji yo'mayo imeso wopingotaho. Ngko hwapingo hwo'nyoho. Ngko a'amumo wopingo ulohoho so'no simeho wonyo ntapiwo'ningkino hwosilaho. Oso hungkunoso syoho hwapingo sohwo ulimentisofoho. ¹⁶Jisas ose ulonto ulimento, A'amu tiffinjo so'nji simo'mjo so'njimo Anitu afa'nohino uyimo lososo uyimontonoho. Jisas ose ulimentisofoho.

**Jisas kako poyo imo'ningkuhwosi songo likafone
so'no apa'no ulimentisofoho.
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)**

¹⁷Jisas Jelusalemne'no wasimo lonto kakoe inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u sohwa hofiko'nohino nosontifi Jisas ulimento, ¹⁸Upa'nimno. Olohonta nakwo Jelusalemne'no wosantane'no yihwono. Osopo A'amufe Hwomu sohomo a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji hofikoe aho hofiko ho'nasyikuji kakine'no hungkuno likuji kako poyo umono'likuji nano wamtitofantifeho. ¹⁹Oseso hofiko nom'ne a'amu sohwo uyahoningkuji hofiko sitofo ulukuji sohwo lontamo'nji hwaningo fonjikuji iyo hwajiyofoku'nnyo sopo wofonjinto'ofosyantifeho.

Sikuno hufa'u sihune memjaofihwoso'no kako apa'no likafonefono. Ose ulimentisofoho.

Jemisi'nji Joun'nji siko yofe engo womantae'no yihwayo limentisiyefoho.
(Mak 10:35-45)

²⁰Oso hohosohonta Sepetiye ape'nji kakoe hwomu sohwa'u'nji Jisasimo u'mantifi a'musi hwomtame ulohofonto Jisasimo hungkuno anga'nohino so'no ulohonimentisofoho. ²¹Oseso Jisas ulimento, Peho'no kumo'ningkohoho. Ose ulahoningki ulimento, Hwangku sohonta kiko yofe engo nomahoji a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumuso sohonta kiko nje hwomu sohwa'umo ole ulohoho. Nje aho angahohnta'ni nje aho hwonamonyo hohnta'ni foyohumunyo. Ngko a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumayo so'no siko nonifo'masyihne hwahusoho. Ose ulohoho.

²²Ose ulahoningki Jisas ulimento, Oso hungkuno ntohino neso kiko huno makiyohoyohoho. Tohino ngkimo nimnoso hopaso masisoso siko hopolaho. Nje a'apahomo tohino ifeehu'mo yanisyoso hopaso sikoe a'apahomo tohino ifeehu'mo yasesyososo siko hopolaho. Ose ulahoningki ulimentisi, Nekwo hoponoho.

²³Ou, nehopeho. Tohino ngko ma'meso fehohnjo siko womanjijoho. Tohino ngkimo ifeehu'mokonisyoso pa'nyoso sikoe a'apahomo ifehu'mokasesyonefoho. I, oso hiso'no ngko'nji a'amumo mokosyohumayo so'no nje aho angahohnta'ni nje aho hwonamonyo nohnta'ni foyohumayo so'no a'amu nom'ne somo muhwosopo'mnehono. O'o, oso hopo sopo nje Mpohwo kako a'amumne'no esyohumaho.

²⁴Ose ulimentisoso inomokomoyo nom'ne sohwa nupa'nontifi hofiko Jemisi'nji Joun'ntne'no simheho tohino umnimentisofoho. ²⁵I oso hiso'no Jisas kakoe inomokomoyo sohwanne'no ngkiyepono wapifento joho ulonto ulimento, Olo so'no sekwo huno seyohoho. Olo hwaho lopo a'amu nom'ne somo mokosyohumayoso hofiko hofikoe a'amu enjwa'mjo somo syoho tango'njo uyontifeso a'amu enjwa'mjososo syoho hiso ito'no miyo'njo ifijo'manji hwe mokosyohumayo sohwa ikujoho woposantifeho. ²⁶Sekwoe a'amu fihwo yofe engo woma'mo loso sohwo kako a'amufe syoho ulohofiyo umo'nono. ²⁷Sekwoe a'amu fihwo ngko nom'ne somo womokosyohumamo loso sohwo kako nom'ne somne'no siki syoho ulohofiyo pa'nyo umo'nono. ²⁸Oso pa'nyo A'amufe Hwomu sohwo kako a'amu nom'neso kakimo syoho ufo'mayo'ne pmmmentiso'maho. O'o, hofikoe syoho ulohofiyo'ne pmmmentiso hweho. Kako a'amu sikwo'mjohohosi humentaningkofo somo uhwononto asomo utimayo'ne kakoe honiyo usohuma'mne'ento pmmmentiso hweho.

Jisas a'amu timp'i'nyo sohwa'umo timo wopingo umokumentisofoho.
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji anga Jelikou uliko'mantifi pahoningkofi a'amu pi'ningo engo Jisasimo tifi iningkapmmentohofofoho.

³⁰Hwe timpi'nyo hufa'u sohwa'u Jisas palofoho upa'nonji honingkano momingopo nohumanji Jisasine'no joho ole ulimentisi, Ntefitiye Imu hwasoho. Kiko nekumne'no hitoho wakilofono. ³¹Ose ulahoningki a'amuso yoka ulimentohofi, Siko mampi'nyo fosyohumunyo, Ose ko ulahoningkofi oso huhwo sohwa'u joho engo ulimentisi, Hwe Engofo, Ntefitiye Imu sohwaso, nekumne'no hitoho wakilofono.

³²Ose ulahoningki Jisas nolohofonto sikine'no joho ulonto ulimento, Ngko sikimo pipi seloho'mnehono. ³³Ose ulahoningkahoningki siko ulimentisi, Hwe Engofo, kiko nekwoe timo wopingo wemokonontayo'no kilalokuhwoyo. ³⁴Ose ulahoningki Jisas sikine'no hitoho ulofahoningki sikoe timopo aho kisosyahoningki timoso komo'no ito'no hononji Jisasimo tifi iningkamentisiyefoho.

Jisas hwe yofe engo'njo pa'nyo anga Jelusalemno humentisofoho.

(Mak 11:11; Luk 19:28-40; Joun 12:12-19)

21 ¹Hofiko Jelusalem mofone sopo i'mofapontifi anga Mpetifase hwofiki'nyo Oulif osopo humamentohofofoho. Osopo Jisas nohumanto kakoe inomokomoyo sohwa'umo ole lihwatimento, ²Siko oso anga we'e nonjo lopo nuhusisi oso hopo sopo siko ahwomo yahu *toungki* hofiko impe intofahumalofoso kakoe mu hi'nji wotipemanjiyoho. Oso yahu sohwa'u ikwolofo mahosisi ngkiyepono motapinyo. ³I hwe fihwo sikimo hungkuno selihwoso'no'manji ole ulinyo. Nakwoe Hwe Engo sohwo kako olo yahu lohumnene'no syoho weho. Ose ulahosisyo'no kako komo'no uhwojapmmontonoho. Ose lihwajimentisofoho.

⁴Oso hiso imo'ningkahoningki oso a'amu sohomo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwoe hungkuno ne imo'nimentisofoho. Hungkunoso olenoho.

⁵A'amu anga Saiyon sopo humalofo somo ole ulimno.

Uhwonimno. Sekwoe Hwe Engo sekuyepono ntopohoho.

Kako hwe yofe ane pa'nyo ahwomo yahupo kehumaho.

Oso yahu hiso ho'yango mokaho'nyo'nefoho.

⁶Oseso inomokomoyo hufa'u sohwa'u nowenji yo'mayo Jisas ulimentiso hopa imentisiyefoho. ⁷Siko yahu kona'wohi'nji kakoe mu'nji nomotaponji sikoe manji'mofoso yahupo miyopeehumentisiye sopo Jisas kehumamentisofoho.

⁸Hwe moya'mi pi'ningo engoso hofiko hofikoe hwapife Jisas kako hano wene honingkano sopo hu'meehumentohofofoho. A'amu fehohnjo ipamo lopo'memantifi Jisasiye yofe ho'nomayo'ne honingkanopo hu'meehumentohofofoho. ⁹Hwe hwoya'mi simo'mjo so'nji tiffinjo so'nji hofiko joho ole limentohofi

Ntefitiye Imu sohwoe yofe woho'nomano.

Kako wopingo'nohini hweho.

Olo hwe lohomo nakwoe Hwe Engo Anitu sohwo nakwoe

hwahopone'no uhwatimentiso hweho.

Kakoe yofe woho'nomano.

Anitu ahwomomo humaso sohumo isamoyoka ulano.

Ose limentohofofoho.

¹⁰Jisas Jelusalemno noswahoningki oso hopo soponjo hwe moya'mi hofiko yomo yontifi ulimentohofi, Olo hwe lohwo tihwolo. ¹¹Ose ulohoningkahoningkofi hwe moya'mi Jisasi'nji pmentohofoso ulimentohofi, Olo Jisas Anituye hungkuno liwo'ningkiso hweho. Ango Nasalet hwaho Ngkalilinta'ango hweho. Ose ulimentohofofoho.

Jisas Anituye tajo ango engo somo a'amu mpe yontaningkofi a'amu yo'mayo somo wae yao'mentisofoho.

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Joun 2:13-22)

¹²Jisas Anituye tajo ango engo somjo mempo ango somo noswonto a'amu yo'mayo mpe yontaningkofo somo wae yao'mentisofoho. Hofikoe ijempoho hamniyoho iwolo'mokomayo yontife ho'nasiyo'ne so'nji a'amu yihufo mpe uyantifi epohumayo yiwo'ningkohofoso Jisas kako mehu'mee'mentisofoho. ¹³Wayo yaofonto Jisas ulimento, A'amu Anituye hungkuno mti'mokumento sohwa ole mti'mokumentohofi, Olo nje ango somne'no ole lifitnnefoho. Mpohumo jomo ujo'ne angofoho. I oso hiso'no nje ango loso sekwo a'amu hamniyoho hiyaso'mo hufo mawo'ningkohofoso sohwafe ango hopa imokalokwofo. Ose mti'mokumentohofofoho ulimentisofoho.

¹⁴Jisas tajo angomo nohumentaningki a'amu timpi'nyo so'nji sife wonyo'njo so'nji kakimo u'ma'mentohofofoho. Nu'mahoningkofi Jisas wopingo umokumentisofoho. ¹⁵Oseso hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwanji hofiko uhwonimentohofoso Jisas a'amu wopingo umokumentisoso uhwonontifi upa'nimentohofoso mehomi tajo ango somo Jisasimne'no johu ulimentohofi, Ntefitiye Imu sohwoe yofe woho'nomano. Ose lontaningkofi nupa'nontifi hofiko simano hintotohino umnimentisofoho. ¹⁶Simano hintotohino umningkahoningki Jisasimo ulimentohofi, Olo hungkuno mehomi lohwa lalokwofo loso nto lupa'ningkino. Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, Ou, upo'nalokweno. Sekwo olo hungkuno loso'no huno maseyo'njotaho. Hungkuno ole,

Mehomi engo so'nji mehomi milongo so'nji jije yofe woho'nokumapife.

¹⁷Ose ulonto, nuhwoti'mofonto Jelusalem mta'ni noswaponto ango Mpetani'no nowento osopo saho fosyawa'mentisofoho.

Ikwongo yofoho imentisofoho.

(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸Imingo'nji Jisas Jelusalemno asomo simentisoso mijoho engo uyimentisofoho. ¹⁹Kako uhwonimentisoso ikwongo honingkano lopo

lohofontaningki uhwononto oso hopo sopono umentisofoho. U, oso homo somo ikwonjayo anefoho. Swo'nohinofoho. Ose uhwononto Jisas iyo somo ulimento, Kiko ne apa'no minto'ningkohotnnehino. Nihu'nahone hwasoho. Ose ulahoningki iyoso yofoho komo'no imentisofoho. ²⁰Kakoe inomokomoyo sohwa oso hiso nuhwonontifi hofiko yomo imentohofofoho. Yomo yontifi limentohofi, Oso iyo yofoho komo'no isoso pipilo. ²¹Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Sekwoe simeho hi'ntnnono nehopi ufijoso u, sekwo simeho hufa'u ane hwasimanji sekwo ngko iyo lomo ulohe hopaso uyantifeho. Oso'nohini'maho. O'o, sekwo simeho hi'ntnnono nehopi ufijomanji sekwo olo hwofiki'nyo lohomo ole ulifijoso, Kiko nolikafohojo oso mijo ayo mompo filikofafo. Ose ulifijoso hwofiki'nyo sohwo wawontonoho. ²²U, sekwo simeho hi'ntnnono nehopi uyikuji yo'mayo so'no Mpohumo jomo ulifijoso womantifeho.

Jisasiye yokumpohn'nyo hwapingo so'no ulohonimentohofofoho.
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³Jisas tajo angomo asomo swonto a'amumo lutihwentaningki a'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji Isilaelife hwe engo sohwanji hofiko nu'mantifi ulimentohofi, Kiko olo syoho iwo'ningkino loso tihwo kilimaso'no iwo'ningkinoto. Yokumpohn'nyoso tihwo kijapmmaso'nji iwo'ningkinoto.

²⁴Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Ngko huhwo'nyi hungkuno anga'no waselohonimne'no yohono. Olo hungkuno hiloso sekwo asomo ntifijomanji e'wa, yo'mayo yalokwe so'no hwapingo waselimo. ²⁵Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo kakoe yokumpohn'nyo hwapingoso nti'mta'angoto. Anitu mta'angotaho. Hwahoponjo a'amu mta'angotaho. Ose ulohoningkahoningki hofiko ole hnnimentohofi, Joun kakoe yokumpohn'nyo Anitu mta'ni ma'mentisofoho ulaso'manji ole wonalimontonoho. Ose'manji sekwo Jouniye hungkunomo simeho hi'ntnnono muyo'njo peho'neto. ²⁶I, Joun kakoe yokumpohn'nyo hwahoponjo a'amu mta'ni ma'mentisofoho ulaso'manji hwe moyami peho nalohopitnnehofa. Oso'no iyoho nenalofoho. Hwe moyami hiso ole syafisiyo'ningkohofi, Anitu kako Jounimo hungkuno uyahoningki nalimentisofoho. ²⁷Ose hnnontifi Jisasimo ulimentohofi, Nakwo huno monayohoyohoho. Ose ulahoningkofi Jisas hofikimo ulimento, Ose'manji ngko huhwo'ni nje yokumpohn'nyo yo'mayo iwo'ningkohe hwapingo so'no maselimehono. Ose ulimentisofoho.

Hwe fihwo hwomu hufa'u'njo sohwo pahnnimo hungkunofoho.

²⁸Olo hungkuno selohe so'no sekwo huno pipi seyohoho. Hwe fihwo kako hwomu hufa'u'njo hweho. Kako hwomu tisimaso sohomo ulimento,

Nje hwomufo, olohonta nuhuji ipisayo syohomo syoho ntohofiyo. ²⁹Ose ulahoningki kakoe hwomu sohwo ulimento, Ngkilaho. Ose ko ulonto hwangku kako huno esyafisyonto syoho ulohofimentisofoho. ³⁰Oseso kaningkwowho nom'ne hwomu sohwoepono nowento oso hungkuno tisimaso sohomo ulimentisoso apa'no, Ulahoningki hwomu sohwo ulimento, Ou, Mpohwo, ngko syoho wakilohofimo. Ose ko ulonto kako syoho somne'no mawommentisofoho. ³¹Oso'no huno pipi seyohoho. Oso hwomu sohwa'u kaningkwowhoe hungkuno somo tihwo iningkamentono.

Ose ulohoningkahoningki, Simo'mjo sohweho ulimentofofofoho.

I, Jisas ulimento, Ngko hungkuno hiso'no yoloho'nohini waselimonne'no yohono. A'amu honingkano wonyo'njo hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji moya'mi hwa'nte sofa honingkano wonyo imofiwo'ningkohoho sofانji hofiko simo'mo Anituye honingkano so'no nakwolaho lontifi olohonta simeho yiwolo'mokalokwofo. Oso'no Anituye ango sopone'no simo'mo sepopitnnefoho. ³²Hwapingoso Joun a'amumo mijo kiyoma'mojo sohwo sekuyepono pmentisofoho. Kako honingkano wopingo imofo setihwamentiso so'no i, sekwo simeho hi'ntnnono muyo hwasoho. I, a'amu hamniyoho mayo syoho'njo sohwanji moya'mi honingkano wonyo imofiwo'ningkohoho sofانji hofiko Jouniye hungkunomo simeho hi'ntinnono uyimentohofofoho. Sekwo oso hiso'no ko uhwonontifi sekwo huno mikwesyafisiyo'njo yontifi simeho hi'ntnnono muyo hwasoho.

A'amu wonyo ipisayo syoho mokosyohumawo'ningkohoho so'no pahnnimo hungkunofoho.
(*Mak 12:1-12; Luk 20:9-19*)

³³Jisas ulimento, Sekwo pahnnimo hungkuno nom'ne upa'nimno. Hwe fihwo hwaho engo'njo sohwo kako ipisayo syoho hulonto tojo emontofasyonto syoho ajwomo'mo ipisayo mijo'ne kompusyoho mti'mokumentisofoho. Ose yonto ango yokintahopo ipisayo syoho somo uhwontohumayo'ne molimentisofoho. Ose imentisoso kako oso syoho homo somo mokosyohumayo'ne kako a'amu hamniyoho syoho emawo'ningkohoho sohwafe ahomo ho'nosyonto kako ango ikanopo nawento osopo ne'no humamojofoho. ³⁴Hwangku ipisayo ne mayo sohonta kakoe syoho ulohofiyo sohwo kakoe ipisayo fehohnjo'ne kakoe ipisayo syoho pone'no uhwatimentisofoho. ³⁵Uhwojahoningki a'amu ipisayo syoho mokosyohumayo sohwa kakwo'yohwoe syoho ulohofiyo sohwo ma'mentohofofoho. Anga'nohino sohomo hwaningo fonjontifi nom'ne sohomo sojo'nji fongku'mentohofofoho. ³⁶Ose ulohofahoningkofi kakwo'yohwo nom'ne syoho ulohofiyo pi'ningo sohwo uhwatimentisofoho. Simo'mjo uhwatimentiso sohwa pi'ningo'maho. Oso a'amu ipisayo syoho mokosyohumayo huhwo sohwa syoho ulohofiyo

simo'mjo hopaso tiffinjo sohwo wonyo uloho'mentohofofoho.

³⁷Hwangku sohonta kakwo'yohwo kakoe hwomu sohomo uhwatimentisofoho. Uhwajonto limento, Hofiko nje hwomufe hungkunomo haloho upeentifeho. Ose limentisofoho. ³⁸I, a'amu ipisayo syoho mokosyohumayo sohwa kakoe hwomu huhwo sohomo uhwonutimantifi ole hnnimentohofi, Olo a'amu lonwo sohwo kako hwangku sohonta kaningkwohwoe yo'mayoso nomane hweho. Komo'nohino nakwo kakimo poyo wofonjosyano. Oseso olo kakoe syoholo mane'eno. ³⁹Ose hnnontifi hwomu sohomo nutimantifi mempo hohnta'ni ipisayo syoho sopo swoho'naofontifi osopo poyo nihu'nohone fonjahumentohofofoho. ⁴⁰Sekwo huno pipi seyohoho. Hwangku oso ipisayo syoho kakwo'yohwo sohwo kako nopihwosi a'amu syoho mokosyohumayo huhwamo pipi uloho'montolo.

⁴¹Ose ulohoningkahoningki a'amu sohwa Jisasimo ulimentohofi, Kako nopihwosi a'amu huhwo sohwo nihu'no wonyo ulohofihwosi poyo umokumontonoho. I ose yososo kako kakoe ipisayo syohoso nom'ne a'amu mokosyohumayo sohwo umontonoho. Osohwa sikuno ipisayo ne mjiyo sohonta hofiko kakwo'yohumo neso uyantifeho.

⁴²Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Anituye hungkuno loso'no sekwo huno maseyo'njotaho. Hungkuno ole,

Olo sojo engkwosaho pa'nyo a'amu ango injuwo'ningkohofoho sohwa wae yao'mentohofoho loso,
 olohontajo engkwosaho loso angomo sosofitofone hwapingohwo imo'ningkohoho.

Nakwoe Hwe Engo sohwo ole limentisoso imo'nimentisofoho.

Nakwo olo so'no uhwonontaneso wonyoangkafofoho lalokuhwono.

Oso pahnnimo hungkunoso Anitu limentisofoho.

⁴³Oseso ngko sekumo waselimonn'no yohono. Anitu kako a'amumo mokosyohumayo sopo sekwoe angoso sekumta'ni semahwosi nom'ne a'amu ne wopingo ito'nohino somo umontonoho. Ose ulonto pahnnimo hungkuno a'amu kakimne'no miningkayo'njo somne'no ulimentisofoho. ⁴⁴[Olo engkwosaho loso'no seloheso a'amu fihwo oso sojo engkwosaho pa'nyo homo somo entofomahwosi piwasayososo oso a'amu hiso kakoe a'apaho kempi mti'mti'me lohofihwosi wahu'mehinawo'montonoho. I, oso'no oso engkwosaho huhwo sohwo kako a'amu fihwoe a'apahopo piwasayososo fonjomtihupeeofososo oso hwe huhwo sohwo kakoe a'apahoso hintalinyo pi'ningo umo'nimontonoho.]

⁴⁵A'amu yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji Jisasiye pahnnimo hungkunomo upa'nontifi hofikine'no hungkuno hiloso limentiso so'no huno umentisofoho. ⁴⁶Oseso hofiko kakimo aho wokantifi ko imentohofoso hofiko hwe moya'mimne'no iyoho unimentisofoho. Hwapingososo hwe moya'mi ole syafisyiwo'nimentohofi, Jisas sohwo Anituye hungkuno limojo hweho. Ose limentohofofoho.

Ape mantifi elijwanyo'ne pahnnimo hungkunofoho.

(Luk 14:16-24)

22 ¹Jisas pahnnimo hungkuno apa'no a'amu somo ulimento, ²Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no olo pa'nyofoho. Hwe yofe engo'njo kakoe hwomu ape mante elijwaniwo'ningkohoho pa'nyofoho. ³Simo'mo kako a'amu pi'ningo engo elijwanyo wosopayo nifitnne'ento uhwosopo'mentisofoho. Oso hohosohonta wopayo elijwanyo sikuno somo kakoe syoho ulohofiyo sohwaso a'amu uhwosopo'mentiso sohwa pifitnne'ento utimayo'ne lihwatimentisoso hofiko nakwolaho ulimentohofoho. ⁴Oso'no syoho ulohofiyo nom'ne sohwaso lihwaso onto ulimento, A'amu uhwosopo'mentohe somo ole ulimno. Wopayo nto liku'maho. Nje yahu'nji tongo'nji fonjasyontifi liku'maho. Sekwo oyonimno. Ose ulimno.

⁵Ose ulahoningki nowahoningkofi a'amu uhwosopo'mentisoso hahn'nyo yontifi hofiko hofikoepe syoho'mno humpo'mentohofoho. Nom'nihwo kakoe wopayo syohomno umentisofoho. Nom'nihwo kakoe kwope syohomno umentisofoho. ⁶Nom'neso hwe engo sohwoe syoho ulohofiyo sohwaso wonyo ulohofontifi fehohnjo sohwaso hwaningo fonjahoningkofi nom'ne sohwaso fonjahumentohofoho. ⁷Oseso hwe engo sohwo simaho tohino umningkahoningki kakoe a'amu itokuso'njo sohwaso luhwatimento, Sekwo a'amu nje syoho ntohofiyo sohwaso fonjahumaloho somo nofonjasyikuji hofikoe ango toho fihm'mopmno. Ose luhwatimentisofoho. ⁸Ose yahoningkofi hwe engo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwaso ulimento, Nje wosopayo nto liku'maleno. I, a'amu uhwosopo'mentohe sohwaso yahino hopo'maho. ⁹Oso'no sekwo honingkano'meemo humpekujiji a'amu nuhwonungkuji nje wosopayo'ne ulimno. Sekwo nakwo'nji wohwano. Ose ulimno. ¹⁰Ose ulahoningki syoho ulohofiyo sohwaso honingkano'meemo nohumpentifi a'amu hopi'nono wopingo'nji wonyo'nji uhwonimentohoho somo litimantifi utimotapmentohofoho. Oso'no hwe yofe engo'njo sohwoe ango somo uhu'mokumentohofoho. Ango hiso a'amu hopo imentisofoho.

¹¹Hwe moya'mi angomo nohumentaningkofi hwe yofe engo'njo sohwo kako a'amu swahopohoho somo uhwonimo lonto noswonto uhwonimentisoso hwe fihwo kako manji'mofo wonyo'njo sohwo nohumentaningki uhwononto, ¹²Ulimento, Nje a'amu sohwaso, olo sikuno lomo nje hwomu ape masolo'no welijwonantane'no yalokuhwono. Oso'no kiko manji'mofo songo miyo'njo yonji peho'no swaponji humahnno. Ose ulahoningki hwe huhwo sohwo mampinyo imentisofoho. ¹³Oseso hwe engo sohwo kakoe syoho ulohofiyo sohwaso ulimento, Olo hwe lohwo kakoe sife aho nano mtitifikuji mempo hohnta'ni sikwo'mjoho so'mo foho'naopmno. Osopo a'amu humotaho engo likuji hulungkwajingo

ifaloho'nifitnnefoho. ¹⁴Ose ulonto Jisas ulimento, Anitu a'amu pi'ningo engo somne'no woswapife lonto johoh ko ulonteso i, a'amu anga'no anga'nohino somo uhwosopo'mentisofoho.

A'amu sohwa hofiko hamniyoho hwe yofe engo'njo sohumne'no ho'nasiyo'ne Jisasimo ulohonimentohofofoho.

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵A'amu Falisi sohwa nuhu'mokontifi hungkuno hnnimentohofi, Jisas nakumo hwasyo hungkuno nalone'no pipi ulohofanehwono. Hwasyo hungkuno nalihwoso'no impo'angomo untofosyano. Oso'no nohnnontifi ¹⁶hofiko hofikoe inomokomoyo fehohnjo sohwanji Helout kakoe inomokomoyo fehohnjo sohwanjimo luhwo jahoningkofi Jisasimo nu'mantifi ulimentohofi, Nakwoe Lonetihwayo sohwo, kiko hungkuno nehopi'nohino liwo'ningkino so'no nakwo huno nayohoho. Kiko Anituye yahino so'no a'amu somo ito'nohino lutihwawo'ningkino hwasoho. A'amu kikine'no huno wonyo syakufisiyo so'no kiko iyoho makinyofoho. ¹⁷Oso'no kiko olo hilo so'no jije huno mta'ango fonaso. Nakwo hwe yofe engo'njo Sisa kako hwaho mokosyohumayo sohumne'no hamniyoho (*takis*) ho'nasiyoso wopingotaho.

¹⁸Ose ulahoningkofi Jisas kako hofikoe yahino kakimo yamofu ulohofu'ne so'no huno uyahoningki ulimento, Sekwo hwasyo hungkuno hwapingo'njo hwasoho. Sekwo ngkimo yamofu peho'no ntahofalokwofo. ¹⁹Sekwo ngkimo hamniyoho anga'no ntihwamno. Ose ulahoningki hofiko hamniyoho anga'no kakiyepono motapontifi utihwamentohofofoho. ²⁰Oseso Jisas hamniyoho somo uhwononto ulimento, Olo huyo'mango lo'nji yofe lo'nji tihwoeto.

²¹Ose ulahoningki ulimentohofi, Sisafefoho.

Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, E'wano, Sisafe yo'mayo so'manji Sisamo uyimno. I Anituye yo'mayo so'manji Anitumo uyimno. ²²Ose ulahoningki nupa'nontifi hofiko yomo yontifi Jisasimo uliko'mantifi umentohofofoho.

Hofiko Jisasimo a'amu nope'nontifeso songo likafo so'no ulohonimentohofofoho

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³Oso sikuno homo somo a'amu Satiyusi fehohnjo Jisasimo u'mamentohofofoho. Oso a'amu huhwo sohwa ole lutihwawo'ningkohofi, A'amu poyo pe'nyo sohwa hofiko nihu'nahone pe'niwo'ningkohofu. Apa'no songo molikafe'nefoho. ²⁴Oso a'amu Satiyusi Jisasimo ulimentohofi, Nakwoe Lonetihwayo sohwo, Mouses ole lutihwamentono. Hwe fihwo mehomi ane sohwo poyo pe'nososo koningkwa'wehwo kakoe apemo woma'montonoho. Oso hwe huhwo sohwo kola'wehwo pijohinomne'no koningkwa'wehwo

mehomi wotipema'mtonoho. Ose lutihwamentono. ²⁵Oseso hwe aho fehohnjo hopi'nono nom'ni mta'ni hufa'u sohwa humamotofofoho. Tisimaso sohwo ape ma'mentisofoho. Nomanto mehomu motipemaso'njo pe'nimentisofoho. Nope'ningkahoningki koningkwa'wehwo apeso ma'mentisofoho. ²⁶Oseso aku'mu sohwo ose imentiso so'no ose'nohini mjimiwentifi ae usaho sohwo pe'nimentisofoho. ²⁷Oso hwe hopi'nono pe'ningkahoningkofi ape hiso kako tifi pe'nimentisofoho. ²⁸E'wano. Ole fonaso. A'amu poyo pe'nifijoso songo likapijo sohonta oso homningkwa'wehwo sohwa olo ape losi tihwo woma'montolo. Hwaho lopo hopi'nono ma'mentohofofoho.

²⁹Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo Anituye hungkuno so'nji Anituye yokumpohn'nyo so'ntnne'no huno maseyohoyohoho. Oso'no hwasyo hungkuno ntohofo. ³⁰A'amu poyo pe'nimentohofoso likapijo sohonta hwe moya'mi ape momaso'njo ifitnnefoho. O'o, hofiko a'amu ahwomomjo ape momaso'njo pa'nyo imo'nifitnnefoho.

³¹I, a'amu poyo pe'nyoso songo likapitne so'no Anitu nalimentiso so'no huno maseyo'njotaho. ³²Anitu ole nalimento, Ngko Apilohamja Aisakija Jekoupijafe Anitu hwo'nyoho. Ose nalimentisofoho. Oso a'amu hiso ahwomomo songo humalofo. Anitu kako poyo pe'nyo sofe Anitu hwo'maho. O'o, kako a'amu songo humalofo sofe Anituyoho. ³³Olo hungkuno loso ulahoningki hwe moya'mi hofiko yomo imentohofofoho.

**Anituye hungkunomo iningkayoso nom'ne hungkuno
somo yakolo'nnyofoho.**

(Mak 12:28-31; Luk 10:25-38)

³⁴Olo hungkuno Jisas a'amu Satiyusi sohwo ulahoningki hofiko hungkuno nom'ne majo. Mampi'nyo humamentohofofoho. A'amu Falisi upa'nimentohofoso a'amu Satiyusi mampi'nyo humamentohofoso nupa'nontifi Jisasi'njopo uhu'mokumentohofofoho. ³⁵Hofiko'njo ajwo lopo hwe fihwo honingkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwo Jisasimo yamofu uloho'mo lonto ole ulohonimento, ³⁶Anituye hungkunomo iningkayoso nom'ne hungkuno somo yakolo'nnyoso ntisoto.

³⁷Ose ulahoningkahoningki Jisas ulimento, Hungkuno ole, Kiko jije Hwe Engo Anitu sohune'no simeho uyohoji jije simeho hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kiko jije Hwe Engo sohune'no jije simeho uyohoji jije huyo'mango hopi'nonohinoso kakimo uyo. Kiko jije Hwe Engo Anitu sohune'no jije simeho uyohoji jije huno hopi'nonohinoso kakimo uyo.

³⁸Olo hungkuno loso iningkayoso nom'ne somo hwofilo'nnyofoho.

³⁹Hungkuno tiffinjoso simo'mjo pa'nyofoho. Ole, kiko hi kumo'nonto simeho kumo'niwo'ningkiso pa'nyoso a'amu nom'nemne'no kiko'njo mofone sopo humalofo somo uyo. ⁴⁰Oso hungkuno sofa'u honingkano hungkuno so'nji a'amu Anitu hungkuno uyahoningki lutihwamotofu sohwafe hungkuno so'njimo hwapingo wo'nyofoho.

Jisas a'amu Falisi sohwaro Kilaisine'no ulohonimentisofoho.

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹A'amu Falisi nuhu'mokontifi nohumentaningkofi Jisas ulohonimento, ⁴²Sekwo Kilais Anitu uhwosopo'mentiso sohumne'no huno pipi seyohoho. Tihwoe imu hwolo. Ose ulohoningkahoningki hofiko ulimentohofi, Ntefitiye imu hweho.

⁴³Ose ulahoningkofi Jisas ulimento, I, Ntefit Kilais sohumne'no nje Hwe Engofo limentiso sohonta olo hungkuno hilo so'no Anituye Towahuno Ntefitiye hunomo peho'no ho'nahumentono. Ntefit ole ulimento,

⁴⁴Anitu kako nje Hwe Engo Kilais.

Anitu nakwoe hwahopo lihwatimentiso sohumo ole ulimento, Kiko nje aho anga sohohnta'ni fosyohumaho.

Oso kiko nohumahoji ngko jije mango sohwaro jije sifiki'nyo'mo enjwa'mo wokuhumati'monnoho.

⁴⁵Oso Hwe Engo huhwo sohune'no Ntefit nje imu hweho mulimmentono. O'o, nje Hwe Engofo ulimentisofoho. Oso'no oso hwe huhwo sohwo Ntefitiye imu'nohino hwolaho.

⁴⁶Ose ulohoningkahoningki hwe nom'ne Jisasiye hungkunomo asomo mujo'njo imentisofoho. Oso sikuno somo oso a'amu Falisi sohwa Jisasimne'no iyoho unoma'mentisofoho. Oso'no hofiko Jisasimo hungkuno nom'ne'no mujo'njo imentohofofoho.

A'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji a'amu Falisi sohwanjiye yahino so'no Jisas ulimentisofoho.

(Mak 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

23 ¹Hwangku sohonta Jisas kako hwe moya'mi so'nji kakoe inomokomoyo sohwanjimo hungkuno lutihwamentisofoho. ²Kako ole ulimento, A'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji hofiko hofikoe yofemnohini ho'noma'nyo'ne Mousesiye hungkuno yoloho losetihwawo'ningkohofihwafoho. ³Oso'no oso hungkuno hofiko losetihwawo'ningkohofoso sekwo haloho nopekuji tifi finingkamno. I oso'no yo'mayo hungkuno hofikoe huno mta'angoso hofikoe yo'mayo yahino hofiko iwo'ningkohofoso sekwo ikutoho. Oso hungkuno lutihwawo'ningkohofoso somo hofiko koko tifi miningkayo'njo iwo'ningkohofofoho. ⁴Ose ulonto Jisas a'amu huhwo sohware hungkunomo iningkayo'ne pahnnimo hungkuno ulimentisofoho. A'amu huhwo sohwa yo'mayo honingkano hungkuno hofikoe huno mta'angoso ho'yango ki'yo tango'njo pa'nyo imo'nyoso hofiko esyohumantifi a'amufe hohujopo intofasyiwo'ningkohofofoho. I oso'no hofiko

a'amu ho'yango ki'yo tango'njo somo ufo'mayo'neso ajo'miyoponjo ho'yango we'e momokaho'nyo'njo iwo'ningkohofofoho. O'o, ane'njo wowo'ningkohofofoho. Yolohoso ole, oso hungkuno ko lutihwantifi hofiko miningkayo'njo iwo'ningkohofofoho. ⁵Yo'mayo iwo'ningkohofoso hofikoe yofe ho'nomayo'ne a'amu wonahonife lontifi iwo'ningkohofofoho. Anituye hungkuno ho'yo we'e somo ho'nasyontifi yomohu'nyopo ahopo utihwa'nyopo intofasyiwo'ningkohofofoho. Hofikoe manji'mofomo mingo lopo wokoso sawemo engo mti'mokuwo'ningkohofofoho. ⁶A'amu elijwanyo'ne so'nji tajo angomjo so'nji nuhu'mokuwo'ningkohofosopo hofiko epohumayo simo'mjo wopingo'nohino so'no umo'ningkohoho. ⁷Hofiko antime engo ajwo lopo a'amu pi'ningo engo uhu'mokuwo'ningkohofosopo lohofontaningkofi a'amu hofikoe yofe ho'nomayo so'no umo'ningkohoho. U, hofiko nakwoe lonetihwayo hwasoho ujo'njo so'no umo'ningkohoho.

⁸Oseso a'amu sekumo ole selikutoho. Nakwoe lonetihwayo hwasoho. Ose selikutoho. O'o, Anitu anga'nohino sohwo sekwoe Hwe Losetihwayo'ne hweho. Sekwo hopi'nono afa'nohino kuyoho. ⁹Olo hwaho lopo sekwo hwe nom'ne sohune'no ole likutoho. Olo hwe nakwoe hwe engo lohwo nakwoe mpohweho eso nolikutoho. O'o, anga'nohino sohwo ahwomomo humaso sohwo sekwoe Mpohweho. ¹⁰U, a'amu hofiko ole selikutoho. Nakwoe Hwe Engo hwasoho. Ose selikutoho. Awonoho. Sekwoe hwe engo anga'nohino'njo kuyoho. Oso huhwo sohwo Kilais Anitu uhwasopo'mentiso hweho. ¹¹Oseso sekwoe hwe engo neso kako sekwoe syoho selohofiyo pa'nyo hweho. ¹²U, a'amu fihwo kako kakoe yofe'nohini ho'noma'niwo'nontososo sohomo Anitu kako monje weehumontonoho. I, a'amu fihwo kakoe yofe somo monje yahiningkuhwoso sohomo Anitu wopingo wonyoangkafo ulohofihwosi kakoe yofeso woho'nima'montonoho.

Jisas a'amu mango'nohino somne'no hungkuno ulimentisofoho.

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 52; 20:47)

¹³Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwa hnonnji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mayo so'no i'waho fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo Anitu a'amumo mokosyohumayo sopone'no a'amu sofe simanopo honingkano pijwamo ulohofontifeso sekwo soku masyuyo'njo hwasoho. Hwe moya'mi hofiko woswantifi yahoningkofi sekwo pijumofalokwofo.

¹⁴[Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa hnonnji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mane so'no i'waho fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo Anitumo hungkuno sawemo engo jomo ulontifi sekwo apiwojo sofafe anga yo'mayo so'no wosemokosyohumano poji ulontifi anga hiso sekwo nihu'nahone

emawo'ningkohofihwasoho. Oseso hwangku sekwo tohino engo notipemapitnnefoho.]

¹⁵ Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa hnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo mijopo hwahopo angomeemo emoyiwo'nontifi a'amu tifi sening kayo'ne tipewo'ningkohofoho. Notipemantifi sekwoe inomokomoyo imokuwo'ningkohofihwasoho. Oseso kako Seteniye mehomi sekwo hopa imo'nonto kakoe yahino wonyoso sekumo yakolonoho.

¹⁶ A'amu Falisi sohwa Anitumne'no huno ito'no mosyafisiyo'njo yontifi yo'mayo wonyo'wonyo yahino yontife so'no Jisas yoka ulimentisofoho. Sekwo timp'i'nyo sohwasu sekwo a'amu nom'ne somo honingkano utihwano liwo'ningkohofihwasoho. Sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiyimno. Ole lutihwawo'ningkohofi, Hwe fihwo kakoe hungkuno nehopi syafisiyo'ne'ento kako Anituye tajo anga engo somne lohono loso sohwo, u, kakoe hungkuno ne mmo'nyo so'no sekwo ole liwo'ningkohofi, Kakoe syohofoho. Hungkuno anefoho. I, hwe fihwo kako sojo wonyoangkafoso Anituye tajo anga engo somo wojo so'no nehopi lohono loso sohwo u, kakoe hungkuno nehopi umokono. Nehopi mmo'nyo'njo yahoningki sekwo oso hwe huhwo sohomo lintofasyiwo'ningkohofihwasoho. ¹⁷ Sekwo a'amu huno ane sohwasu timp'i'nyo pa'nyo hwasoho. Hungkuno yokumpohn'nyo yakolo'nyyoso ntisoto. Oso sojo wonyoangkafoso Anituye angomo wojoso yakolo'nyyotaho. U, Anituye angoso sojo wopingo imokiyoso yakolo'nyyoso ntisoto. Anituye angokofo. ¹⁸ Sekwo ole lutihwawo'ningkohofi, Hwe fihwo kakoe hungkuno so'no a'amu nehopi syafisiyo'neso ole lososo. Oso ijempoho yo'mayo Anitumne'no ho'nasiyo sopone'no hungkuno nehopi lohono. Ose loso sohwo ou, kakoe hungkuno ne mmo'nyoso kakoe syohofoho. Hungkuno anefoho. I, hwe fihwo kakoe hungkuno so'no a'amu nehopi syafisiyo'neso ole lososo, Oso yano iyoso Anituye ijempoho ho'nasyiwo'ningkohofoho so'no hungkuno nehopi lohono. Ose loso sohwo u, kakoe hungkuno nehopi umono. Nehopi mmo'nyo'njo yahoningki sekwo oso hwe huhwo sohomo lintofasyiwo'ningkohofihwasoho. ¹⁹ Sekwo a'amu huno ane sohwasu timp'i'nyo pa'nyo hwasoho. Hungkuno yokumpohn'nyo yakolo'nyyoso ntisoto. A'amu oso yo'mayo Anitumo yano uyotaho. Oso ijempoho yo'mayo Anitumo yano uyo somo wopingo umokiyosotaho. Ntisoto. Anituye ijempohokofo. ²⁰ Oseso hwe fihwo kako Anituye ijempoho so'no lohono loso sohwo kako yo'mayo sponjo ho'nasyiwo'ningkohofoho so'ntnne lalofoho. ²¹ Oseso hwe fihwo kako Anituye anga engo so'no lohono loso sohwo kako Anituye anga so'nji Anitu oso anga somo humaso so'ntnne lalofoho. ²² Oseso hwe fihwo kako ahwomomne'no lohono loso sohwo kako ahwomoni Anituye epohumayo'nji Anitu osopo humaso so'ntnne lalofoho.

²³ Sekwo honingkano hungkuno lutihwamotofo syoho'njo sohwa hnnonji a'amu Falisi sohwanji, sekwo tohino tipemapitne so'no ngko hitoho ntokwoho. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo hamniyoho wosopayo ka'nyo, sopopayo, ampu'we yo'mayo mawo'ningkohofoso sekwo hotitofontifi aho hufa'u hopi'nono imo'ningkahoningki anga'no Anitumne'no ko ho'nasyantifeso sekwo oso honingkano hungkuno we'e somo ito'no iningkawowo'ningkohofihwasoho. I, honingkano hungkuno engoso a'amufe hungkuno ito'no mihwajiyoso, a'amumo hitoho ulofoso, Anitumo simeho hi'ntnnono uyoso, oso hungkuno engo wonyoangkafoso sekwo miningkayo'njo hwotoho fewo'ningkohofihwasoho. Oso yahino yo'mayo aho hopi'nonohino wojo so'no anga'nohino Anitumne'no ho'nasiyoso noho'nafikutoho. I oso honingkano hungkuno engo so'ntnne'no finingkamno. ²⁴ Anituye hungkuno we'e somo ko iningkawentifi Anituye hungkuno engo somo hwotoho fewo'ningkohofoso so'no sekwo a'amu timp'i'nyo pa'nyo nom'ne somo honingkano utihwawo'ningkohofihwasoho. Sekwo mijo nyo'ne somjo wopmpeso we'eso wae yontifi soku i, humpotofo engo sohwo sekwo wosopayo mijo sopo kehumanteso muhwonyo'njo yontifeso hi'nji niwo'ningkohofihwasoho.

²⁵ Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo syoho'njo hn'nonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mane so'no i'waho fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwoe noswanyo yo'mayo somo ko yajijwontifeso sekwo humayoso kiho'njo hwasoho. I ajwomo'mo hufo yahino oso'nji sekwoe a'apahomne'nohini syafisyontifeso weho. ²⁶ Kiko Falisi timp'i'nyo sohwosi, noswanyo ajwomo'mo yo'mayo wojoso kaki'no mijo yajijwohoji paho hohnta'ni kiho'maso umo'nimontonoho.

²⁷ Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa hnnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tango se'mae so'no i'waho fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. Sekwo a'amu poyo pe'ningkahoningkofi ho'nasyiwo'ningkohofoso pa'nyo hwasoho. Hwaho tojwa lopo wokoso wonyoangkafo'njoponoho. I, hwaho ajwomo'mo poyo pe'nyo sohwife yokino'nji yo'mayo pisakino'njo wo'nnyoponoho. ²⁸ Oso pa'nyo kuyoho. Sekwoe a'apaho hohnta'ni a'amu uhwonifijoso wopingo uhwonantifeho. I, simeho ajwomo'mo hwasyo hungkuno'nji yo'mayo wonyoso engo yamo'nnyoponoho.

Jisas a'amu honingkano hungkuno lutihwayo syoho'njo sohwa tohino engo mapifitne so'no ulimentisofoho.

(Luk 11:47-51)

²⁹ Sekwo a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwa hnnonji a'amu Falisi sohwanji sekwo yo'mayo tohino mayo'ne so'no i'waho ito'no

fiyimno. Sekwo mango'nohino hwasoho. A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwanne'no oso hwamo huno syafisiyo'no hofikoe pijafa ho'nahumentohofa sopo ango wopingo moliwo'ningkohofihwasoho. Sekwo a'mopijohino sopo wokoso wopingo huliwo'ningkohofihwasoho. ³⁰I oso'no ole liwo'ningkohofihwasoho. Nakwo naningkwowosafe sikuno somo humentontasi nakwo a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwanne'no mufo'mehwanesohilo. ³¹Sekwo oso lifitnne so'no ole lonetihwalokwofo, A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki limotofo sohwanne'no mufo'mehwanesohilo. ³²Oso'no yo'mayo seyakwosa ema'mentohofoso sekwo wesejwaofantifeho. ³³Sekwo homa mehomi hwasoho. Sekwo wonyo sohwanne'no mehomi hwasoho. Sekwo honingkanon wonyo somne'no tohino mayo so'no sekwo hiyaso le'mofoso pipilo. Awonoho. Sekwo hiyaso male'mopitnnehofo.

³⁴Oseso sekwo upa'nimno. Sekwoyepono olo hwamo uhwatimo. A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki liwo'ningkohofa sohwanji a'amu huno'njo sohwanji Anituye honingkanon hungkuno lutihwawo'ningkohofa sohwanji sekwoyepono uhwatimo. Sekwo'njopo nohumentaningkuji sekwo a'amu fehohnjo sohwanne'no mufo'mehwanesohilo. ³⁵Ose ifijo so'no a'amu honingkanon wonyo ane somo siki fonjamentohofa so'no sekwo tohino engo nomapitnnehofo. A'amu Apelimo fonjamentiso somta'ango ne'no fonjahumiwentifi fonjahumiwentifi ayoso Pelekaiyafe hwomu Sekolaiya oso humo sekwo Anituye tajo ango engo somo oso ijempoho yo'mayo Anitumne'no ho'nasiwo'ningkohofa'njo sopo fonjamentohofa'hofo. ³⁶Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Oso a'amu hopi'nonohino somo fonjamentohofa sofe tohinoso sekwo olohonta humalofo sohwanne'no mufo'mehwanesohilo. Hiloso nomapitnnehofo.

Jisas Jelusalemne'no humotaho limentisohofa.

(Luk 13:34-35)

³⁷U, nje a'amu Jelusalem humamopmmotofa sokunonji olohonta humalofo sokunonji sekwo a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki selimotofa sohwanne'no mufo'mehwanesohilo. ³⁸Sekwo upa'nimo. Sekwoyepono olo hwamo uhwatimo. A'amumo Anitu hungkuno uyahoningki selimotofa sohwanne'no mufo'mehwanesohilo. ³⁹Sekwo honingkanon wonyo somne'no tohino mayo so'no sekwo hiyaso le'mofoso pipilo. Awonoho. Sekwo hiyaso male'mopitnnehofo.

uliko'ma'maho. ³⁹Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Olohonta sekwo ngkimo apa'no manohonyo'njo ne'no yontaningkuji sikuno pi'ningo woseyakolo'montonoho. Tifi no'mo sekwo nakwo oso a'amu Anitu uhwatimentiso sohumne'no yofe woho'nomano lifijo sohonta sekwo ngkimo apa'no wonehonantifeho.

Jisas Anituye tajo angoso wonyo imo'none so'no ulimentisofoho.
(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

24 ¹Jisas Anituye tajo angoso somo nuliko'mahoningki kakoe inomokomoyo sohwa kakimo nu'mantifi Jisasimo angoso hiloso utihwano lontifi yahoningkofi ²Jisas ulimento, Olo angoso homo losomo sekwo lihwalokwofo. Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Olo angoso lomjoso sojoso anga'nohinoso nom'nepo kihn'nawesoso awonoho. O'o, hofiko olo angoso wopingo losomo mtihupekuji womehu'mmokwojantifeho.

Jisas yo'mayo tango engo'njo i'mofapone so'no ulimentisofoho.
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³Jisas hwofiki'nyo Oulif sopo nohumentaningki kakoe inomokomoyo sohwa nu'mantifi hofiko'nohini nohumantifi ulimentohofi, Oso hungkuno nalohinoso sikuno ntisomo i'mofaponeto. Kiko asomo piso sohontalaho. Sikuno moi'wo imo'none so'nji simo'mo peho imo'noneto. Nakwo oso sikuno so'no huno pipi nayoneto.

⁴Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, Ito'no uhwontohumamno. A'amu sekumo hwasyo honingkanomo ipemotasewofitoho. ⁵Hwangku a'amu pi'ningo engo i'mofapikuji hofiko nje yofe ntikuji ole selifitnnefoho. Ngko Kilais hwo'nyoho. Anitu nihwosopomentiso hwo'nyoho. Ose selifijososo a'amu pi'ningo hofikoe hungkunomo iningkafitnnefoho. ⁶Sekwo ikujoho fongki'nyo'ne hungkuno upa'ningkuji iyoho senyo'eno. Ikujoho fongki'nyoso i'mofapososo sikuno moi'wo mmo'nyofoho. ⁷Hwangku a'amu temtitofokengo sohwanji temtitofono nom'ne sohwanji hofiko ikujoho fongki'nifitnnefoho. I, a'amu hwahokengopontango sohwa nom'ne hwahokengoponjoso sohwanji ikujoho fongki'nifitnnefoho. Ango kengo kengo sopo mijoho engo i'mofapososo nom'ne angokengo kengo sopo hwahohwomihwomjimiwenefoho. ⁸Olo tango we'eso emayofoho. Tango mikunimpososo tifi no'mo weho.

⁹Osohonta a'amusonosetimafikuji tohino nosejapikuji nofonjasehufitnnefoho. Hwe moyami hopi'nono sekumne'no simeho tohino mikunimposo umnonefoho. Hwapingososo sekwo nje a'amu sokune'efoho. ¹⁰Hohosohonta hwe moyami pi'ningo engo Anitumne'no simeho hi'ntnnono unyosonohonaofikuji hofikoe a'amu somne'no hungkuno wonyosotokoyo'ofofitnnefoho. Hofiko hi hofikoe a'amumne'no mangohwa imo'nifitnnefoho. ¹¹Osohonta a'amu pi'ningo

hwasyo hungkuno'njo lutihwafikuji a'amu honingkano hwasyomo ipemotawofitnnefoho. ¹²Yahino wonyo mikunimposo imo'ningkuhwosi a'amu nom'ne somne'no hitoho ulofoso noho'napitnnefoho. ¹³I, a'amu fihwo yokumpohn'nyo ne'no lohofontaningkuhwosi sikuno ae'uyo imo'nososo Anitu kako oso huhwo sohomo utimanefoho. ¹⁴Anitu a'amumo mokosyohumayo hungkuno wopingoso ango'meemo lutihwafijoso a'amu hopi'nono nupa'ningkuji humentaningkuji sikuno moi'wo imo'nyoso i'mofaponefoho.

**Hwahoponjo anitu hwasyo sohwoe huyo'mango
wonyo sohwo i'mofaponefoho.
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)**

¹⁵Hohosohonta sekwo hwahoponjo anitu hwasyo sohwoe huyo'mango nihu'no wonyo sohwo Anituye tajo ango engo Jelusalem sopo uhwonifitnnefoho. Nuhwoningkuji yomo engo ikuji youwo youwo lifitnnefoho. Olo hilo so'no hohonta Ntaniyel hwe fihumo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohwo limentisofoho. A'amu olo hungkuno loso atofolo loso sohwo huno ito'no wosyafisyono. ¹⁶Ose uhwoningkuji youwo likuji a'amu hwaho Jutiya sopo humunyoso hofiko hwofiki'nyopono hiyaso komo'nosifitnnefoho. ¹⁷Hwe fihwo antifepo humaso sohwo kako hwahopo piwelikofaohwosi kakoe ho'yango ango mta'ni moswomanehoho. ¹⁸A'amu syoho'mo lohofontoso sohwo kakoe angopo nta'ni ife womamo lososo momawenefoho. O'o, le'mo'nohini lohofonefoho. ¹⁹Oso sikuno somo moya'mi simeho'njo sofanji mehomi we'e amno unyo sofantne'no ngko hitoho ntokwoho. Hwapingoso oso sikuno homo somo olo hwaho lopo tango mikunimposo i'mofapihwosi Anituye simeho tohinoso oso hwe moya'mi somo u'manefoho. ²⁰Olo sikuno hiyaso le'mofone'ne wojoso sikuno meeofoso so'nji i'mofaposo'manji sekwo le'mofoso pipilo. Sikuno iyoho humayo so'nji i'mofaposo'manji le'mofoso pipilo. Oso'no sekwo Mpohumo jomo ulikuno. Sikuno meeofosomo iyoho humayo somo imo'ningkuhwoloho. Oso'no Mpohumo jomo ulikuno. ²¹Oso sikuno somo tango mikunimposo wo'nnyofoho. Hwaho songo imo'nimentiso sohonta mjimo'nimiwento olohonta tango oso pa'nyoso mmo'nyofoho. Hwangku tango apa'nohinoso ose'ne'maho. ²²Oso sikuno tohino mayo somo Anitu kako tifo mmokiyo'manji a'amu hopi'nono poyo nto imo'nifijo'nesohilo. I, oso'no Anitu kakoe a'amu uhwosopomentiso somne'no huno syafisyihwosi sikuno oso tohino mayo so'no tifo imokonefoho.

²³Hohosohonta hwe fihwo ole noselonefoho. Uhwonimno. Kilais olopo humaho. Ou, Kilais oso nompohumaho. Ose selikujo'no sekwo hofikoe hungkunomo tifi iningkayo'eno. ²⁴Osohonta a'amu fihwa ngko Kilais hwo'nyoho loso sohwani a'amu Anituye hungkuno hwasyo

lutihwayo sohwanji i'mofapikui yo'mayo wonyoangkafoso yamofa sekumo esetihwafitnnefoho. A'amu Anituye hungkunomo miningkayo'njo hopi'nonohinoso oso hisofe hungkunomo iningkafitnnefoho. I, Anituye a'amu neso hungkuno hwasyomo uningkwantifitkeno likui yo'mayo wonyoangkafoso yamofa esetihwafitnnefoho. ²⁵Olo yo'mayo hilo so'no nto selohofoho. Oso'no yo'mayo uhwonifijo so'no huno ito'no seyonefoho.

²⁶Oseso hofiko sekumo ole selifitnnefoho. Uhwonimno. Kilais kako a'amu ane nampo humaso lohunonoho. Ose selikui'neso sekwo muhwonafitnnefoho. Ou, hofiko ole selifitnnefoho. Uhwonimno. Kilais kako olo ango lomo humaho. Ose selikui'neso oso hungkuno somo sekwo iningkakutoho. ²⁷Ema'mingo mofehi'nyo sapiso mo'mta'ni yonteso mofehi'nyo ningku'ningkiso so'mo posomjiyohosawowo'ningkiso hopaso A'amufe Hwomu sohwo oso pa'nyo noponefoho.

²⁸Ose ulonto pahnnimo hungkuno ulimento, A'amu poyo pe'nyo sohwoe pijafu wo'nnyo sopo yihufu aji'mango oso hopo sopo nopikui uhu'mokufitnnefoho.

Hwangku A'amufe Hwomu sohwo noponefoho.

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹Oso tango hiso moi'wo imo'ningkuhwoso'no mofehi'nyo ni'no komo'no sikwo'mno imo'ningkuhwoso'no hamno majo'njo ihwosi hntokwaliyo notihwo'meeofonefoho. Yo'mayo ahwomomjo hntokwaliyo yomo yomo yahoningkuhwosi uhwonifitnnefoho. ³⁰A'amufe Hwomu sohwo pone so'no ahwomomo yamofa i'mofapihwoso'no a'amu hwahoponjo humalofoso nuhwoningkuji humotaha lifitnnefoho. Osohonta uhwonifijoso A'amufe Hwomu sohwo kako himopo kakoe yokumpohn'nyo engo'nji pomponaho engo'nji pontaningkuhwosi uhwonifitnnefoho. ³¹Hohosohonta kounoho yoka engo ho'ningkuhwosi Anitu kakoe a'amu ahwomomjo somo uhwajihwosi ango'meemjo a'amu uhwosopo'mentiso somo nuhu'mokonefoho. Hwaho ae efohoto'nawojo'meemjo mihwofojonefoho.

Iyoswo uyonimofa somo uhwoninkui huno ole

waseyono jefa iyo'nefoho.

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³²Sekwo iyo mijisiyo somo uhwonimno. Uyoniwofoso uhwoninkui jefa uyimonte'nefoho wolantifeho. ³³Oso pa'nyo yo'mayo so'no seloheso uhwoninkui huno ole waseyono. Kakoe sikuno nto i'mofapohoho. Kako hoku'yopo lohokwoho. Huno ose waseyono. ³⁴Hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Hwe moya'mi olo hwaho lopo ne'no nohumentaningkuji yo'mayo hiso imo'nefoho. ³⁵Olo ahwomo'nji hwaho'nji moi'wo imo'noso sohonta nje hungkunoso moi'wo mmo'nyo'njo. Ne'no nowentihwonefoho.

Hwe fihwo oso mofehi'nyo so'nji sikuno so'nji huno muyofoho.

(Mak 13:32-37; Luk 17:30, 34-36)

³⁶Oso sikuno somne'no nakwo huno monayofoho. A'amu ahwomomjo sohwanji ngko'nji huno monayofoho. O'o, Mpohwo Anitu kako'nohini huno uyalofoho. ³⁷Oso a'amu hohonta Niwa'nji humamotofoso kako yofayokinomo humentiso sohonta yo'mayo yahino imotofo pa'ningoso sekwo yontaningkuji A'amufe Hwomu sohwo noponefoho. ³⁸Hohonta mijo a'amu somo muhulo'mentiso sohonta hofiko wopayo'nji mijo'nji nifitneso ape mapitneso mjimiwentaningkofi Niwa kako yofayokinomo humentisofoho. ³⁹A'amu hiso yo'mayo so'no huno mosyafisiyo'njo yontifi nohumentaningkofi mijo muhulofahoningki pe'nimentohofoho. Oso pa'nyoso a'amu huno mosyafisiyo'njo yontaningkuji A'amufe Hwomu komo'no noponefoho. ⁴⁰Oso hohosohonta hwe hufa'u syohopo lohofontaningkohosisi Anitu anga'nohinohumo nutimahwosi nom'nehumo nuliko'manefoho. ⁴¹A'mu hufa'u fa'u wopayo sihu kolofontaningkohosisi Anitu nom'nimo utimahwosi nom'nisi wohumamontonoho. ⁴²Oso'no sekwo ito'no fohontohumantokuno. Oso sikuno sekwoe Hwe Engo sohune'no ito'no fohontohumantokuno. Oso sikuno sekwoe Hwe Engo sohwo pone so'no sekwo huno maseyofoho. ⁴³Sekwo olo so'no huno fisyafihupmno. Hwe fihwo kakoe angomo humahwosi a'amu nom'neso kakoe ho'yango hufo iyo'ne'entifi sikuno somne'no huno uyihwoso'no kako timo wohontohumantonoho. Nohontohumentaningkuhwosi a'amu kakoe angomo maswonehoho. ⁴⁴Oso'no sekwo soku sikuno engolopohamo ito'no fesyohumantokuno. Ngko A'amufe Hwomu sohwo'ni sikuno sekwo huno mosyofisyomokosyohumentaningkujo somo wopmonnoho.

Syoho ulohofiyo wopingo sohwo'nji wonyo sohwo'njiye

pahnnimo hungkunofoho.

(Luk 12:42-46)

⁴⁵Syoho ulohofiyo huno wopingo'jo sohwo tihwolo. Olenoho. Oso hwe huhwo sohomo kakoe hwe engo sohwo ulonteso, Kiko nje a'amu syoho ntohofiyo somo uhwontohumaho. Ose lonto uhwosopeehoningki kako a'amu somo mokosyohumanto wopayo uyimojo hweho. ⁴⁶Tifi sohonta syoho ulohofiyo wopingo sohwoe hwe engo asomo poso sohonta kako syoho wopingo mokosyohumentaningkuhwosi uhwoningkuhwosi oso syoho ulohofiyo sohwo simeho wopingo umo'nimontonoho. ⁴⁷Ngko hungkuno nehopi waselimonne'no yohono. Oso hwe engo huhwo sohwo kako kakoe yo'mayo hopi'nonohinoso olo syoho ulohofiyo huhwo sohomo enjwa'mo woho'nahumantonoho. ⁴⁸I oso'no, oso syoho ulohofiyo huhwo sohwo kakoe huno ole wosyafihu'montonoho. Nje hwe engo sohwo kako asomo komo'no maponehoho. ⁴⁹Ose

syafisyahoningkuhwosi kakoe syoho ulohofiyo sohumo uhwontohumayo ikujoho fonjihwosi a'amu mijo yokumpohn'nyo nontifi nonilohofiwon'ningkohofoso'nji wopayo'nji mijo'nji wanimontonoho. ⁵⁰Oso syoho ulohofiyo sohwo ose yoso'manji kakoe hwe engo sohwo sikuno fihumo syoho ulohofiyo sohwo kako huno mosyofisiyo'njo yo'mayo ito'no mesyohontohumentaningkuhwosi asomo wapmmontonoho. ⁵¹Poso sohonta syoho ulohofiyo huhwo sohumo tohino mikunimposo uyihwosi a'amu hwasyo hungkuno'njo so'nji uhumajoso sopo hofiko hulinkwajingo ifaloho'ningkuji humotaha engo lifitnnefoho.

Moya'mi aho hopi'nohino sofamne'no pahnnimo hungkunofoho.

25 ¹Jisas kako a'amu somo ole ulimento, Hohosohonta Anitu a'amumo mokosyohumayo so'no olo pa'nyofoho. Hwe fihwo kako ape woma'mo lonto pmentisofoho. Moya'mi aho hopi'nonohino sofa wopayo engo nyo'ne'entifi hofikoe sikiloho nomantifi hwe sohumo ufohonitimano lontifi umentohofofoho. ²Oso moya'mi aho hopi'nonohino hofo sofa aho fehohnjo huno anefafoho. Aho fehohnjo huno'njofafoho. ³Oso moya'mi huno'maso sofa hofiko sikiloho'nohino motawentifi mijo'nji momotawomentohofofoho. ⁴Moya'mi huno'njo sofa hofiko sikiloho motawentifi mijo nom'ne so'nji motawomentohofofoho. ⁵Oso hwe ape mayo'ne sohwo komo'no mape'njo yahoningki saho fesyawo'mentohofofoho.

⁶Saho fesyowentankingofi kuntoliyo sopo joho ole ho'nimento, Hwe ape mayo sohwo nto pohoho. Sekwo toho'nji ufohonitimamno. ⁷Ose ho'ningkahoningki moya'mi hopi'nonohino sofa nolikafontifi hofikoe sikiloho ito'no esyohumentohofofoho. ⁸Moya'mi huno'maso sofa moya'mi huno'njo sofamo ulimentohofi, Sekwo sikiloho mijo hmnonejapmno. Nakwoe sikiloho simpe'nalofoho. ⁹Ose ulahoningkofi moya'mi huno'njo sofa ole ulimentohofi, Nakwoe sikiloho'nji sekwo'nji mijo hopo'maho. O'o sekwo nowekuji ho'yango ango mta'ni sekwo'ne mijo mpopmno. ¹⁰Ose ulahoningkofi moya'mi huno'maso sofa mijo mpe'no wentankingofi oso hwe ape mayo sohwo nopahoningki moya'mi ito'no humesyohumentohofofofofanji angomo wopayo engo wonano lontifi swontifi hoku'yo nihu'nahone pijwahumentisofoho.

¹¹Hwangku sohonta moya'mi nom'ne sofa i'mofapontifi ulimentohofi, Hwe Engofo, hano fonehwosampofo. ¹²Ose ulahoningkofi hwe ape mayo sohwo ulimento, Ngko sekune'no huno maniyohoyohoho. Ose ulimentisofoho. ¹³Jisas ose ulonto ulimento, Sekwo ito'no fohontohumamno. Sekwo oso sikuno somne'no huno maseyohoyohoho.

Syoho ulohofiyo sohwa hamniyoho mokosyohumayo'ne pahnnimo hungkunofoho.

(Luk 19:11-27)

¹⁴Anitu a'amumo mokosyohumayo sohonta olo pa'nyofoho. Hwe fihwo hano emayo'ne kakoe ango uliko'ma'mo lonto kakoe syoho ulohofiyo

somo kakoe ho'yango yo'mayoso mokosyohumayo'ne umentisofoho. ¹⁵Hofikoe yahino so'no syafisyonto kakoe hamniyoho yano ulohmentisofoho. Nom'nehumo *faif tausen* (5,000) kina uyimentisofoho. Nom'ne sohomo *tu tausen* (2,000) kina uyimentisofoho. Nom'nehumo *wan tausen* (1,000) kina uyimentisofoho. Ose uyonto umentisofoho. ¹⁶Oso syoho ulohofiyo *faif tausen* (5,000) kina ma'mentiso sohwo komo'no nowento oso hamniyoho so'nji syoho engo yonto *faif tausen* (5,000) kina nom'ne ma'mentisofoho. ¹⁷Syoho ulohofiyo nom'ne *tu tausen* (2,000) kina ma'mentiso sohwo kakoe hamniyoho nomanto oso'nji syoho engo yonto nom'ne *tu tausen* (2,000) kina ma'mentisofoho. ¹⁸I, oso'no oso hwe *wan tausen* (1,000) kina ma'mentiso sohwo kako hamniyoho nomanto pi'nimomo ijopijijasyonto kakoe hwe engo sohwoe hamniyoho hwahomo hiyaso ho'nahumentisofoho.

¹⁹Sikuno pi'ningo engo memjaofahoningki oso syoho ulohofiyo sofe hwe engo sohwo asomo noponto oso hamniyoho umentiso so'no hungkuno ulimo lonto pmentisofoho. ²⁰Syoho ulohofiyo *faif tausen* (5,000) kina ma'mentiso sohwo nom'ne *faif tausen* (5,000) kina so'nji motaponto ulimento, Hwe engofo, oso *faif tausen* (5,000) kina ntapmmentohino so'nji ngko syoho engo yonji nom'ne *faif tausen* (5,000) kina ma'mentohefoho. Oso'no *ten tausen* (10,000) kina olopo weho. ²¹Ose ulahoningki hwe engo sohwo ulimento, Kiko nje syoho ntohofiyo wopingo hwosoho. Kiko syoho wopingo yonji syoho ito'nohini mokosyohumawo'ningkino hwosoho. Kiko olo syoho we'e lomo wopingo mokosyohumawo'ningkino so'no ngko nom'ne syoho engo mokosyohumayo'ne wokijapmmonnoho. Kiko ngko'nojopo nopohoji ngko'nji simonyo uyaho.

²²Ose ulahoningki syoho ulohofiyo *tu tausen* (2,000) kina ma'mentiso sohwo nom'ne *tu tausen* (2000) kina so'nji motaponto ulimento, Hwe engofo, oso *tu tausen* (2,000) kina ntapmmentohino so'nji ngko syoho engo yonji nom'ne *tu tausen* (2,000) kina ma'mentohefoho. Oso'no *foua tausen* (4,000) kina olopo weho. ²³Ose ulahoningki hwe engo sohwo ulimento, Kiko nje syoho ntohofiyo wopingo hwosoho. Kiko syoho wopingo yonji syoho ito'nohini mokosyohumawo'ningkino so'no ngko nom'ne syoho engo mokosyohumayo'ne wokijapmmonnoho. Kiko ngko'nojopo nopohoji ngko'nji simonyo uyaho.

²⁴Ose ulahoningki syoho ulohofiyo *wan tausen* (1,000) kina ma'mentiso sohwo noponto ulimento, Hwe engofo, ngko huno moi'wonoho. Kiko hwe yokumpohn'nyo hwosoho. Nom'ne sohwa syoho hulontife somta'ni wopayo mawo'ningkino hwosoho. Nom'ne sohwa ufongoe fisosomokaofontifeso kiko neso nomehu'meesyonji mawo'ningkino hwosoho. ²⁵Oso hiso'no huno nyahoningki iyoho nningkahoningki jije hamniyoho nomotawenji hwahomo hiyaso mokosyohumamentohefoho. Uhwonyo. Olo jije hiloso kakwosi maho.

²⁶Ose ulahoningki hwe engo sohwo ulimento, Kiko nje syoho ntohofiyo wonyo hwasoho. Kiko piso'mo'nyo'njo hwasoho. Ngko nom'ne sohwa syoho hulontife so'nji nom'ne sohwa fisosomokaofontife somta'ni mawo'ningkohe so'no huno nto kiyohoho eso nto ntohino. ²⁷I, oso'no nje hamniyohoso kako a'amu hamniyoho mokosyohumayo sohwafe angomo moho'nanisiyo'njo peho'no imentohinoto. Ho'nosyontentesi nopm'mo nje hamniyoho so'nji nom'ne we'e so'nji nomahm'mnesohilo. ²⁸Ose ulonto ulimento, Olo hwe lohwoe *wan tausen* (1,000) kina nomafikuji oso hwe *ten tausen* (10,000) kina mokosyohumasoso sohomo umasyimno. ²⁹Hwapingoso ole, a'amu yo'mayoso ito'no mokosyohumawo'ningkohoho somo ngko nom'ne pi'ningo engoso uyimonnoho. A'amu yo'mayoso ito'no momokosyohumayo'njo yontoso sohumta'ni oso yo'mayo we'e kako mokosyohumasoso ngko woma'monnoho. ³⁰Olo syoho ntohofiyo wonyo sohomo sikwo'mjoho hohnta'ni meho'naopmno. Osopo a'amu hulungkwajingo ifaloho'ningkuji humotaho engo lifitnnefoho.

A'amufe Hwomu sohwo a'amu hopi'nonohino somo yano ilofonefoho.

³¹A'amufe Hwomu sohwo yofe engo hwofilo'nnyo'njo sohwo kakoe a'amu ahwomomjo so'nji poso sohonta kako hwe engo sohwoe epohumayo wonyoangkafo sopo humanefoho. ³²Osopo nohumahwosi a'amu hopi'nonohinoso uhu'mokahoningkuji kako hwe yahu mokosyohumayo pa'nyo sohwo a'amu somo yano ilofonefoho. A'amu yahu *sipsip* pa'nyo somo kengopo uhwajihwosi a'amu yahu *meme* pa'nyo somo kengopo uhwajonefoho. ³³Yahu *sipsip* somo kakoe aho angahohnta'ni uhumajihwosi yahu *meme* somo kakoe aho hwonamonyo hohnta'ni uhumajonefoho. ³⁴Oso hohosohonta hwe yofe hwofilo'nnyo'njo sohwo a'amu aho angahohnta'ni humalofo somo ole ulonefoho. Nje Mphowo yo'mayo wopingo sejape so'no sehwasopo'mentiso soku, hohonta hwaho songo mti'mokumentiso sohonta olo ango yo'mayoso Mphowo sekumne'no yahumentisoso nopikuji mapmno. ³⁵Hwapingoso ngko mijoho nyahoningki wopayo ntapmmentohofofoho. Ngko mijo'no nimo'ningkahoningki mijo ntapmmentohofofoho. Ngko ango kengopo nta'ni pahoningko sekwo ngkimo sekwoe angomo ipenimotapontifi wopingo nimokosyohumamentohofofoho. ³⁶Ngko hwapife ane nohumentaningko sekwo yo'mayoso ntapmmentohofofoho. Ngko mnokino'nji nohumentaningko sekwo wopingo nimokosyohumamentohofofoho. Ngko impo'angomo nohumentaningko sekwo nohonapmmentohofofoho.

³⁷Ose ulahoningkuhwosi a'amu wopingoso ole ulifitnnefoho. Hwe Engofo, ntohontalo. Kiko wosopayo mijoho kiyahoningki nakwo wosopayo kijapmmentihwoneso, ntohontalo. Kiko mijo'no kumo'ningkahoningki nakwo mijo kijapmmentihwoneso. ³⁸Ntohontalo. Nakwo ango kengoponta'ango

hwosimo kohonontani nakwoe angomne'no ipekumotamentihwoneso, kiko hwapife yo'mayoso ane nohumentaningkini ntohonta kijapmmmentihwoneto. ³⁹Ntohontalo. Kiko mnokino'nji impo'angomo humentaningkinoso ntohonta kohonimentihwoneto. Ose ulohonifitnnefoho.

⁴⁰Hwe yofe engo'njo sohwo ulonefoho. Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Yo'mayoso nje a'amu yofe engo ane'njo somne'no uloho'mentohinoso ngkine'no imentohinofoho.

⁴¹Ose ulihwosi a'amu hwonamonyo hohnta'ningo somo ulonefoho. Sekwo wonyo soku, mpanimno. Anitu sekumne'no simano hintotohino umnalofoho. Sekwo ngkimo ntiko'mafikui oso toho ne'no sijalokunjoso Mphowo kako Seten'nji kakoe a'amu so'ntnne'no ho'nahumentiso somo fiwanimno. ⁴²Hwapingoso hohonta ngko mijoho niyahoningki wopayo montape'njo imentohofofoho. Mijo'no nimo'ningkahoningki mijo montape'njo imentohofofoho. ⁴³Ngko ango kengopo nta'ni pahoningko sekwo ngkimo ango mantape'njo imentohofofoho. Ngko hwapife manji'mofa ane nohumentaningko sekwo sekwoe yo'mayoso montapmmmentohofofoho. Mnokino'njo nohumentaningko impo'angomo nohumentaningko sekwo monohonayo'njo imentohofofoho.

⁴⁴Ose ulahoningkuhwosi ulifitnnefo, Hwe engofo, Ntohontalo. Kiko mijoho'nji mijo'tnno nokumo'ningkahoningki, kiko nom'ne angopo nta'ni ponji, kiko hwapife ane hwosi, mnokino'njo hwosi, kiko impo'angomo nohumentaningkini nakwo wopingo makilohofe'njo ntohonta imentihwoneto.

⁴⁵Ose ulahoningkahoningkuji ole ulonefoho. Ngko nehopi waselimonne'no yohono. Nje a'amu yofe engo ane'njo somne'no yo'mayoso mulohofe'njo imentohofoso ngkine'no mantohofe'njo imentohofofoho. ⁴⁶Ose ulahoningkuhwosi a'amu hiso nukui hofikoe wonyomne'no tohino engo ne'no nomapitnnefoho. I a'amu wopingoso hofiko ango wopingo sopo i'mofahokuji engolopohamo songo ne'no nohumantokutnnefoho.

**Hwe engo sohwa Jisasimo fonjosyane'entifi hungkuno nano
mtito'mentohofofoho.**

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Joun 11:45-53)

26 ¹Jisas oso hungkuno hopi'nono moi'wo ulonto kakoe inomokomoyo sohwaro ulimento, ²Sekwo huno moi'wonoho. Sikuno hufa'u memjaofihwoso'no Anitu Kako A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo^b i'mofaposo sohonta A'amufe Hwomu sohomo iyo hwojiyafiku'nnyo somo wofonjinto'ofosyantifeho. Ose ulimentisofoho.

^b **26:2** Oso sikuno simo'moso hwaho Ijip sopo a'amu ahwomo mta'angoso mehomi tisimaso somo poyo imokumentisofoho. Oseso a'amu Isilaeliso yahu *sipsip* honiyoso hofiko mitipitihwayo'nji hoku'moponjo iyo fijihofaki'nnyo'nji osomo uloho'mentohofofoho. A'amu ahwomo mta'angoso oso homo somo uhwononto uyakolo'mentisofoho. Oso sikuno somne'ne Anitu Kako A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo liwo'ningkuhwonefoho.

³Hohosohonta hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Isilael sohwafe hwe engo sohwanji hwe yofe hwofilo'nnyo tajo ango syoho'njo Kaiyofas oso hwoe ango somo uhu'mokumentohofofoho.

⁴Osoपो nuhu'mokontifi Jisasimo hiyaso'mo aho kehwasi wofonjosyano limentohofofoho. ⁵Ole hnnimentohofi, Olo hiloso Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo osomo wopayo engo nontaninkuji Jisasimo aho kehwaso'no nonahoningkuji a'amu hofiko nakumo ikujoho nafongkupitnnoho. Oso hiso'no Sikuno Engo homo somo nakwo Jisasimo aho mokanehwono. Ose hnnimentohofofoho.

A'musi Jisasiye mnokinopo hwone mijo akino'njoso usohumentisofoho.
(Mak 14:3-9; Joun 12:1-8)

⁶Jisas kako Saimouniye ango Mpetani osopo humamentisofoho. Saimoun huhwo sohwo a'apaho uyo wonyo'njo hweho. ⁷Osoपो Jisas nohumentaningki a'mu anga'nohinisi Jisasimo nu'manto kako sojo ahwonte hwone mijo akino wonyoangkafo'njo hamniyoho yokintahopo'njoso nomotaponto Jisas epohumayo sopo nohumentaningki kakoe mnokinopo mijoso usohumentisofoho. ⁸Ose yahoningki inomokomoyo sohwa nuhwonontifi simeho tohino umningkahoningki hnnimentohofi, Olo a'mu losi mijo siki peho'no sisoyoho. ⁹Oso mijo wonyoangkafoso a'amu nakumta'ni mpe nalohofontifijontentesi nakwo hamniyoho engo nomehwasi a'amu ho'yango umofonyo iwo'ningkohofoso somo uyihwaneshilo.

¹⁰Ose hningkahoningkofi Jisas hofikoe hungkunomo huno uyahoningki ulimento, Sekwo a'mu losimo simeho tango peho'no uyalokwofo. Kako ngkimo wopingo ntohokwoho. ¹¹A'amu umofonyo iwo'ningkohofoso sekwo'nji engolopohamo ne'no humawo'ningkohofofoho. I, oso'no ngko sekwo'nji humaleso sikuno moi'wo we'enepe umo'nimontonoho. Oso'no a'amu ngkimo wopingo ntohoho'ne sikuno pi'ningo mauyoho. ¹²Oso a'musi kako nje a'apahopo hwone mijo ehantohofisoso kako nakwoe yahino a'amufe pijafo ito'no yasyiwo'ningkuhwone hopaso ehantohokwoho. ¹³Hungkuno nehopi waselimo, Ango yawojo'meemo nje hungkuno wopingo a'amu somo ulifijo so'no olo a'mu losi ntohofiso so'nji ulifitnnefoho. Oso'no a'amu pi'ningo engo olo a'mu losimne'no syafihupitnnefoho.

**Jutas hwe engo sohwapo Jisasimne'no ulimne'ento
hungkuno ho'nahumentisofoho.**
(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴Jisasiye inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u sohwa anga'nohino sohwo kakoe yofe Jutas Isikaliyout. Oso hwe huhwo sohwo hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwapo nu'manto ¹⁵ulimento,

Ngko sekumo Jisas sejjapmme so'no sekwo peho wontopantifito. Ose ulohoningkahoningki ulimentohofi, Nakwo hamniyoho sojo *teti* (30) wokijopantanoho. Ose ulontifi hamniyoho uyimentohofofoho. ¹⁶Oso hohosohonta Jutas Jisasimo utihwamne'ento honingkano imofo'ne syofisyoma'mentisofoho.

**Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji Anitu A'amu Isilael somo
Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo osomne'no
wosopayo nimentohofofoho.**

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Joun 13:21-30)

¹⁷Sikuno Engo uhwonimotofoto simo'mjo somo a'amu Juta wopayo nom'ne kengo niwo'ningkohofoto so'no Jisasiye inomokomoyo sohwa kakimo nu'mantifi ulimentohofi, Anitu A'amu Isilael somo Uyakolo'mentiso somne'ne Syafisiyo Sikuno Engo osomne'no wopayo naneso nti'mo esyohumanehwono. ¹⁸Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, Sekwo antime engo somo nukuji hwe fihumo nu'mafikuji ulimno. Nakwoe hwe engo hungkuno mesyolonetihwawo'ningkiso sohwo ole nalohoho. Nje sikuno mofoneponoho. Ngko nje inomokomoyo sohwanji Sikuno Engo somne'no wosopayo jije angomo wonontane'no yihwono. ¹⁹Ose ulahoningki inomokomoyo sohwa Jisasiye hungkunomo iningkawentifi Sikuno Engo so'no wosopayo ito'no esyohumamentohofofoho.

²⁰Sikuno'nji Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji nohumantifi Jisas ulimento, ²¹Hungkuno nehopi waselimo. Hwe fihwo kako olo ango lomo sekwo'nji humaso sohwo kako mango sohwafe ahomo woho'nanihumonte hweho. Tokoyo'ofoto wantoho'mtonoho. ²²Ose ulahoningki inomokomoyo sohwafe simeho tango uyahoningki a'amu anga'no anga'nohino sohwa Jisasimo ulimentohofi, Hwe Engofo, ngkolaho. ²³Ose ulohoningkahoningkofi Jisas ulimento, Hwe fihwo ngko'nji wopayo noswanomo yomaso sohwo kako ngkine'no a'amumo tokoyo'ofoto uyimte hweho. ²⁴A'amu Anituye hungkuno lutihwamotofoto sohwa iyoswomo mti'mokumentohofoto pa'nyoso A'amufe Hwomu sohwo poyo umo'nimontonoho. I oso'no oso hwe ngkine'no nje mango sohwo tokoyo'ofoto ntohofone sohune'no hitoho ntokwoho. Tohino engoso nomane hweho. Kona'wohi aswo momaso'njo yontentesi wopingo'nesohilo. ²⁵Ose ulahoningki Jutas oso hwe Jisasimo tokoyo'ofoto imentiso sohwo Jisasimo ulimento, Hwe Engofo, ngkolaho. Ose ulohoningkahoningki ulimento, Kiko nto lohino. Ose ulimentisofoho.

**Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji wopayo'nji
mijo'nji ae'uyo nimentohofofoho.**

(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20; 1 Koulin 11:23-25)

²⁶Hofiko wopayo nontaningkofi Jisas wopayo nomanto Anitumo isamayoka ulonto kutikujoto lohofonto inomokomoyo sohwo uyonto

ulimento, Oloso nje a'apahofoho. Sekwo nomafikuji hmnimno. ²⁷Ose ulonto kako noswanyo ipisayo mijo'nji nomanto Anitumo isamoyoka ulonto hofikimo uyonto ulimento, Olo mijo loso sekwo hopi'nonohino sohwasu hmaopmno. ²⁸Olo nje honiyo loso a'amu pi'ningo sofe wonyo wae yasemofo'ne usohumahono. Honiyo loso Anitu'nji sekwo'nji makotiku'nyo'ne usihumahono. Nje honiyo losomo Anitu uhwonngkuhwosi sekwo Anitu'nji makotiku'nyoso ne imo'nyo'nefoho. ²⁹Hungkuno waselimo. Nom'ne sikuno somo olo ipisayo mijo apa'no manimnehono. Manyo'njo nohumentani'mo sikuno memjaofihwoso'no ngko sekwo'nji nje Mpohwoe ango a'amumo mokosyohumayo sopo mijo songo nonanefoho.

³⁰Ose ulahoningki hofiko ta anga'no lontifi noswapontifi hwofiki'nyo Oulifine'no kotasimentohofoho.

Jisas kako Pita Jisasimne'no hwasyo hungkuno a'amu somo ulone so'no ulimentisofoho.

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Joun 13:36-38)

³¹Jisas ulimento, Olo sikwo'miyo lomo sekwo ngkimo nihwajikuji hiyaso wahumpeentifeho. Anituye hungkuno mti'mokumentohofi sohwa ole mti'mokumentohofi, A'amu yahu mokosyohumayo sohomo fonjasyikujo'no yahu sohwa hiyaso wahumpeentifeho. ³²I, oso'no songo likahm'mo Ngkaliline'no simo'mo sepo'mnefoho. ³³Ose ulahoningki Pita ulimento, Nom'ne sohwa hofiko ko kuhwoti'mopijoso ngko makuhwoti'mo'mnehono. ³⁴Ose ulahoningki Jisas ulimento, Ngko hungkuno nehopi wakilimonne'no yohono. Olo sikwo'miyo lomo yihufo tosika yoka malontaningkuhwoso sohonta kiko ngkine'no hwasyo hungkuno hufa'u sihune ole ulimonnoho. Ngko Jisasimne'no huno maniyohoyohoho. Ose ulohojo'no yihufo sohwo yoka walimontonoho. ³⁵Ose ulahoningki Pita ulimento, Ngko kikimne'no huno maniyohoyohoho eso mulimnehono. O'o, ngko kiko'nji ko fonjanisiyo'manji oso hungkunoso mulimnehono. Ose ulahoningki inomokomoyo hopi'nonohino sohwa oso hopa ulimentohofoho.

Jisas Ngketisemani sopo humanto Mpohune'no jomo ulimentisofoho.

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶Jisas kakoe inomokomoyo sohwanji Ngketisemani iyo uyo syoho sopo umentohofoho. Osopo nohumanto kakoe inomokomoyo sohwaso ulimento, Sekwo olopo foyohumamno. Ngko oso nompono u'mo Mpohumo jomo ulimo. ³⁷Ose ulonto kako Pita'nji Sepetiye hwomu sohwa'u'nji utimanto umentohofoho. Nowentifi Jisas simeho tango mikunimposo umentisofoho. ³⁸Oso'no ulimento, Nje simeho tango mikunimposo'njo hwo'nyoho. Tango hiloso poyo wanimokumtolikeno.

Ngko'njopo fesyohumafikuji ngkimo nohontohumamno. ³⁹Ose ulonto we'enehwo nowento simano hwaho hohnta'ni ipitofawento Anitumo ulimento, U, nje Mpohwo, olo tohino loso noni'mahwosi woniyakolofono. I oso hiso'no nje hunomo nningkahutoho. O'o, jije hunomnohino hmningkayo.

⁴⁰Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwafepono umentisofoho. Kako nu'manto uhwonimentisoso kakoe inomokomoyo sohwa saho nofesyowentaningkofi uhwononto Pitamo ulimento, Kiko ngkimo monohontohumayo peho'neto. ⁴¹Sekwo ngkine'no nohontohumafikuji Mpohumo jomo ulimno. Seten sekumo yamofa selohofonoho. Sekwo wopingo'nohino uyano ko lifijoso sekwoe yokumpohn'nyo hopo'maho.

⁴²Ose ulonto Jisas apa'no we'enehwo nowento ulimento, Nje Mpohwo, olo tohino loso ngkimo manimnonehoho nningkohoho. I, oso'no nje hunomo miningkomnehono. O'o, jije hunomnohino uningkapmmonoho.

⁴³Ose ulonto asomo ponto uhwonimentisoso inomokomoyo sohwa timo saho uningkahoningki saho fesyowentaningkofi uhwonimentisofoho.

⁴⁴Ose uhwononto apa'no nuliko'manto Mpohumo jomo simo'mjo ulimentiso hopaso apa'no nowento ulimentisofoho. ⁴⁵Ose ulonto kakoe inomokomoyo sohwanjo sopo noponto ulimento, Sekwo saho ne'no lofesyawotofa. Upa'nimno. Nje sikuno nto i'mofapmmaho. A'amufe Hwomu sohumne'no a'amu wonyo sohwa tokoyo'ofa nto imasofoho.

⁴⁶Sekwo filikapmno. Wohwano. Uhwonimno. Oso hwe ngkine'no tokoyo'ofa nto maso sohwa nto pohoho.

Jutas Jisasimo a'amu wonyo sohwa uyimentisofoho.

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Joun 18:3-12)

⁴⁷Jisas oso hungkuno ulontaningki Jutas Jisasiye inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u sohwa i'mofapmmentisofoho. A'amu yofa engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Isilael hwe engo sohwanji a'amu pi'ningo engo itokuso'njo hosimno'njo sohwa lutihwahoningkofi Jutas kako Jisasiyepono ipemotamentisofoho. ⁴⁸Jutas oso a'amu sohwa yafo itihwayo'ne ole ulimento, Hwe sohmo nu'mahm'mo hinjoho hu'nimeso oso hwe huhwo sohwa Jisasiyoho. Osohmo sekwo aho fikopmno. Ose nto ulimentisofoho. ⁴⁹Oso'no Jutas Jisasimo komo'no nu'manto ulimento, Nje Hwe Engofo. Ose ulonto hinjoho hu'nimentisofoho. ⁵⁰Ose yahoningki Jisas ulimento, Kiko umonji pohino sohwa komo'no fiyo. Ose ulahoningki hofiko Jisasimo u'mantifi aho yokumpohn'nyo ko'mentohofoho.

⁵¹Hwe fihwo Jisasi'nji humamentiso sohwa kakoe hwakuhwajo nomanto hwe yofa engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa syoho ulohofiyo sohmo haloho loku'mentisofoho. ⁵²Ose yahoningki Jisas ulimento, Jije hwakuhwajo asomo foho'nasyo. A'amu fihwo kako hwakuhwajo'nji

nom'ne soh wamo lofososo oso hwe huhwo sohomo hwakuhwajo'nji wolofosyantifeho. ⁵³Kiko huno makiyoho liyohoho. Ngko nje Mpohumo jomo uli'me'no kako ahwomomjo a'amu pi'ningo engo nifo'mayo'ne nihwajihwonesohilo. ⁵⁴I oso hiso'no ngko ose i'me'no a'amu Anituye hungkuno nje poyo imo'nyo so'no mti'mokumentohoho oso hungkunosono ne pipi imo'ningkuhwonesohilo. O'o, nje poyo imo'nyoso oso pa'nyo umo'nimontonoho. Ose ulimentisofoho.

⁵⁵Oso hohosohonta Jisas a'amu itokuso'njo somo ulimento, Sekwo a'amu hufo iwo'ningkiso sohune'no aho wokano lontifi hwakuhwajo'nji itokuso'nji lomotopalokwofo. Sikuno engolopohamo ngko Anituye tajo ango engo somo humanji a'amu somo Anituye hungkuno lutihwahoningko sekwo ngkimo osopo manikoso'njo iwo'ningkohofihwasoho. ⁵⁶I oso'no a'amumo Anitu hungkuno uyahoningki lutihwamotofo soh wafe hungkuno ne imo'nyo'ne so'no yo'mayo imo'ningkohoho. Ose ulahoningki inomokomoyo sohwa Jisasimo uliko'mantifi hiyaso humpo'mentohofohoho.

A'amu 'kaunisol' syoho'njo soh wafe pone'no nowentifi Jisasimne'no hungkuno limentohofohoho.

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Joun 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Oso a'amu sohwa Jisasimo aho kentifi hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo Kaiyofas oso hwoe angomne'no kemotamentohofohoho. A'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji a'amu Isilaelife hwe engo sohwanji osopo uhu'mokumentohofohoho. ⁵⁸Pita Jisasimo ko iningkawomentisoso kakimo mufantohi'nyofohoho. O'o, kako po'mtopo'mtisyo humuloho'miwesofohoho. Kako Kaiyofasiye tojo somo noswonto a'amu uhwontohumayo sohwanjo sopo yo'mayo imo'nyo so'no uhwontohumamo lonto humamentisofohoho.

⁵⁹A'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu *kaunisol* syoho'njo sohwanji hofiko a'amu Jisasimne'no hwasyo hungkuno ujiso'ne Jisasimo fonjosyane'entifi wotipemantifi imentohofohoho. ⁶⁰A'amu pi'ningo hwasyo hungkuno'njo sohwa ko i'mofopahoningkofi nofonjosyane'entifi hungkunosono wonyopi tipmentohofohoho. Hwangku ae'uyo sohwa'u i'mofaponji ⁶¹ulimentisiyo, Olo hwe lohwo ole limaso hweho. Anituye ango engoso ngko wae yahm'mo songo molimeso sikuno hufa'u sihune memjaofihwoso'no ango moi'wo umo'nimontonoho. Ose limaso hweho.

⁶²Ose ulahoningki hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwo nolikofalohofonto Jisasimo ulimento, Kiko hungkuno asomo mujo'njo peho'no yalokuno. Pipilo. Olo hungkuno kikimo kilalokusiyo losofo. ⁶³Ose ulahoningki Jisas mampi'nyo humentaningki hwe yofe engo'njo sohwo ulimento, Anitu songo ne'no humayo sohwo jije hungkuno kupo'nalofohoho. Kiko hungkuno nehopi'nohini fonaso. Kiko Kilais, Anitu kuhwosopo'mentiso Anituye Hwomu Ne hwasilaho.

⁶⁴Ose ulohoningkahoningki Jisas ulimento, Kiko nehopi ntohino. I wakilimonne'no yohono. Hwangku sohonta sekwo A'amufe Hwomu sohwo Anitu Yo'mayo Yokumpohn'nyo Hwapingo sohwoe aho anga sohohnta'ni humentaningkuhwosi uhwonifitnnefoho. Kako himo ahwomo mta'ango sopo nohumahwosi pihwoso'no uhwonifitnnefoho.

⁶⁵Jisas ose ulahoningki oso hwe tajo anga syoho'njo sohwo simano hintotohino umnimentiso so'no kakoe manji'mofo we'ene sisimpento ulimento, Kako Anitune'no sitofo ulohoho. Nakwo nom'ne a'amu Jisasimne'no hungkuno jo'neso johu peho'no ulanehwono. O'o, sekwo kakoe hungkuno somo nto upa'ningkohoho. ⁶⁶Sekwo huno pipi seyohoho. Ose ulohoningkahoningki ulimentohofi, Kako wonyo imaso hweho. Kako poyo umo'nono.

⁶⁷Ose ulontifi Jisasiye simo'mangopo me mijo uyati'mofontifi fongku'mentohofofoho. A'amu fehohnjo nufonjontifi ⁶⁸Ulimentohofi, Kiko Kilais sohwo Anitu hungkuno kijopahoningki liwo'ningkino hwosi, tihwo kufonjohoho. Noho fonaso. Sitofo ose ulimentohofofoho.

**Pita Jisasimne'no hwasyo hungkuno, Ngko huno
maniyohoyohoho ulimentisofoho.**

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Joun 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Pita angkuhwafo ponjo tojo somo nohumentaningki hwe yofe engo'njo sohwoe syoho ulohofiyosi nu'manto ulimento, Kiko huhwosi Jisas hwaho Ngkalili mta'ango sohwo'nji humawo'ningkino hwosoho. ⁷⁰Ose ulahoningki a'amu hopi'nono nuhwoningkahoningkofi Pita ulimento, Awonoho. Olo hungkuno ntohino loso'no ngko huno maniyohoyohoho. ⁷¹Ose ulonto kako noswonto kontolompo'ango somo nohumentaningki nom'ne a'mu syoho ulohofiyosi Pitamo uhwononto hwe sohwo ulimento, Olo hwe lohwo Jisas anga Nasaletnnta'ango sohwo'nji humawo'ningkiso hweho. ⁷²Ose ulahoningki Pita apa'no yofe hiyaso yonto ulimento, Nehopi yokintahopono lohono. Ngko oso hwe sohomo huno maniyohoyohoho. Ose ulimentisofoho. ⁷³We'enepi a'amu fehohnjo likofohumamentohofu osohwa Pitamo nu'mantifi ulimentohofi, Nehopi kilihwono. Kiko hofiko'njo mta'ango hwosoho. Jije mampahoso Ngkalilinta'ango pa'ningo ho'ningkohoho. ⁷⁴Ose ulahoningkofi Pita hungkuno yokumpohn'nyo ulimento, Ngko hwasyo hungkuno seli'meso Anitu tohino wontapono. Oso hwe sohomo ngko huno maniyohoyohoho. Nihuh'no nehopi lohono. Ose ulimentisoso tosika yoka limentisofoho. ⁷⁵Yoka lahoningki nupa'nonto Pita hungkuno Jisas ulimentiso so'no huno syafihu'mentisofoho. Hungkuno ole ulimento, Yihufu tosika yoka molontaningkuhwoso sohonta kiko ngkine'no mango hufa'u sihune ole walimonnoho. Ngko Jisasimne'no huno maniyohoyohoho. Ose ulohoho'no yihufu sohwo yoka walimontonoho. Pita kako huno ose syafisyonto mempono swonto kakoe yahino wonyo so'no simeho tango mikunimposo uyahoningki humotaho engo ne'no limentisofoho.

A'amu Pailotiyepono Jisasimo ipemotawomentohofofoho.

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Joun 18:28-32)

27 ¹Imingo ne so'nji a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Juta sofe hwe engo sohwanji Jisasimo fonjosyane'entifi hungkuno limentohofofoho. ²Jisasimo aho kentifi ahwomo nano kilofontifi hwe engo hwaho mokosyohumayo Pailot oso hwoepono ipemotawomentohofofoho.

Jutas poyo pe'nimentisofoho.

(Apousel sohwife Syoho 1:18-19)

³Jutas kako Jisasimo tokoyo'ofolo uloho'mentiso sohwo uhwonimentisoso hofiko Jisasimo tohino uyantifi yahoningkofi uhwononto kako simeho tango uyahoningki huno ole syafihu'mento, Wonyo imalefoho. Ngko oso hamniyoho sojo *teti* (30) ma'maleso asomo uyimo. Ose ulonto kako a'amu tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Juta sofe hwe engo sohwanjimo uyonto ⁴ulimento, Ngko wonyo imalefoho. Ngko hwe wonyo ane sohomo setihwamale sohwo wape'nimontonoho. Ose ulahoningki ulimentohofi, Nakwoe'maho. Jije'nohinofoho. ⁵Ose ulahoningkofi Jutas oso hamniyohoso Anituye ango engo somo noswoho'nofawento nowento nano hmentisofoho.

⁶Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwa hamniyoho hiso nomantifi hnnimentohofi, Olo hamniyoho hiloso a'amumo fonjasio'ne mpe'nefoho. Nakwo olo hamniyoho lo'nji tajo angomjo hamniyoho nem'no ho'nasiyoso wopingo'maho. ⁷Ose lontifi hungkuno nom'ne ole kotiku'mentohofi, Nakwo a'amu hwontoho mti'mokuwo'ningkohoho sohwa mta'ni olo hamniyoho loso'nji hwaho mpe uyano. Hwaho hiloso a'amu kengo mta'ni nopikuji poyo pe'ningkujo'no pijafo ho'nasiyo'nefoho. Ose kotijwontifi imentohofofoho. ⁸Oso'no hwaho hopo sopo hwaho honiyo lifawojoponoho liwo'ningkohofofoho. Oso yofe hiso olohonta weho. ⁹Oso hohosohonta hwe Jelemaiya sohomo Anitu hungkuno uyahoningki lutihwamojo sohwoe hungkuno ne imo'nimentisofoho. Hungkuno ole,

A'amu Isilaeliso oso hamniyohoso kakine'no mpe uyano lontifi imentohofofoho oso hamniyoho hiso nomantifi

¹⁰a'amu hwontoho mti'mokuwo'ningkiso sohwoe hwaho mpe imentohofofoho.

Oso hwe engo nimentiso pa'nyofoho.

Oso hungkunoso hohonta Jelemaiya ose limentisofoho.

Pailot Jisasimo hungkuno ulohonimentisofoho.

(Mak 10:2-5; Luk 23:2-5; Joun 18:29-38)

¹¹Hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwo'njo sopo Jisas loho'mentisofoho. Oso hwe engo huhwo sohwo Jisasimo ulohonimento, Kiko a'amu Jutafe Hwe Engo sohwo silaho. Ose ulahoningki Jisas

ulimento, Hungkuno hiso kiko nehopi lohino. ¹²Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji Juta sohwafe hwe engo sohwanji hofiko Jisasimne'no hungkuno ulahoningkofi Jisas hungkuno asomo mujo'njo imentisofoho. ¹³Oseso Pailot Jisasimo ulimento, Oso hungkuno kikine'no ntohofoso kiko mupa'nyotaho. ¹⁴Ose ulohoningkahoningki Jisas hungkuno mujo'njo yahoningki Pailot yomo yonto huno pi'ningo engo syafihu'mentisofoho.

Pailot Jisasimne'no iyomo fonjinto'ofahumno ulimentisofoho.

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Joun 18:39-19:16)

¹⁵Oso Sikuno Engo wopayo iloho yanimotofo sikuno somo soswo huhwo huhwi hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwo kako hwe impo'angomjo fihumo isihutofihwajimojo hweho. A'amu sohwa oso hwe impo'angomjo sohune'no yofe hwe engo sohomo uliwo'ningkahoningkofi oso hwe huhwo sohomo isihutofihwajimojo hweho. ¹⁶Oso hohosohonta hwe wonyo Mpolapas kako impo'angomo humohumantisofoho. ¹⁷Hwe moya'mi nuhu'mokahoningkofi Pailot ulimento, Ngko sekuyepono tihumo isihutofihwajimnehono. Ngko Mpolapas isihutofihwajimnehono. Ngko Jisas a'amu Kilaisiyoho uliwo'ningkohoho sohomo isihutofihwajimnehono. Ose ulohonimentisofoho. ¹⁸Pailot olo so'no huno moi'wonoho. A'amu pi'ningo engoso Jisasimo iningkamotofo so'no a'amu Juta sofe hwe engo sohwa simano hintotohino umnimentisofoho. Oso'no kakiyepono hungkuno hiso ipemotapmmentohofoho.

¹⁹Pailot kako hungkuno jo'ne ango sopo humentaningi kakoe ape hungkuno ole lihwatimento, Kiko oso hwe wopingo sohomo kiko wonyo ulohofohotoho. Ngko sikwo'miyomo oso hwe sohune'no wojo uhwoningkoheso ngko simeho tango nisofoho. Ose lihwatimentisofoho.

²⁰Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji Juta sofe hwe yofe engo'njo sohwanji hofiko hwe moya'mi somo ulimentohofi, Sekwo Mpolapasimne'no jomo ulimno. Jisas kako poyo umonono. Ose humulohofoho. ²¹Hwe yofe engo'njo sohwo a'amu somo ulohonimento, Olo hwe lohwa'u osopo humasiyo loso tihumo usihuto'mnehono. Ose ulahoningki hofiko ulimentohofi, Mpolapasimo usihutofo. ²²Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Ngko Jisas a'amu Kilais hwasoho uliwo'ningkohoho sohomo pipi imnehono. Ose ulahoningki a'amuso ulimentohofi, Iyopo fonjinto'ofasyo. ²³Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Peho'neto. Olo hwe lohwo peho wonyo imaso hwolo. Ose ulahoningki a'amuso mohm'no uliwo'nimentohofi, Iyopo fonjinto'ofasyo. Iyopo fonjinto'ofasyo.

²⁴Ose lontaningkofi Pailot huno umento, kakoe hungkunoso hopa mmo'ningkahoningki ikujoho u'mofapmmonto yahoningki Pailot kako a'amu wanohonifento mijo nomanto a'amuso uhwontohumentaningkofi

kakoe ahomo mijo yatiku'nonto ulimento, Olo hwe lohumo fonjasiyo'neso nje huno'maho. O'o, sekwo hwapingo kuyoho. Oso'no nje aho mijo yatiku'ningkohono. ²⁵Ose ulahoningki a'amuso ulimentohofi, Olo hwe lohumo poyo fonjasiyo'ne tohino nakumo ne'masoso nakwoe mehomi ntnne'no wone'ma'montonoho. ²⁶Ose ulahoningkofi Pailot Mpolapasimo isihutofihwajonto kakoe hwe itokuso'njo sohwo ulimento, Jisasimo impe'nji fonjikuji iyopo fonjinto'ofahumno.

A'amu itokuso'njo sohwa Jisasimne'no sitofu limentohofofoho.

(Mak 15:16-20; Joun 19:2-3)

²⁷Oseso Pailotiye a'amu itokuso'njo sohwa hwe yofe engo'njo sohwafe angomo ipemotaswontifi osopo hwe itokuso'njo hopi'nonohino sohwa Jisasimo u'ma'mentohofofoho. ²⁸Hofiko kakoe manji'mofu yajontifi hofiko manji'mofu nom'ne honiyo'nohinoso uloho'mentohofofoho. Oso manji'mofu honiyo'nohinoso a'amu yofe engo hwaho mokosyohumayo sohwafe manji'mofofoho. ²⁹Ose yontifi hofiko impe yongo'njo nomantifi nopopojontifi hnnimentohofi, Olo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwoe mnokino manji'mofu pa'nyofoho. Ose lontifi Jisasiye mnokinopo monji'mofahumentohofofoho. Hofiko fo'me nomantifi kakoe aho angahohnta'ni umanjontifi ulimentohofi, Olo fo'me loso hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe pa'ningo sohwoziye ahomo kumanjihwono. Ose lontifi kako'njopo hwomtame poji ulohofontifi sitofu ulimentohofi, Ou Hwe Engo sohwozi, kiko a'amu Juta somo mokosyohumawo'ningkino sohwozilaho. ³⁰Ose ulontifi kakoe simo'mango sopo memijo uyati'mofontifi oso fo'me ahomo umanguku'mentohofoso nomantifi mnokinopo fongku'mentohofofoho. ³¹Hofiko sitofu moi'wo ulontifi oso manji'mofu honiyo'nohinoso yojasyontifi kakoe manji'mofu uloho'mentohofofoho. Ose yontifi kakimo fonjinto'ofasiyo'ne sopo ipemotasimentohofofoho.

Hofiko Jisasimo iyopo fonjinto'ofahumentohofofoho.

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Joun 19:17-27)

³²Ipemotasontifi hwe fihwo Sailininta'ango kakoe yofe Saimoun osohumo nu'mantifi kwokwe umofontifi kako Jisasiye iyo hwojijafiku'nnyo intofo'ne'entifi ulimentohofofoho.

³³Kako intofahoningki hofiko hwaho Ngkoulukota si'mo'mentohofofoho. Oso hwaho hopo sopo yofe hiso hwapingo olenoho. Mnokino yokino huyo'mango pa'nyo ponoho. ³⁴Osopo nohumantifi hofiko ipisayo mijo'nji nom'ne molasin tohino mumnyo'njo so'ne so'nji iwolo'mokontifi Jisasimo uyahoningkofi kako yamofu imentisoso manimentisofoho. ³⁵Oseso hofiko Jisasimo iyopo fonjinto'ofasyontifi kakoe manji'mofu yo'mayoso tihwo woma'montolikeno lontifi syohi'nyo imentohofofoho. Hwe sohwa

syohi'nyo hiso yakolo ulohofontifi yo'mayoso hu'mema'mentohofofoho.
³⁶Ose yontifi osopo nohumantifi Jisasimo uhwontohumamentohofofoho.
³⁷Kakoe iyo hwojiyafiku'nnyo yokintaho sopono olo hungkunolo kakine'no mti'mokumentohofi, OLO HWE LOHWO JISASIYOHO. A'AMU JUTAFE HWE ENGO HWEHO. Ose mti'mokontifi iyoswo hofojahumentohofofoho.
³⁸Jisasi'njopo hwe hufa'u hufo'nji ikujoho'nji imojiyo sohwa'umo fonjinto'ofahumentohofofoho. Nom'nihwo Jisasiye aho angahohnta'ni, nom'nihwo aho hwonamonyo hohnta'ni fonjinto'ofahumentohofofoho.
³⁹Hwe moya'miso nopohotawentifi mnokingkwa'ningkwa'nnyo yontifi sitofo ulimentohofi, ⁴⁰Kiko ole liwo'ningkini, Anituye tajo ango engoso ngko wae yaohm'mo apa'no songo molimeso sikuno hufa'u sihune memjaofihwoso'no ango moi'wo umo'nimontonoho. Ose liwo'ningkino hwasoho. Kiko Anituye Hwomu Ne hwosi'manji kiko fo'ma'nyo. Iyopo nta'ni fikotape. ⁴¹Hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu honingkano hungkuno lutihwamotofo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji oso pa'nyo sitofo ulimentohofofoho. ⁴²Ole ulimentohofi, Kako a'amu nom'nemo ufo'mawo'ningkiso sohwo kakimo mufo'ma'nonehoho. Kako Isilael sofe hwe engo hwolaho. Kako iyopo nta'ni kotapihwaso'no uhwoningkuhwasi nakwo simeho hi'ntnnono uyano. ⁴³Kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyonto ole limento, Ngko Anituye Hwomu hwo'nyoho. Ose limentiso hweho. Anitu kakine'no umo'ningkuhwoso'no'manji kako olohonta ufo'mano. Ose ulimentohofofoho. ⁴⁴Oso hwe wonyo Jisasi'njopo fonjinto'ofahumentohofoho huhwa'u Jisasimo sitofo ulimentisiyefoho.

Jisas poyo imo'nimentisofoho.

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Joun 19:28-30)

⁴⁵Hinjo ajwo kuntoliyopo oso sikuno mjaofonto mofehi'nyomo hoholo yasyonto akupo'nyo'nji tili (3) kilouk oso'nji apa'no longkoningkahoningki mofehi'nyo limentisofoho. ⁴⁶Sikuno wammonto yahoningki Jisas joho mohm'no limento, *Eli Eli lema sapakitani*. Oso hungkuno hiso neso ole, Nje Mpohwo Anitu, peho'no nisikwojantokuno. ⁴⁷Ose lahoningki a'amu kako'njopo humamentohofoso upa'nontifi huno muyahoningki limentohofi, Olo hwe lohwo kako Ilaija osohumo Anitu hungkuno uyahoningki limojo sohumne'no joho lalofoho. ⁴⁸Ose ulahoningkofi hofiko'njopo a'amu humunyo sohwo komo'no Jisasimo u'manto hwapife we'e mijo yokumpohn'nyo mangkinyo'njo yomanto oso hiso tokemo yamjonto Jisas wanononto uyimentisofoho. ⁴⁹I oso hiso'no nom'neso ole ulimentohofi, Hofahiyo. Nakwo uhwontohumano. Ilaija nopihwosi ufo'ma'mtolikeno. Ose ulimentohofofoho. ⁵⁰Jisas apa'no joho mohm'no lonto kakoe huyo'mango uhwajonto poyo pe'nimentisofoho.

⁵¹Oso hohosohonta Anituye tajo ango engo somjo hwapife engo oso ajwoponjo ango we'e Anitu humayo'nefoho limotofo sopo

hoku'yopo pmpilipeehinyoso yokintahopo nta'ni tomonte sisimpo lohofonto hofa'u imo'nimentisofoho. Hwaho hwomihwo yonto sojo engoso tihwo'mentisofoho. ⁵²Oso hwaho a'mopijafo ho'nahinyo sopo hwaho hwosampo lohofahoningki Anituye a'amu pi'ningo pe'nimentohofoso songo lika'mentohofofoho. ⁵³Nolikafontifi sikuno nom'nemo Jisas pe'nonto songo lika'mentiso somo hofiko ango Jelusalem wopingo somo noswahoningkofi a'amu pi'ningo engo oso a'amu somo uhwonimentohofofoho. ⁵⁴Hwe a'amu itokuso'njo sohwo mokosyohumayo sohwo kakoe a'amu'nji nohumantifi Jisasimo uhwontohumantifi hwomihwo yo'mayo so'nji imo'ningkahoningki uhwonontifi iyoho unimentisofoho. Ole ulimentohofi, Olo hwe lohwo Anituye Hwomu Ne hweho. Ose limentohofofoho.

⁵⁵Moya'mi pi'ningo engo Ngkalilinta'ango Jisasimo tifi iningkamotofo sofa Jisasimo ufo'mano lontifi Ngkalili uliko'mantifi Jisasi'nji Jelusalemno pmentohofofoho. Osofa nohumantifi Jisasimo uhwonihwojamentohofofoho. ⁵⁶A'mu hofiko'njo loponta'angosi Maliya Makitola nta'angiyoho. A'mu nom'nesi kakoe yofe Maliya Jemisi'nji Jousepi'njiye kona'wohiyoho. A'mu nom'nesi Sepetiye hwomu sohwa'uye kona'wohiyoho.

Jisasiye pijafoso sokimomo ho'nahumentohofofoho.

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-55; Joun 19:38-42)

⁵⁷Sikuno'nji hwe hamniyoho engo'njo Alimateyanta'ango sohwo i'mofapmmentisofoho. Kakoe yofe Jousepiyoho. Kako Jisasimo iningkamojo hweho. ⁵⁸Kako hwe engo Pailot osohumo u'manto, Jisasiye pijafoso mayo'ne ulohonimentisofoho. Ose ulahoningki Pailot ulimento, Jisasiye pijafoso olo hwe lohomo uyimno. ⁵⁹Ose ulahoningki Jousep pijafoso nomanto hwapife songo halojo somo ifohumpento ⁶⁰kakoe sokimo songomo ho'nahumentisofoho. Oso sokimoso kako sojo engo somo imo engo ili'mentisofoho. Osopo ho'nasyonto sojo engo yiwolo'mo yiwolo'mo lohofonto sokimo hoku'yo somo pijwahumentisofoho. ⁶¹Maliya Makitolanta'angosi'nji nom'ne Maliyasi'nji sokimo momingo sopo humanji humihwontohumantisiyofoho.

A'amu itokuso'njo sohwa Jisasiye sokimo'njo mofone sopo humohumentohofofoho.

⁶²Mo'ningka honta sikuno iyoho humayo'ne yo'mayo ito'no esyohumayo sohwi nuyokolofahoningki hwe yofe engo'njo tajo ango syoho'njo sohwanji a'amu Falisi sohwanji Pailotimo u'ma'mentohofofoho. ⁶³Nu'mantifi ulimentohofi, Hwe engo oso hwe hwasyo hungkuno'njo sohwo songo humamentiso sohonta ole limento, Sikuno hufa'u sihune memjaofihwoso'no ngko songo nolika'mnefoho limentisoso huno

nayohoho. ⁶⁴Oso hiso'no kiko jije a'amu sohwaro ole uso, Jisasiye pijafosomo sekwo pikupijo esyontaningkujoso sikuno hufa'u sihune womejaofono. Ose uso. Kakoe inomokomoyo sohwa nukuji kakoe pijafoso hufo ikuji hwe moya'mi somo hwasyo ole ulifitnnoho, Jisas songo nto liko'maho. Oso hwasyo hungkunoso hwasyo hungkuno simo'mjo somo nuyakolofonoho. ⁶⁵Ose ulahoningkofi Pailot ulimento, Sekwo sekwoe a'amu uhwontohumayo'ne sohwaro uhwajifijosohofiko sokimo somo yokumpohn'nyo wopijwosyafe. ⁶⁶Ose ulahoningki hofiko nowentifi pijwahumentohofofoho. Oso hiso hano pitofasiyo so'no sohe ho'nahumentohofofoho. Oseso hofiko a'amu itokuso'njo sohwa sokimo homo somo uhwontohumayo'ne uhwatimentohofofoho.

Jisas songo lika'mentisofoho.

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-10; Joun 20:1-18)

28 ¹Sikuno iyoho humayoso moi'wo imo'ningkahoningki Sante imingo'nji mofehi'nyo wosi'mofapmmonto yahonjo so'nji Maliya Makitolanta'angosi Maliya nom'nesi'nji siko Jisas ho'nahumalofo sopo uhwonaho lonji pmentisoyefoho. ²Oso hohosohonta hwahohwomihwo yahoningki a'amu ahwomomjo sohwo nuliko'manto noponto sojomo iwolo'mo iwolo'mingo lohofonto sojo nomeho'naofonto sojo yokintahopo humamentisofoho. ³A'amu ahwomomjo sohwo simano emta'mingo yonte pa'nyo kakoe manji'mofoso nihu'no halojo'nohinofoho. ⁴A'amu itokuso'njo sohwa osohumo uhwonontifi yomo yontifi iyoho uningkahoningki poyo hopa wo'mentohofofoho.

⁵I oso'no a'amu ahwomomjo sohwo a'mu sofa'umo ulimento, Siko iyoho seningkuhwoloho. Ngko huno ole niyohi, Siko Jisas a'amu iyopo fonjinto'ofahumalofo sohune'no tipeelokusiyo. Ose ulonto ulimento, ⁶Kako olopo mohumuyoho. Hohonta kako limentiso hopa nto lika'maho. Oyoninyo. Hofiko Jisasimo noho'nahumalofo lopo uhwoninyo. ⁷Siko komo'no uhusisi kakoe inomokomoyo sohwaro hwe poyo imo'nimasohwom pi'nimo mta'ni nto lika'maho. Ose ulinyo. Kako Ngkaliline'no simo'mo nto sepo'maho. Sekwo osopo nosokuji uhwonimno. Hungkuno seloheso iningo sey'eno.

⁸Ose ulahoningki a'mu sofa'u iyoho unimentisoso siko simohwopingo umo'ningkahoningki pi'nimomo nuliko'manji komo'no nowenji kakoe inomokomoyo sohwaro olo hungkuno loso ulohonanji umentisoyefoho. ⁹Nowentaningi Jisas honingkanopo uswo'nto ulimento, Nje nampohwo fa'uyo. Ose ulahoningki tifonepo nowenji Jisasiye sife hwompahomo aho upm'mokonji Jisasimo hwomtame uloho'mentisoyefoho. ¹⁰Jisas ulimento, Siko iyoho seningkuhwoloho. Siko nuhusisi nje ningkwahwosamo ulinyo. Hofiko hwahohwom Ngkalili nosokuji osopo wanohonife. Ose ulinyo ulimentisofoho.

A'amu itokuso'njo sohwafe hungkunofoho.

¹¹Oso a'mu sofa'u nowentaningki a'amu fehohnjo itokuso'njo sokimo somo uhwontohumayo sohwa hofiko angopo i'mofawentifi a'amu yofe engo'njo tajo angosyoho'njo sohwa mo yo'mayo imo'nimentiso so'no ulimentohofofoho. ¹²Ose ulahoningkofi a'amu huhwo sohwanji a'amu Jutafe hwe engo sohwanji uhu'mokontifi yo'mayo yane'entifi hungkuno mtito'mentohofofoho. Hofiko hamniyoho engo a'amu itokuso'njo sohwa mo uyontifi ulimentohofi, ¹³Sekwo a'amu somo ole ulimno. Kakoe inomokomoyo sohwa hofiko sikwo'miyomo nopontifi nakwo saho fesyowentaningkuhwoni kakoe pijafoso hufo ma'malofofoho. Ose ulimno. ¹⁴Hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwo olo so'no upa'ningkuhwosi'manji nakwo kakimo afofo umokantanoho. Kako sekumo yoka masejo'njo uyimontonoho. ¹⁵Ose ulahoningkofi a'amu itokuso'njo sohwa hamniyoho nomantifi hofikoe hungkuno iningkamentohofofoho. Olo hungkuno Jisasiye pijafoso hufo mayo loso a'amu Jutafe angomeemo ho'ningkowahoningki ne'no lontifeso olohonta ose weho.

Jisasiye inomokomoyo sohwa Jisasi mo uhwonimentohofofoho.

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Joun 20:19-23)

¹⁶Inomokomoyo aho hopi'nono sife mta'ni anga'nohino sohwa oso hwofiki'nyo hwaho Ngkalili sopo Jisas nto ulimentiso sopo simentohofofoho. ¹⁷Hofiko Jisasi mo uhwonontifi hwomtame uloho'mentohofofoho. I oso'no a'amu anga'no anga'no Jisasi tikenom'ne hwolikeno lontifi huno pi'ningo syafihu'mentohofofoho. ¹⁸Jisas hofikimo tifonepo u'manto ulimento, Anitu yo'mayo yokumpohn'nyo ahwomo'nji hwaho'ntnne'no mokosyohumayo'ne ntapisofoho. ¹⁹Oso'no sekwo nowekuji hwaho hopi'nono angomeemjo a'amu somo nje hungkuno lutihwafikujo'no nje inomokomoyo umo'nife. Sekwo hofikimo mijo kiyomayoso Mpohwoe yofe'nji kakoe hwomufe yofe'nji kakoe Towahunofe yofe'nji likuji fikiyomapmno. ²⁰Ngko hungkuno hopi'nono sejapontneso a'amuso hungkuno hiloso iningkape-e'ne filutihwamno. Upa'nimno. Ngko sekwo'nji engolopohamo nohumentani'mo sikuno moi'wo imo'ningkuhwoso'no ne'no humentihwanefoho.